שנה 37 | ח' אלול תשל"ג, 5.9.73 | המחיר: 2.50 ל"י | מספר 1879

העולם הזה

המרד הגדול בגח"ל נגד

הפיצוץ

למעלה: ח"כ שמואל תמיר. משמאל: ח"כ מנחם בגין ויגאל הורוביץ

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יגב"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי,
קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

שפץ לשונך

להלן מיספר מילים שימושיות לממתינים לטרמפ:

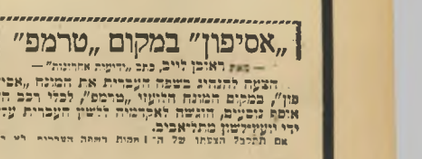
„אסיפון" במקום „טרמפ"

1. **אסיפון**
כלי רכב, המשמש לאיסוף טרעמפיסטים (היטשהאייקערס בלע"ז). אסיפוני=, אסיפונך=, אסיפונותי=כם=, הכתאסופונותיהן=, וכו'. שילשלתי אסיפון (דבה"י ב' 12).

2. **אסופי**
סתם טרעמפיסט קאקער.

3. **אסיף**
אסופי שנאסף אל אבותיו לאחר המתנה ממושכת לאסיפון.

4. **חג האסיף**
יום חגו של האסופי. נהוג לכנותו גם חג השבועות, ע"י מיספר שבועות ההמתנה לאסיפונים.

5. **אספסופון**
התקהלות של הרבה אסופים סביב אסיפון אחד.

6. **אסיפולוקס**
אסופי שנאסף אל אסיפון דחלוקס.

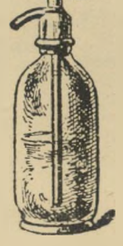

7. **אסיפיליס**
מחלת־ילדים נודעת. מופיעה עקב שימוש מופרז באסיפוניות.

8. **אסיאלגן**
כלי־רכב המשמש להסעת ילדים אל הגן.

9. **אספסת**
עשב מאכל רב שנתי, גדל בשולי הדרך ומחכה לטרמפ. מזונו של האסופי.

10. **יוסיפון**
אסף יוסיפון (1906—). חבר ועד הלשון העברית, וממציאן של מילים אלה. נוסע במוניות בלבד.

הנוסע בטיפול

למערכת שלום,

ביום רביעי 14.6.1955 המתנתי יחד עם 350 איש נוספים לאוטובוס בקו 46, בתחנה שליד קיוסק זיגמון שבשכונתנו. בשעה 16.31, לאחר המתנה של כ־20 שעות ללא מזון ומים, הגיעו שלושה אוטובוסים ריקים־למחצה, המשרתים בקו זה. שני האוטובוסים הראשונים המשיכו בדרכם מתוך התעלמות מוחלטת מ־600 הממתינים בתחנה, ואילו האו־

(המשך בעמ' 3, טור 4)

היה סיכוי לתמורה

עכשיו גם החלום הזה נגוז.

יכול היה להיות כל־כך יפה. כל־כך יפה. „הליכוד" היה רץ לבחירות, זוכה בלפחות 33 מנדטים, וההתרחשויות היו נראות בערך כך: חודשיים לאחר הבחירות היתה גולדה לוקה ב־פודגרא, או מחלה אחרת כלשהי ההורמת את גילה, והשרביט היה עובר לספיר.

מכאן כבר היו הדברים מתגלגלים במהירות. דיין + 20 מנדטים היו פורשים ומצטרפים לליכוד, אחריהם היו באים כ־8 מפד"לים בראשות זרובבל המר (או איך שקוראים לו) ויחד עם אגודת־ישראל ומאיר יערי, היתה קמה קואליציה נהדרת.

וסוף־סוף היתה לנו ממשלת־קולגלים אמיתית. כמו בחוץ־לארץ. יופי.

היינו יורדים למחתרת, מקימים תאים חשאיים לפי כל כללי המידור, משכפלים עלונים בתנאי־קרב, ונהגים מכל שנייה.

אט־אט היה המצב מחמיר; מעצרים באישון לילה, חינוך מחדש, סגירת עיתונים, סנאטוריומים המוניים, טלאי אדום, עוצר. נהדר.

אנחנו מצידנו לא היינו נשברים. היינו בורחים אל ההרים, ומשם מגיחים בחשכת־ליל להדביק כרוזים. היינו קוראים לאוכלוסיה לצאת ולהתקומם נגד הספר הכחול־לבן. שיעורי קפא"פ היו נערכים בחורשות הכרמל. היינו מרכיבים מחדש את הפלמ"ח. רוח תשל"ד היתה מנשבת.

אולי אפילו היינו חוטפים שני סרג'נטים כדי למנוע את הוצאתם להורג של ראשי „מצפן". משגע.

העם היה איתנו למרות הפחד. תיאודוראקיס היה אוהב אותנו. סארטר לצידנו. החיפושיות היו שוב מתאחדות ועורכות קונצרט שכל הכנסותיו קודש. המבוקשים ביותר מבין החברים היו מובראים אל מעבר לגבול, וממשיכים במאבק מן הארצות השכנות.

סוף־סוף היה חל שינוי. כמו שהם הבטיחו.

ועכשיו התמוטט הכל. מת החלום. הלך הסיכוי לתמורה. הכל אותו דבר. אנחנו נמשיך לסבול מחופש־דיבור. נמשיך לעכור את ישראל בפרהסיא. נמשיך לדבר באין־מפריע אל הקירות. הכל אותו דבר.

חבל. יכול היה להיות כל־כך יפה.

כך יבוטל העוני

הסעיף הראשון במצעו של „הליכוד" (גח"ל, חרות והליברלים) בבחירות להסתדרות הינו, כיאה לתנועת המונים לאומית־ליברלית, „ביטול העוני".

מיד לאחר הניצחון בבחירות יקום הח"כ גונדר חיים (שם במחתרת: אריה) לנדאו ויציע לכנסת את „חוק ביטול העוני אתה־של־ך":

„למען העם היהודי על כל פזוריו תיו, בגולה המחולקת ובארץ השלמה, מבוטל מיום החלטה זו, העוני על כל צורותיו."

לאחר הצלחת שלב זה במיבצע „ביטול העוני" ייצא „הליכוד" במסע תעמולה אדיר, שמטרתו ביטול העוני לחלוטין, תחת הסיסמה: „ייצא העוני אל מחוץ לחוק".

בעיקבות הלחץ הציבורי תקבל הכנסת את החוק הבא:

„מיום קבלת החלטה זו מוצא העוני היהודי במדינת־ישראל הבלתי־מחולקת אל מחוץ לחוק.

אי־לכך יהיה העוני על צורותיו השונות עבירה על חוקי מדינת־ישראל ובכפוף לכך יהיו העבירות הבאות ברות־עונשין כדלקמן:

1. **דלפונות** — משלושה עד תשעה חודשי מאסר על־תנאי או 1,000 ל"י קנס תמורתם.
2. **רישות** — מחודש עד שלושה חודשי מאסר בפועל או 5,000 ל"י קנס תמורתם.
3. **דלות** — משישה חודשים עד שנה מאסר בפועל או 10,000 ל"י קנס תמורתם.
4. **אביונות** — משנה עד שנתיים מאסר בפועל או 20,000 ל"י קנס תמורתם.
5. **מצוקה** — מחמש עד עשר שנות מאסר בפועל.
6. **עוני** — משבע עד שתיים־עשרה שנות מאסר בפועל.
7. **עוני חמור** — מעשר עד עשרים שנות מאסר בפועל.
8. **עוני משווע** — מחמש־עשרה שנות מאסר בפועל עד מאסר עולם.
9. **אדם שיימצא** אשם בלמעלה מ־שלוש עבירות כמצויין לעיל, יהא צפוי למאסר עולם או תלייה בצווארו עד ביטול עוניו".

וכך, יבוטל העוני כליל־לחלוטין־לגמרי־סופית ולא ייראה עוד בארץ־ישראל ההיפסטורית.

ונראה מי יעז להיות עני בניגוד לחוק.

הוא רואה רק שחורות

תן קולך לעושים

הצבע ז"ל

זוארץ לכנסת

הארץ

ממישנתו של מייסדו:
כל העולם במיה
כ. זוארץ
(לידידו וו. שייקספיר,
בליל שימורים 1641)

בובות העץ של אריק

„קארנבל החיות" סן־סאנס „פטר והזאב" פרוקופייב „חזיון מוזיקלי"...

שלום כיתה א'

שלום ילדים,

שמי שולה ואני מורתכם. צר לי על כי איני יכולה לקדם את פניכם בברכה המסורתית „שלום שביתה א'", שכן אירגוננו לא קבע עדיין את מועדה.

תלמידים, רואה אני את עיניכם המוכיחות ויודעת אני את אשר בליבכם עלינו. „הנה," אמרתם „הנה, תמו ימי גן וערבו, ועתה זכאים אנו לדרגה א' מושבתים בגובה שני־שליש משנת הלימוד." ברם, תלמידים, מאמינה אני שאף על פי שתיתמהמה — בוא תבוא, ברוח ישראל השרת.

עוזי וזימרתיה, החוצה מהכיתה! אמנם נאמר: „וחיטטו באפם עם עטים..." אבל, בבקשה, לא עם מזמרה.

ועכשיו, קודם שנתפזר, הבה נשיר כולנו את השיר הידוע „חמש שנים על מיכאל":

חמש שנים על מיכאל עברו בריקודים,
בטל ישב מעבודה, חופשי מלימודים.

כן דני, כמו אבא שלך. מה עושה אבא? עיתונאי? יפה, נמשיך הלאה ילדים:

היום בן שש הוא מיכאל ורץ אל הכיתה,
אך הכיתה היתה סגורה — היום ישנה שביתה.

אך מיכאל וחבריו בכלל לא דואגים,
כשתיגמר לה השביתה יבואו החגים.

חלפו חגים, אל הכיתה — אתם חוזרים בגיל,
ואז תלדנה שתי מורות והשלישית תפיל.

חלף הסתיו, החורף בא — הגשם והכפור,
והילדים בלי הסקה יחלו בגלל הקור.

אך גם לקור יגיע קץ, ושמש פז תצוץ,
וכל חופשת הפסח נשחק, נרקוד בחוץ.

ומה נותר? רק שלישלישי, רק שלישלישי — לא עוד,
ומה אפשר בשליש אחד, בשליש קטן ללמוד.

עוד שנה על מיכאל עברה בריקודים,
אולי סופסוף בכיתה ב' יתחילו לימודים.

יאללה ילדים! לקום! להפוך את את הכיסאות! הביתה! שלום כיתה א'!

מה שהיה הוא מה שהיה

מאז ומעולם מה שיש הוא הנכון, מה שקיים הוא הצודק, מה שעכשיו הוא מה שטוב.

בכל מקום בעולם זה ככה.

ברוסיה, בגרמניה, ברודזיה, בישראל — מה שיש הוא הנכון, הוא הצודק, הוא הטוב.

תמיד זה היה ככה. בכל מקום, בכל תקופה.

תמיד, תמיד — ברוסיה, בגרמניה, ברודזיה, בישראל — ב־1917, ב־1939, ב־1960, ב־1973 — מה שיש הוא הנכון, מה שקיים הוא הצודק, מה שעכשיו הוא מה שטוב.

לכן הכל בסדר. אין מה לעשות.

כי מה שיש הוא הנכון, כי מה שקיים הוא הצודק, כי מה שעכשיו הוא מה שטוב.

ותמיד זה היה ככה.

(המשך מעמ' 2, טור 1)

טובוס השלישי (שמיספרו 788—456) עצר כ־70 מטר אחרי התחנה, וכארבעה מטר משפת המדרכה.

לנוסעים שבאו בריצה (וביניהן נכים, זקנים ונשים הרות) לא פתח הנהג את דלת הכניסה, והסתפק בכך שאיפשר לנוסעיו לרדת מן הדלת האחורית. על ברכי הנהג ישבה בחורה עירומה למחצה והוא פיצח גרעינים וירק את קליפותיהם על הנוסעים שמאחוריו.

משדפקנו בעדינות, לאחר עשרים רגע של עמידה סבלנית ליד הדלת, התרגז הנהג, יצא מן האוטובוס וסטר על לחיו של כל אחד מאלפיים הנוסעים הממתינים. לי הוא גם ירק בעין. לאחר מכן סידר הנהג את הנוסעים בשתי שורות ובחר מתוכם בצורה מקרית קבוצת נוסעים, לאחר שבדק אם אינם מתכוונים לשלם בשטרות נייר או בגרושים בודדים. מחזות קורעי־לב של ילדים שהופרדו מאימותיהן ונשים מבעליהן, התרחשו בתחנה. לבסוף איפשר הנהג לשנים־עשר איש בלבד לעלות לאוטובוס, והסתלק מבלי שהסכים להזדהות.

זהו, אגב, מכתבי ה־3647 שנכתב לחברת האוטובוסים — ועד היום לא נעניתי.

בברכה

עו"ד י. וייסקופף,
בשם המנוח יוסף ק. ז"ל

שנפטר לאחרונה בטרם זכה לתשובה.

תשובת דובר חברת האוטובוסים הידועה:

מבדיקת המיקרה התברר כי המתלוננן הנכבד אינו מדייק בעובדות. ידוע כי נהגינו עושים את כל אשר ביכולתם בכדי לעמוד בלוח הזמנים העמוס, וכי התנאים הקשים בהם פועלים הם, עלולים לגרום לעיתים לתקלות פעוטות, אשר חלק מהן אף אינו באשמתם.

ידוע כי הציבור אינו עוזר די הצורך לנהג במילוי תפקידו, אלא מקשה עליו ומטרידו. אנו עושים את מיטב יכולתנו כדי לשרת את קהל הנוסעים ומקווים שהציבור יתחשב בנו וייקל את מלאכת הנהג כמיטב יכולתו.

במיקרה של תלונה אנו בודקים כל מיקרה לגופו, ובמידה ומתברר כי הנהג אשם, איננו מהססים ונוקטים באמצעים משמעתיים כלפיו.

כאמור, נמצא מיקרה זה בטיפול, ואם כי מצאנו מיספר סתירות בכתב התלונה, אנו מעיינים בה בכובד־ראש ותשובה תישלח לנכדי־המתלונן עם סיום הבדיקה.

חדש! מהפכני!

המערכת
הקודרופונית
החדשה
של

פיילות

ארבע גיגיות שהן אחת
להאזנה רטובה
ולכביסה עריבה

פיילות קנה ותהנה

דף חשקיף

שפירא ואבן נכנעו שוב לגולדה

שר־המישפטים יעקב שימשון שפירא ושר־החוץ אבא אבן, ביטלו השבוע שוב את דעתם מפני דעתה של ראש־הממשלה גולדה מאיר, ונכנעו לה כניעה טוטאלית בפרשת האיסור על בדואי פיתחת רפיח לעבוד במושבי הפיתחה היהודיים.

לפני ישיבת הממשלה, בפניה הביא משה דיין את הצעת ההחלטה בנושא זה, הביעו שפירא ואבן את התנגדותם הנמרצת לקבלת ההחלטה.

במיוחד היה תקוף בנושא זה שר־המישפטים, שטען, כי פירושה של החלטה מעין זו היא השלטת אפרטהייד נוסח דרום־אפריקה בשטחים המוחזקים בידי ישראל, כשהזכות לעבודה תיקבע על־פי מוצאו של העובד. שפירא ואבן טענו כי יש לאסור על המושבים עבודה שכירה בכלל, אך לא ניתן לאסור עליהם רק עבודה שכירה ערבית.

אולם גולדה הפעילה את השפעתה גם בנושא זה, דשפירא ואבן נאלצו להצביע לבסוף בעד ההחלטה, בניגוד לעמדתם.

פגישות דיין מרגיזות את גולדה

פגישותיו של שר־הביטחון משה דיין עם שניים מראשי מיפלגות הימין שהשתתפו במשא־ומתן לליכוד הימני, עוררו את זעמה של ראש־הממשלה. גולדה אף שאלה את דיין גלויות לפשר פגישותיו עם שמואל תמיר ויגאל הורוביץ. כאשר השיב לה דיין, לגבי שאלתה על הורוביץ, בטענה „הוא בן־דוד שלי!" עקצה אותו גולדה בשאלה: „ותמיר הוא הערך־דין שלך?"

נראה שרק אחרי הבחירות להסתדרות ייקרא דיין להסביר את פשר פגישותיו עם שני מנהיגי מיפלגות האופוזיציה.

בינתיים נודע רק שבפגישות אלה דווח לדיין על התקדמות המשא־ומתן להקמת הליכוד בשלביו השונים. אחרי פיצוץ המגעים עם המרכז החופשי, יעץ דיין להורוביץ שמיפלגתו לא תצטרף לליכוד, אלא תרוץ בצורה עצמאית. ואומנם, למחרת הפגישה, החלה ע"מ להסתייג מהצטרפות לליכוד שלא יפלוג גם את אנשי תמיר.

מצפים ל„כשלון מבוקר" בהסתדרות

צמרת מיפלגת העבודה מעוניינת כי „בישלון מבוקר" של רשימת המערך בהסתדרות — זה ההסבר הניתן לעסקני מיפלגת העבודה התמהים על חוסר הגיבוי והיעדר התמיכה והאמצעים לניהול מערכת הבחירות להסתדרות של המערך.

ראשי מיפלגת העבודה חוששים כי אפילו יעלה כוחו של המערך בבחירות באחוז אחד לעומת הייצוג הנוכחי, יתפרש הדבר כניצחון עצום לבן־אהרון, יקנה לו סמכות לו רק לגבי המשך תפקידו כמוכ"ל, אלא גם בעניינים אחרים במיפלגה. משום כך אין נעשים כל מאמצים יוצאי־דופן להצלחת רשימת המערך.

בן־אהרון, הזועם על יחסה זה של צמרת מיפלגת העבודה כלפיו, כבר רמז למקורביו שב־15 לספטמבר, אחרי הבחירות להסתדרות, הוא עשוי לשלם לגולדה ולספיר כגמולם על מה שעוללו לו — זאת בתנאי שתוצאות הבחירות אומנם יוכיחו את נצחונו.

קיטינג: ארה"ב מודאגת מהצהרות דיין

בניגוד לידיעות שהתפרסמו בעיתונות הישראלית בעיקבות יירוט המטוס הלבנוני בידי חיל־האוויר, כאילו הביעה ממשלת ארצות־הברית באוזני נציגי ישראל את דאגתה ממדיניות הממשלה הישראלית במלחמתה בטירור, מסתבר כי הדברים היו מכוונים אישית כלפי דיין.

שגרירה החדש של ארצות־הברית בישראל, הכהיר בשיחות הרשמיות שהיו לו עד כה שהדברים מתייחסים ישירות להצהרותיו של שר־הביטחון משה דיין בעיקבות יירוט המטוס.

היונים בעבודה מסתייגים מאליאב

היונים במיפלגת העבודה קיפלו את כנפיהם. ערב הדיון במזכירות המיפלגה על תוכנית הפעולה בשטחים בארבע השנים הקרובות, ניסה ח"כ אברהם עופר, לשעבר מראשי היונים בעבודה, להפעיל לחצים על ליובה אליאב, כדי למנוע את התנגדותו ל„מיסמך גלילי" שהתקבל בנושא זה.

התירוץ של עופר היה שלמען שלום הבית במיפלגה אין ליעורר רעש סביב נושא זה.

מצע המערך

בוצר ינהל את חוף נתניה

האלוף אברהם בוצר, לשעבר מפקד חיל־הים, שהיה מועמד לנהל את נמל אשדוד, עומד לקבל מישרה אזרחית אחרת.

בוצר יהיה כפי הנראה מנהל חברה עירונית שתוקם בנתניה, לפיתוח חוף הים של העיר.

מחסור בגבינות קשות

צפוי מחסור חמור בגבינות קשות, בעיקר אלה המיוצרות במחלבות תנובה.

הממזרה הוצאה ממערכת הבחירות

באחת המיפלגות הגדולות נדונה האפשרות לחשתמש בגיוסי מדהים נגד מועמד מיפלגה יריבה בבחירות מוניציפאליות. בידי עסקני אותה מיפלגה נאסף חומר על בת בדתי חוקית של מועמד המיפלגה הגדולה, אותו חוצץ לנצל בלחץ מילחמת הבחירות כדי לפגוע בתדמיתו של אותו אדם.

אחרי שיקולים החוחלט בצמרת המיפלגה הגדולה, לגנוז את הפיר־סום ולא להשתמש בחומר האישי נגד המועמד היריב.

הסיבה למחסור: עלייה תלולה בצריכת הגבינות „הצהובות", בעיקר מסוג „עמק", עקב אופנת הפיצריות שהתפשטה בישראל.

סוחרי מוצרי החלב דואגים להבטיח אספקה סדירה לפיצריות, וכתוצאה מכך נוצר מחסור בשוק הקמעונאי.

נגנז דו"ח על מצב החלב

דו"ח של ועדה המציע על מצב היגייני ירוד של החלב המשווק בארץ, והממליץ על דרכים לשיפור המצב, נאסר לפירסום על־ידי המועצה לייצור ושיווק חלב, שהזמינה את המחקר.

לפני כשנתיים מינתה המועצה לייצור ושיווק חלב ועדת מומחים, בראשותו של ד"ר סלעי גורדון, חוקר במינהל המחקר החקלאי, לחקור בנושא ההיגיינה של החלב המיוצר ומשווק בארץ. מסקנות הוועדה הוגשו כבר לפני מיספר חודשים, אך לא ניתנה למעוניינים אפשרות לעיין בהן.

מחירי העופות עשויים לרדת

צפויים עודפים גדולים של בשר עוף. הסיבה: ההיתר שניתן לפני מיספר חודשים לייצור חופשי של פטמים שהיה עד אז מוגבל ומבוקר.

עתה הגיעו עשרות אלפי פטמים לגיל שיווק. כתוצאה מכך צפויים לחצים מצד המגדלים לשיווקם וקרוב לוודאי שהצפת השוק תיגרום להורדת מחירים.

לכל גבר כנ"ל – טבק אוריגינל!

למעשה, כל גבר שלישי הוא גבר כנ"ל: משאל „המוצר הנבחר 1973" קבע כי כל גבר שלישי מטפח עצמו בטבק אוריגינל!
את, הרוצה להנות את הגבר שלך (ואת עצמך), העניקי לו את מוצרי טבק אוריגינל: אפטר שייב, קצף גילוח, מי שיער, דיאודורנטים, מי קולון, סבון תפנוקים ועוד מוצרים בעלי הצלחה בינלאומית.

סימן ההיכר למוצר המקורי:

TABAC ORIGINAL

קריאת ביקורת

התופעה של ציטיטים מפירסומי העולם הזה, בחשובים ובגדולים שבעתוני העולם, אינה חדשה. התרגלנו אליה והיא כבר אינה גורמת לנו אותה התרגשות כמו למי שציטוט כזה מהווה לגביו הכרה או הודעת אמינות. רק השבוע, כאשר התכנסה ברומא ועידת התעופה הבינלאומית, ניתן היה לקבל מושג עד כמה מרחיקים־לכת לפעמים ציטוטים כאלה.

היה זה כאשר הנציג המצרי בוועידה, פואד מורסי, האשים בנאומו כי „ממשלת ישראל הקימה ארגון טירור הנקרא אצבע אלוהים...“ לא יכולנו שלא לחייך למיקרא דבריו. המושג אצבע אלוהים הומצא במערכת זו. הוא נולד כאשר נוצר הצורך למצוא כינוי לארגון המיסתורי שפעל ברחבי העולם נגד אנשי ספטמבר השחור ו־מחבלים ערביים אחרים, ואשר ממשלת ישראל הכחישה כל קשר אליו. הכינוי פורסם לראשונה מעל עמודי העולם הזה בכתבה שסיכמה את דו־קרב ה־טירור באירופה (העולם הזה 1848) ואשר נשאה את הכותרת „ספטמבר השחור נגד אצבע אלוהים“.

מספר כתבים זרים, שהיו בטוחים כי העולם הזה פירסם לראשונה את שמה של יחידה סודית, מיהרו לאמץ את הכינוי, לפעמים בשיבושים קלים כמו „זעם אלוהים“ או „עברת יהוה“. עתוני ישראל ציטטו את העתונים הזרים אשר ציטטו את העולם הזה, מבלי ל־הזכיר את המקור, כמובן. כיום, מבלי שתהיה לנו כבר שליטה על כך, הפך הכינוי שנולד במערכת למושג בינ־לאומי, שמשתמשים בו כהגדרה מובנת מאליה אפילו בוועידות בינלאומיות.

אבל התחלתי בנושא הציטטות כדי להצביע על תופעה יוצאת־דופן ב־תחום זה. אני מתכוון לגליונו האחרון של שבועון החדשות הגרמני דר שפיגל, שבשבוע שעבר לא הסתפק בציטוט אלא פירסם גם את תמונת השער האחורי של גליון העולם הזה (1873), למרות שהמילים העבריות ה־

שער „העולם הזה“ ב„שפיגל“
„אצבע אלוהים“ —

מתנוססות על גבי השער ודאי אינן אומרות דבר לקוראיו הגרמניים.*

היה זה כאשר פירסם שבועון היוקרה הגרמני כתבה על פרשת רוברט פסחוביץ', סוחר האמנות הישראלי מסביון, שהורשע לא מכבר בהאשמת הוצאת כספים מבנק שווייצרי. כיוון שמתחילתה זכתה הפרשה לפירסום רב בגרמניה ובשווייץ, זכה גם הסקופ של העולם הזה, על פרשת מלכודת המין שהוטמנה למשפטנית ששימשה מתמחה לשופט שדן בפרשה, להדים נרחבים יותר בגרמניה מאשר בישראל.

✶ חמור עם פסים

„אתם באמת עוברים כל גבול,“ פנה אלי לפני שבוע ידיד, שמעולם לא הטלתי ספק בחוש ההומור שלו, „מה הפירסומת לאורי אבנרי בעמודים הראשונים של העתון! בשביל מה אתם צריכים את זה?!“

חשבתי שהוא מוחק אותי. אבל הסתבר שהוא מתכוון ברצינות. את הסאטירה „האבנרי הזה“ שהופיעה במדור זו הארץ (העולם הזה 1876) הוא קיבל כלשונה, מבלי להתייחס לעובדה שהיא נכללה ב־מדור סאטירי.

מערכת „זו הארץ“ בפעולה**
— בהומור ישראלי

לא היתה זו הפעם הראשונה שאנו נתקלים בתגובות מעין אלה למדור. לפני כחודשיים, כאשר עורכי זו הארץ הכינו מיבחן הי־תולי תחת הכותרת „האם אתה מתאים להיות שר־הביטחון?“, הגיעו למערכת פתרונות לחידון, כאילו היה זה מיבחן מנת משיכל־רציני.

אבל השיא היה ללא ספק, אמי־רתה של אותה נערה, בוגרת־תיכון, שהתייחסה בזילזול לטענה שחיים ארלוזורוב נרצח לפני 40 שנה. „הלוא אתם בעצמכם כתבי־תם,“ אמרה הצעירה וציטטה קטע מתוך זו הארץ, בו ניטען כי חיים ארלוזורוב ז“ל מתגורר כרגע ב־רובע ברונכס שבניו־יורק ומנהל שם קליניקה משגשגת לטיפול ב־עתונאים מטורפים המתעקשים ל־גלות פרטים חדשים אודות הירצחו.

תגובות מעין אלו מעוררות הר־הורים נוגים באשר לרמת ההומור של הישראלי המצוי. ייתכן ש־היעלמה של הסאטירה מנוף החיים החברתי בישראל בשנים האחרונות, הוא הגורם לכך, שכאשר ניתקל ישראלי בסאטירה אמיתית ומצלי־פה — הוא אינו יודע כיצד לעכל אותה, ממש כמו אותו אירופאי שלא שמע מעולם על זברות וצעק למראה הזברה הראשונה שנקרתה בדרכו: „אוי! חמור עם פסים!“

מצד שני ייתכן גם, שכמה תופעות במציאות הישראלית הן כל כך מעוותות ומסולפות, שאף ראי עקום, אפילו מדור סאטירי מעולה, אינו מסוגל להתמודד עימן.

כך או כך, למי שעדיין זה עוד לא ברור: זו הארץ הוא מדור סאטירי, הומוריסטי, פארודי, קומי... מה שלא תירצו. אבל בשום אופן הוא אינו כרוניקה. ראו — הוזהרתם!

---

* אבל מערכת דר שפיגל טרחה לתרגם מילולית את כל כותרת השער הארוכה לקוראיה.

** משמאל לימין: אפרים סידון, ב. מיכאל, חנוך מרמרי וקובי ניב (כורע על הריצפה).

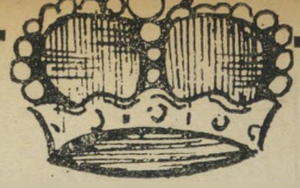

במסגרת אירועי מלכת המים

1973

שני נשפי ענק באילת

בהם תיבחרנה:

מלכת שבא

ונסיכת ים־סוף

שני הנשפים יתקיימו במלון „מלכת שבא“ לרגל פתיחת המלון המחודש

הנשף הראשון

7.9.1973

בו תיבחר „מלכת שבא 1973“

הנשף השני

8.9.1973

בו תיבחר „נסיכת ים־סוף 1973“

בשני הנשפים תצעדנה המועמדות הסופיות בתחרות מלכת המים 1973

כשהן מדגימות בגדי חוף של „מווה“

מכנסי ג'ינס של „ליז“ חולצות „אומן“

איפור „הלנה רובינשטיין“

טיפול בשיער: „וולה“

בתוכנית האומנותית:

החלונות הגבוהים - שמוליק קראוס, ג'וזי כץ, אלי מגן

אילנה רובינא ולהקתה

יעקב בודו. מנחה: גדי יגיל

כל שיער

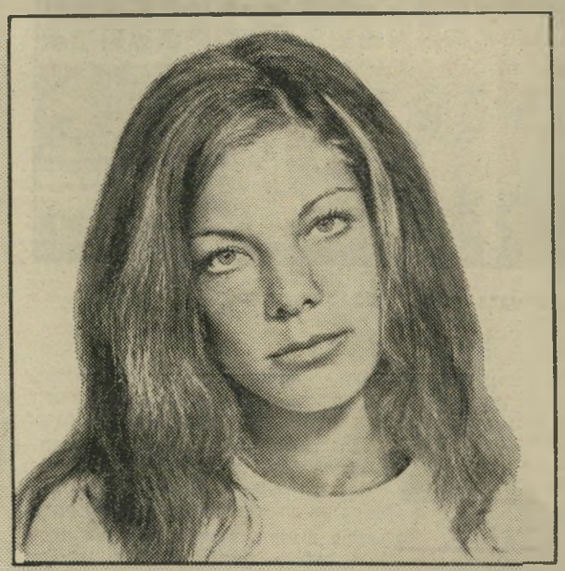

יכול להיות

שיער רויאל...

בין אם שערך חלק, גלי או מתולתל. בין אם שערך שמנוני, יבש או בעל קשקשים - "שמפו רויאל" יחולל בו פלאים.

"שמפו רויאל" יהפוך את שערך, לאחר חפיפות אחדות, לשיער נעים, רך, נוח לטיפול ובעל ברק טבעי.

"שמפו רויאל" יהפוך את שערך ל"שיער רויאל"

"שמפו רויאל" נמכר ב-4 סוגים שונים: ירוק-לשיער יבש; כחול-לשיער שמנוני ורגיל; אדום-נגד קשקשים

וצהוב עם תוספת הלימון הנפלאה

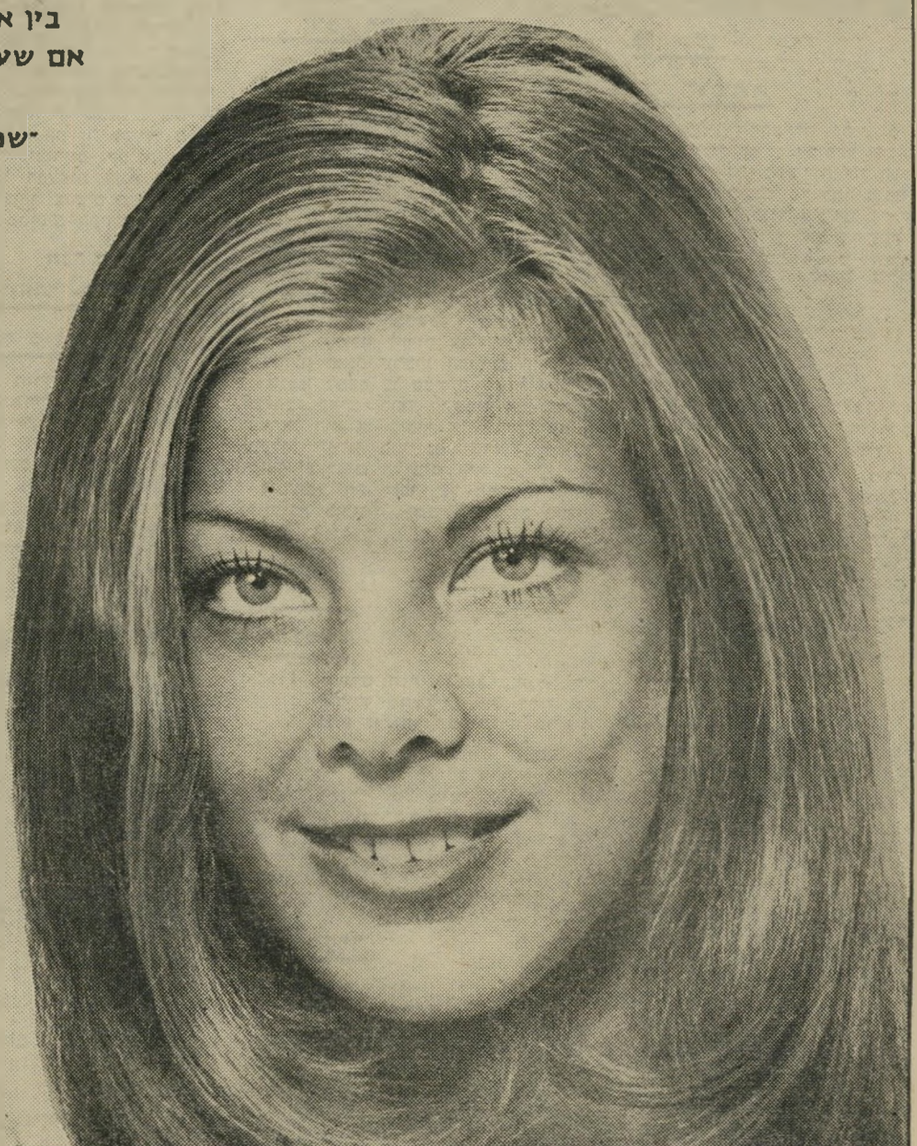

שמפו רויאל

של

עץ הזית

פרסום "פרד" צילום: גברא

מכתבים

איש השנה

סבורני שאפילו אתם לא תוכלו מלהת־
המק מהמסקנה כי רק אדם אחד ראוי
לתואר איש־השנה: הרב מאיר כהנא, ה־
לוחם היחידי למען יהדות ברית־המועצות,
שהמאבק לשיחרורה עמד במרכז אירועי
השנה.

י. ויגודא, ירושלים

...אלוף (מיל.) אהרון יריב, המסמל את
המלחמה בטירור הערבי, שהיתה המשימה
מספר אחד בפני העם היהודי...

ברוך גרינברג, תל־אביב

בשנה שעברה בחרתם בגולדה מאיר כ־
אשת השנה. לא תהיה לכם ברירה: גולדה
היתה ונשארה גם השנה האשה החשובה
ביותר עבור עם ישראל!

שרה פרידפרטיג, רחובות

...מנחם בגין!

שבתאי קדיש, פתח־תיקווה

הנה רשימת הצעותי לגיליון ראש־השנה
שלכם: איש השנה — משה דיין. אשר
הצליח לכפות את
תוכניותיו על ממ־
שלת המערך; איש
המדיניות — שמחה
דיניץ; איש הדת
— מאיר כהנא;
איש המדע — אפ־
רים קציר; אשת
השנה — לילי אבי־
דן; האיש הצעיר
של השנה — סגן
אבידע שור, קורבן
הפשיטה על בייי־
רות.

ארזי

משה ארזי, תל־אביב

תסכימו איתי כי האיש היחיד הראוי ל־
תואר איש השנה הוא אייבי נתן, מפעיל
ספינת השלום, אף אחד לא השפיע יותר
ממנו על מאורעות השנה בארץ.

חניתה ברקוביץ, תל־אביב

נאיבי השנה

האיש הכי נאיבי ב־1973, הוא מזכ"ל
ההסתדרות יצחק בן־אהרון.

למרות הרמזים השקופים של שליטי
המדינה האמיתיים, הוא עוד ממשיך ל־
האמין כי הוא זה שישב גם הלאה בקומה
החמישית.

כסגנים לו, אני מציע לבחור בכל אותם
תמימים שיצביעו בבחירות להסתדרות
עבור המערך בהאמינם שבן־אהרון ימשיך
בתפקידו.

איתן קוך, רמת־גן

חכמי השנה

מי הם שני האנשים החכמים ביותר
בשנה האחרונה? מוטי פרידמן מנתיבי־
נפט ויצחק שובינסקי מאוטוקארס, כמובן!
השניים הצליחו, כל אחד בשיטתו הוא,
לסובב את כולנו על האצבע הקטנה.
ולכך דרושה חכמה רבה.

מ. שפירא, חיפה

"לא נחמד"

הכי נחמד!

אני, הדפוק הניצחי, מעניק לעו"ד אמנון
זכרוני את התואר "לא נחמד הנחמד ביותר
במדינה".

התואר מועמק נוכח ניצחונו המישפטי
העקרוני בעניין הפרדת הבחירות לוועידה
הארצית של ההסתדרות ולמועצות הפוע־
לים.

הרצי אזר, קריית־אתא

עם פרוס מערכת הבחירות

בשמי, ובשם אוהדיכם הרבים, אנו באים
לברככם עם פרוס מילחמת הבחירות: ב־
בריאות טובה, באומץ־לב והעזה להגיד
תמיד את האמת ורק את האמת מעל בימת
הכנסת, להמשך המאבק למען קירוב ה־
שלום במדינתנו.

ידוע לנו שלא קלה היא העבודה הזאת
כלל!

בעולמנו המתוסכל, בו שולטים טבח
מתמיד בהפים מפשע, סמים, ווטרגייטים ל־
מיניהם, לא קל להתייצב מול עדת זאבים
ולהתריע השכם והערב (למרות כל ה־
פגיעות האישיות והגידופים).

למען ביעור השחיתות, למען פתרון
בעיות המצוקה וקיפוח המיעוטים במדינה
ולמען תזוזה לשלום אמת לעמנו.

הלוואי ויקרה נס ויכלנו לראות בכם את
מנהיגי מדינת־ישראל בפועל!

מאשה פורמן, רמת־גן

ההר הוליד ביבר

מערך הימין: ההר הוליד ביבר!
או: היחליף נמר את חבורותיו?

שלמה זגורי, טירת־הכרמל

א"י השלימה ופלסטין השלימה

הודעותיו מנאומו של משה דיין בכנס
פעילי רפ"י־לשעבר בתל־אביב. בנאומו
הוא הכריז על ביטול העיקרון של חלוקת
ארץ־ישראל השלימה, שהגבולות בה יקבעו
רק על־ידי התנחלות ושעלינו להיות מוכנים
בעתיד הקרוב לגירוש התושבים החיים
שם, וסרצליה של האדמות שהפירוש
שלה הוא שוד אדמות כדוגמת פיתחת־
רפיח.

כי לדעת דיין אנו זקוקים לריכוז שט־
חים לצורך התנחלות יהודית ואין בנימצא
שטח ראוי לעיבוד שאין עליו תושבים.
בגלל רצוננו בישוב עברי בשטחים, אנו
נאלצים להזיז מדי פעם ערבים לצורך
רצף של הישוב היהודי שם.

ממש נורא לראות את הדרדרות מדי־
ניותינו לדרגה כימעט זהה עם האידיאולו־
גיה והמעשים של אירגוני הטירור הפלס־
טינים. גם הם, בדומה לדיין הדוגל בארץ־
ישראל השלימה, דוגלים בפלסטין השלימה.
למען ביצוע תוכנית זו, מבצעים שני ה־
צדדים מעשי רצח. אם זה על־ידי הטלת
פצצות במקומות ציבוריים וקטילת אנשים
חפים מפשע או הפצצות אווירונינו על
ישובי לבנון ורציחת אנשים חפים מפשע.

גם בחטיפות מטוסים התחלנו להשתוות
אליהם.

חנה לוין, תל־אביב

רבע מיליארד — ועוד כמה מיליונים

> "העולם הזה" 1877, "מצבה ל־
> רבע מיליארד", על הפסדי המיליו־
> נים בתישלובת־ערד והאחראים
> לחם.

חבל שבכתבתכם המצויינת, שהוקיעה
— לראשונה — את מיכאל צור ואפריים
בן־ארצי כאחראים להפסדי־המיליונים ב־
תישלובת־ערד, לא סיפרתם גם על שאר
מעלליו של בן־ארצי בתישלובת.

הליכי היציור בתישלובת, שהתבססו על
שימוש בחומצת־מלח בשיטת אמן, הפיקו,

אפריים בן־ארצי
אחראי להפסדים

כמוצר־לוואי, גם פריקלס, שהוא חומר־
גלם ללבנים חסינות־אש.

היה זה משום כך רק טבעי להקים
מפעל לפריקלס, בצמוד לתישלובת.

אלא שהאינטרסים של חברת אלייד ה־
אמריקאית, שבן־ארצי ייצג אותה — היו
להקפיא את הקמת התישלובת, כדי למנוע
תחרות למפעליהם האחרים של האמריקנים.

התוצאה: בעת כהונתו של בן־ארצי
כיו"ר מועצת־המנהלים של התישלובת,
נפלה ההחלטה להקים את מפעל הפריקלס
במרחק חמישים ק"מ ממיתקני התישלובת.

עתה היה צורך להשקיע מיליונים בחי־
בור שני המיפעלים ברשת צינורות ו־
כבישים.

בהיותי עובד מישרד־הפיתוח, אקווה כי
תכבדו את בקשתי לשמור את שמי אצלכם
ולא לפרסמו.

מ.ב., ירושלים

שגיאותיו של חוטף המטוס

חוטף המטוס הלבנוני שגה פעמיים. שגי־
אתו הראשונה היתה בכך שחטף את ה־
מטוס והנחיתו בלוד, ואילו שגיאתו ה־
שנייה שדווקא אותה אני רואה כשגיאה
חמורה יותר, היתה בטענתו כשנעצר שאת
החטיפה ביצע מתוך סולידריות עם ישראל.

מדוע אני רואה טיעון זה כשגיאה?
ישראל נמצאת היום בעידן של שטיפת־
מוח טוטלית. כל שופרות התעמולה מנסים
להחדיר למוחו של הישראלי שכל הערבים
הם שונאי ישראל ורוצים להשמידה.

לכן הכרזה מעין זו של החוטף הערבי,
מהווה אסון לראשי המימשל ב־
ישראל ועלולה להרוס את כל חומת ה־
תעמולה האנטי־ערבית העויינת.

הגענו למצב בו סבורים ראשי המדינה
שערבי שאיננו רוצה להשמיד את מדינת־
ישראל הוא או שיכור או מטורף. באותו
מסלול הגיוני הרי גם ישראלי שאיננו
רואה בערבים אוייבים הוא מטורף. כך
יש להבין את יחסה של ממשלת־ישראל
לוועידת בולוניה ולתנועת השלום הישר־
אלית.

אדם פיש, חיפה

חוש נבואי

> "העולם הזה" 1863, "הנדון —
> החלילן מהמלין," על דרכו של
> יצחק בן־אהרון במיסגרת המערך.

ברצוני להביע הערכה לחוש הנבואי של
אורי אבנרי. כל מי שעוקב אחר המתרחש
במערך בשאלה של מינוי המזכ"ל הבא
להסתדרות, אינו יכול שלא להיזכר במאמר
של אבנרי בו ניבא שהמערך ישתמש בבן־
אהרון לשם משיכת בוחרים, ואחר־כך
ישליכהו.

אלי מיזרחי, אפקה

המערך אינו המדינה!

כשאתם מדברים על מצוקה של נוער
בישראל, על ילדים רעבים, על תת־דיור,
ומאשימים בזה את הממשלה של המערך־
מפד"ל ואת הפסבדו־אופוזיציה של בגין־
באדר, אינכם משמיצים את המדינה. המע־
רך אינו המדינה!

המלך לואי אמר: "צרפת זה אני,"
ואחר־כך הורידו לו הצרפתים את הראש.
גולדה מאיר וחבריה אינם מדינת־ישראל.
כמו שדה־גול לא היה צרפת. כשהוא עשה
בניגוד לרצון עמו, הם אמרו לו: "לך!"
גם בישראל יגידו לגולדה וחבריה: לכו!

חיים סבירדלוביץ, קריית־שמונה

המכולת של ספיר

מצורפת תמונה של סניף המערך ברמת־
גן.

הסניף התמקם במכולת של ס פ י ר שטיין.
מעניין מה הקירבה של בעל המכולת
לבעל המדינה פינחס ספיר? או שמא זה
שם מוסווה של האיש שידו בכל?

הנרי א., תל־אביב

● סניף המערך במכולת של ספירשטיין
— ראה תמונה.

נגע הצפירות

ממשלתנו המתאפארת בהישגים כבירים,
לא מסוגלת אפילו למיבצע פשוט ויסודי
כמו חיסול נגע הצפירות של המכוניות.

זוהי עוד הוכחה עד כמה טובת הציבור
באמת עומדת לנגד עיניהם של אנשי ה־
"אמת"... ועוד יש להם החוצפה לקשקש
ללא הרף את הסיסמא: "תנו לנו להמשיך!"

אדם טרף, חולון

עודף דירות

> "העולם הזה" 1877, "אתה ו־
> הלירה — מיתון חריף ב־1974",
> על עודף חדירות בארץ.

אם קיים במדינה עודף דירות בסדר
גודל של "שבעת אלפים דירות ריקות...
וב־1974 יווצר עודף של 25 אלף דירות."
כמו שאתם כותבים, אז מה ההצדקה וה־
נימוקים להמשך קיום חוקי הגנת הדייר
המנשלים את בעלי הבתים להשכרה מרכו־
שם, בתירוץ של חוסר דיור אחר?

מ. זקינד, חיפה

התחת של לילי

> "העולם הזה" 1877, "מלחמת ה־
> עכוזים", על התביעה של לילי
> אבידן נגד תיאטרון "לילך".

אנה הגענו?

האין תחת אחר בישראל מלבד תחתה
של לילי אבידן?

טוב, הבנו את הרעיון המרכזי, אבל
למה אתם מוכרחים לחזור עליו כל שבוע?

כבר ראינו את עכוזה של לילי מכל
זווית אפשרית ומכל כל אוייב אפשרי
(בעלה לשעבר, ג'ין מנואל, אבא אבן,
הנרי קיסינג'ר וכו').

הגזמתם.

בשם העם היושב בציון הריני לבקש
ולהתחנן: די!!!

ושלא תנצלו את המכתב שלי על־מנת
לדחוף עוד פעם תמונת עירום של הגב'
אבידן. אם כבר, אז תנו תמונת רנטגן
שלה. שיהיה איזה חידוש.

מרדכי למואר, ירושלים

● מצטערים, לא השגנו צילום רנטגן
של לילי אבידן.

המכולת של ספירשטיין ברמת־גן
יד בכל ויד כל בו

חייך מלאי שינוי והדבר ניכר בעורך

נא להכיר: Moisture Response
קרם מווסת לחות לכל סוגי עור

הלחות בעורך משתנית לפי העונה, ואפילו לפי מצב הרוח.
משתנית גם כאשר אשה בדיאטה, בהריון ובהשפעת הזמן החולף.
הלחות בעורך משתנית בחלקים שונים של פניך, בחוטם, בלחיים ובסנטר.
Moisture Response מגיב לכל שינוי בעורך.
קרמים להוספת לחות שאינם נקבוביים מונחים על פניך כמעטה שמנוני.
ייחודו של קרם זה הוא בהיותו נקבובי ובכך שאיננו אוטם את עורך.
התכשיר החדש Moisture Response מגיב על צמאון העור ללחות.
מוטב להשתמש בו בלילה אך הוא קל ונקבובי מספיק לשימוש ביום מתחת לאיפור.

הלנה רובינשטיין
היופי בפעולה

יעוץ והדרכה ניתנים חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין –
שדרות קק"ל 94, הל־אביב, בימי ב' וד' בשבוע בין השעות 3.30—6.00
אחה"צ. לבנות הנעורים בימי ג' באותן השעות.

חגי לבינסון אילון

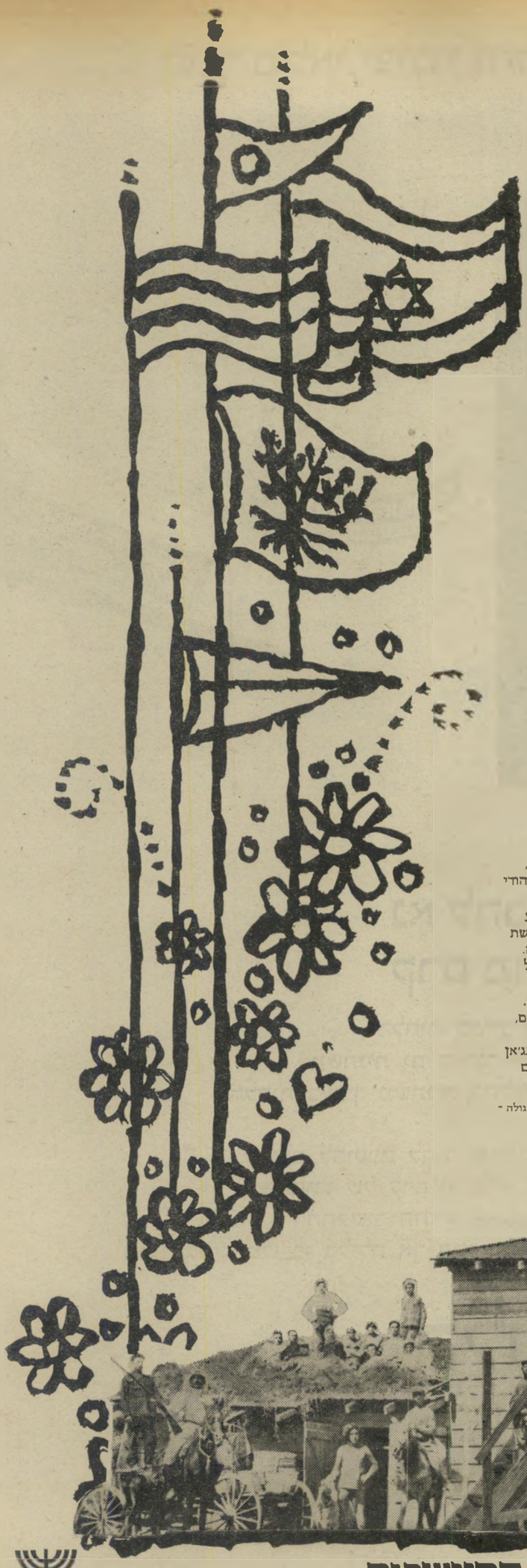

כל ערב 100 שנה

תולדות ההתיישבות בארץ-ישראל
בתערוכה-חוויה, בה אתה לוקח חלק פעיל

100 שנות התיישבות

האם מקומות אלו ידועים לך? זמרין, עין־קורא, עמק השושנים, עם־סגולה, גיאוני, מלבס,י - אלו ציוני דרך בתולדות היישוב היהודי בארץ.

בתערוכת 100 שנות התיישבות, אתה "חלק מן התמונה". מרגע כניסתך לחצר המתיישבים הראשונים, האוהל, גדר העץ ומחרשת הברזל. צעד בזהירות על אדמת הלס המבוקעת בביתן השממה. תחוש בחום הכבד שהקביל את פני הראשונים וטעם המים של באר ראשונה.

היקב של ראשון־לציון פועל ותוסס - בוא ולגום מתירוש הארץ. הצריף של אום־ג'וני - קם לתחייה, תוכל להצטלם ליד הראשונים, מזכרת שאין דוגמה לה! עבור דרך צינור המוביל הארצי אל סולימן הגדול, שיארח אותך ליד המדורה בשירים עתיקים ופינג'אן קפה מהביל. סרטים, שקופיות וחזיונות אור-קוליים, הכל נע וגם אתה "בתוך התמונה".

זמרין - וברון יעקב. עין־קורא - ראשון לציון. עמק השושנים - נס־ציונה. עם־סגולה - מטולה. גיאוני - ראש פינה. מלבס - פתח־תקוה.

תערוכת 100 שנות התיישבות

התערוכה שתבקר בה יותר מפעם אחת.

גני התערוכה, יריד המזרח, מ-12.9 עד 3.10 • התערוכה פתוחה: ימים א-ה' 16.00 עד 23.00 מוצ"ש עד חצות

מדוע החליט גיבור תוכנית הטלוויזיה לא לטוס יותר

אנשים

■ שר־הביטחון **משה דיין** ואשתו **רחל**, החליטו בשבוע שעבר לרדת אל העם, הלכו לאכול במסעדת המצודה ב־קיסריה הפועלת בשיטת ה־שירות העצמי. אבל שומרי־ראשו של השר לא הסכימו שהבוס שלהם ישב עם שאר הסועדים, סידרו לו שולחן נפרד במירפסת המיסעדה ובני הזוג נאלצו לסבול בשמש החמה. השניים הזמינו צלחת עם שישה מיני סלטים ודגים, במחיר 20 ל"י המנה.

■ חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות מטעם המערך, **אהרון** („אהל"ה") **הראל**, ערך השבוע סולחה עם נציג מרי בוועדת הבחירות של ה־הסתדרות **אברהם** („אבי") **אורן**. היה זה אחרי שלפני שבועיים הוא צעק לעברו של אורן: „אתם פושעים, אנחנו נחסל אותכם! החלטנו היום ב־וועדה המרכזת לחסל אותכם!" (העולם הזה 1878). בישיבת הוועדה המרכזת שנערכה ה־שבוע, ניגש הראל לאורן, בי־קש סליחה ולחץ את ידו. כש־ראה זאת יו"ר הוועדה **אפי רייס ריינר**, אמר: „עכשיו נראה אם גם זה יופיע ב־העולם הזה."

■ תומכו של ראש עיריית תל־אביב **יהושע רבינוביץ**, חבר מועצת־העירייה מטעם ה־מערך **נחום רז**, יצא השבוע עם אוסף חדש של בדיחות על מועמד גח"ל לראשות עי־ריית תל־אביב אלוף (מיל.) **שלמה** („צ'יץ") **להט**. דוג־מה מהאוסף החדש: „תעשיין אחד חזר מחוג־בית בו הופיע צ'יץ'. שאלה אותו אשתו: ‚איך הוא דיבר?' השיב לה: ‚היה לו נאום סקסי.' האשה: ‚מה פירוש?' הבעל: ‚הוא די־בר כמו שמוק.'" דוגמה נוספת: „ידידיו של צ'יץ' תמהו מדוע הוא הולך תמיד בחולצת־פסים לאורך. ההסבר: כל פעם ש־הוא רואה את עצמו בטלווי־זיה, הוא משמין מרוב נחת ומוסיף לחולצה סמ."

■ מה המשותף לצ'יץ', לראש רשימת חץ („חזית צעירים למען תל־אביב") עורך־הדין **חיים משגב** ול־עיתונאי **יואל ישראלי** ש־הוא אחד מאנשי צוות התע־מולה של ראש העיריה יהושע רבינוביץ? שלושתם מתאמנים יחד בהרמת מישקלות ב־קאנטרי־קלאב בהדרכתו של ישראלי, מדברים ביניהם ר ק בנושא מישקלות.

■ על נושא אחר דיברו השבוע יהושע רבינוביץ וחיים משגב. השניים נפגשו במיקרה בבית סוקולוב בתל־אביב. אחרי מסיבת העיתונאים שערך שם רבינוביץ. משגב ישב במיזנון ורבינוביץ ועוזרו **יוסי שריד** עברו לייד שולחנו. רבינוביץ עצר, לחץ את ידו, ואמר: „ראיתי את הכרזו שהוצאתם ובו הקאריקטורה המשווה אותי לסנדק הכורת ברית עם הרב כשהאזרח הוא הקורבן של שניהם. למה להשמיץ? אפשר לנהל תעמולת בחירות אחרת."

■ מספרים שבמסיבת־עיתונאים אחרת, זו שערך צ'יץ' לפני שבועיים על גג מיגדל שלום, הוא הציע להפוך את רחוב הרצל לחד־סיטרי ושאחד העיתונאים העיר לו: „אבל הרחוב הוא חד־סיטרי כבר מזה 12 שנים!"

■ מתנה אקטואלית מידי־דים אמריקאיים קיבל השבוע אלוף (מיל.) **אהרון** („ארה־ל'ה") **יריב**, הפעיל עתה ב־מערכת הבחירות של המערך. המתנה: סיפרו רב המכר של העיתונאי האמריקאי שהתמחה בניהול מערכות בחירות, **האל אוורי**, מכירה של מועמד — נוסחת הניצחון. ארה"לה, ה־מפורסם ביסודיותו, קרא את הספר בעיון ביום בו קיבל אותו.

■ עם עזיבתו את עבודתו בטלוויזיה, נזכרו ידידיו של **אדי סיפר** בתקרית שאירעה לו לפני מיספר שבועות. סיפר הציע אז להכין כתבה על הקול הערבי בבחירות. כעבור כמה ימים הוא נוכח לדעת שגם כתב אחר בטלוויזיה קובע פגישות עם מרואיינים על אותו נושא. כששאל מה פיתאום, הסבירו לו הממונים עליו כי הוחלט, מבלי להודיע לו, שאת הכתבה יכין כתב צבר, „ומכיוון שאתה לא צבר, אין לך רגישות מספקת לניואנסים ה־דקים של הנושא." אדי בלע אז את הצפרדע, אך כעבור שבוע הודיע הכתב הצבר שהוא לא מצליח להשתלט על הנושא והתפקיד הוטל שוב על אדי סיפר. אז שלח אדי מיכתב לממונים עליו, ושאל: „האם במשך שבוע הצלחתי לדעתכם לפתח את הרגישות הצברית לניואנסים הדקים של הנושא?"

■ גיבור סידרת הטלוויזיה עדאל וסאמירה, **זאק כהן**, נשבע שהוא לא יטוס יותר במטוסים. זאק ערך טיול ב־דרום־אמריקה ובגלל עומס של טיסות, נדחתה הטיסה שלו מ־בואנוס־איירס לריו־דה־ז'אנרו. המטוס בו הוא אמור היה לטוס, נתטף לקובה. טיסה אח־רת שלו, מריו־דה־ז'אנרו ל־צרפת הוקדמה במיספר שעות. בפריז נודע לו שהמטוס של חברת וארינג, בו היה צריך לטוס, התרסק ליד נמל התעופה אורלי. זאק הלך לבית־כנסת, אמר בירכת הגומל, החליט לא לטוס יותר.

■ בגלל מחלתו, לא הופיע **פאבזי קאזאמס** בן ה־96 בקונצרט שנערך בקיסריה ב־מיסגרת הפסטיבל הישראלי. אחרי ההפסקה, כשהגיע תורו של קאזאלס, עלה מנהל הפס־טיבל **צבי פורפס** לבמה, התנצל והסביר לקהל מדוע לא יופיע האמן והקונצרט יימשך ידידות בין גאן וסלע, שהכין תוכנית נוספת בת שעתיים בה מספר השחקן את תולדות חייו.

■ טוטו ניחושים נערך ב־שבוע שעבר במסעדת שלדג. היה זה בשעות הצהריים. למסעדה נכנסו שלושה אנשים: **מאיר** („ממי") **דה־שיזיט**, ל־שעבר מנכ"ל משרד־התיירות וכיום מנכ"ל חברת המלונות של אל־על, לרום; **אלוף** (מיל.) **אברהם יפה**, מנכ"ל רשות שמורות הטבע, **מרדכי** („מו־טי") **פרידמן**, לשעבר מנכ"ל נתיבי־נפט. השאלה עליה רבו הניחושים: מה שלושתם עו־שים ביחד?

■ מלא וגדוש חוויות מ־פסטיבל־הנוער הדימוקרטי ש־נערך במזרח־גרמניה, חזר ל־ארץ **כוכבי שמש**, איש ה־פנתרים השחורים. בין השאר הוא סיפר כי שני הלא־מגול־חים היחידים בין אורחי הפס־טיבל היו **„יאסר ערפאת** וכוכבי שמש." שמש נפגש בפסטיבל עם הכושית **אנג'ה דה דייויס**, ממנהיגות ה־פנתרים השחורים בארצות־הברית, הוזמן על־ידה להת־ארח אצלה בארצות־הברית.

■ תקלה לא־נעימה אירעה השבוע לחבר מועצת עיריית ירושלים מטעם מפ"ם, הכלכלן **אליעזר רונן**. רונן, המרבה להופיע באסיפות מיפלגתו, הגיע להרצאה באחד ממושבי הנגב. הוא נכנס לאולם מלא עד אפס מקום, עלה לבמה ו־דיבר במשך שעה מבלי ש־שאר הוא סיפר שהיה בצעירו־תו פועל בניין. „מה?" קראה הבת, „כשהיית צעיר היית ערבי?"

■ הפיזמונאי **דידי מנוסי** סיפר על אחד מחברין שכאשר הוא נולד, באה החסידה פע־מיים: פעם כדי להביא אותו ופעם כדי להתנצל."

■ כאשר נבחר **ארנון צוקרמן** לתפקיד מנהל הטל־ויזיה, נימק אחד מחברי הוועד המנהל של רשות השידור את אי־בחירתו לתפקיד של מפקד גלי־צה"ל **יצחק רכבי** בכך ש„הטלוויזיה זקוקה למכונאי, לא לנהג," ובחרו בצוקרמן בגלל שהוא בעל תכונות של מכונאי טוב. האימרה הזאת ממשיכה לרדוף אחרי לבני. השבוע, למשל, כאשר הוא נסע במכוניתו, זיהה אותו נהג מונית ובאחד הרמזורים הוא אמר לו: „מר לבני, אנחנו מחפשים נהגים חדשים לתחנה שלנו. אולי. אתה מוכן להצ־טרף?" ואילו אחד מנהגי גלי־צה"ל הדביק פתק על לוח ה־מודעות של התחנה: „ליצחק, ברכות להצטרפותך לנהגי צה"ל."

■ מרוב שימחה על הולדת בנו בשבוע שעבר, רץ המנהל האדמיניסטרטיבי של הבימה, **שמואל עומר**, לבשר על כך לידידיו. בדרך הוא נפל, שבר את רגלו ואושפז בבית־החולים בתל־השומר. באותו זמן שכבה אשתו **דבורה** ב־מחלקת היולדות באסף הרופא. השבוע נפגשו השניים בברית־המילה לילד שנערך באסף הרופא. כששמואל מגיע למקום על עגלת־נכים דמויית עגלתו של **ריימונד בר** בסידרת ה־טלוויזיה איירונסייד. את ה־עגלה דחפה שחקנית הבימה הבלונדית **אביבה מרקם**, שהזכירה לנוכחים את **ברברה אנדרסון** המגלמת באיירון־סייד את תפקיד השוטרת אייב וויטפילד.

מאירה סר

אשתו של מנהל בית־החולים ליולדות בתל־השומר פרופסור דויד סר, במסיבה שנערכה בדירת הגג החדשה של עורכת־הדין רות שמיר בתל־אביב, מאכילה את הארכיטקט של מישרד־השיכון ישראל גודוביץ.

ניצב דויד עופר

מפקד מחוז תל־אביב של ה־משטרה, היה אחד מהאורחים הרבים בברית המילה לבנם של זוג עורכי הדין נירה וצבי לידסקי, עופר, שנערך בבית־החולים **אסותא**, ניצל את ההזדמנות, התווכח עם עורך־הדין צבי לידסקי (משמאל בתמונה) על ענייני חוק.

יופרע. בסוף דבריו, שאל: „יש שאלות?" אחד המאזינים קם ממקומו, ושאל בעברית מגומ־גמת: „מתי יבוא טריפונס?" רק אז התברר לרונן כי הוא הגיע בטעות לאולם בו אמור היה להופיע הזמר **טריפונס** בפני עולים חדשים תושבי ה־מקום, ובגלל תקלה הוא לא הגיע.

■ הפסל הירושלמי **איזי בוייעקב**, סיפר לבתו את קורות חייו הרבגוניים. בין ה־בלעדיו. מבין שלושת אלפים הנוכחים, היחידי שעזב את ה־מקום לשמע הידיעה, היה בעל ממגורות דגון **ראובן הכט**.

■ טיעון מקורי כדי שיתנו לו להיכנס לאולם המכס בלוד, העלה השבוע בפני המוכסים, מרכז תנועת הצופים **דויד שוחט**, שהגיע לנמל התעופה כדי לקבל את פניהם של 50 צופים שחזרו משהייה של שלושה חודשים במחנות ב־ארצות־הברית. אחרי שכל בק־שותיו לא עזרו, אמר שוחט ל־מוכסים: „אתם רוצים שהיל־דים יהרסו לכם את המכס? כדאי לכם לתת לי להיכנס, רק אני אצליח להשתלט עליהם." הטיעון עזר, והמוכסים הירשו לו להיכנס.

■ במיסגרת תוכניתו בגלי־צה"ל, ראיין הפירסומאי **אורי סלע** את גיבור הסרט חיין של יאנוש קורצ'אק, השחקן הבריטי הנודע **ליאו גאן**. סלע, ועוזרו בתוכנית **אליעזר דר** שהוא אחיה של הזמרת **אילנית**, מצאו בארץ אחד שהכיר אישית את קורצ'אק ועבד איתו. הם הפגישו אותו באולפן עם ליאו גאן, והוא סיפר לו על החוויות שהיו לו ב־1938 עם המחנך הנודע ש־ניהל בית־יתומים ליילדים יהו־דיים. בעיקבות התוכנית נוצרה

תמרורים

הוענקה • בישיבה חגיגית של מועצת עירייית תל־אביב, אזרחות הכבוד ה־51 במיספר של תל־אביב, למי שהיה ראש העירייה הרביעי של תל־אביב **חיים הבנין**, עבור „זכויותיו בתנועת התחייה הלאומית ועל מסירותו למען העיר בתקופת כהונתו כראש העירייה" כי נציג הציונים הכלליים החל מעת שניבחר כחבר מועצת העירייה ב־1935.

מונה • לתפקיד ראש מחלקת ההדרכה במטה הארצי של המישטרה, במקומו של ניצב־מישנה מרדכי תבור שמונה למפקד בית־הספר לקצינים בכירים, ניצב־מישנה **עמנואל ירידיה** שכיהן כמפקד בית־הספר לקצינים בכירים ומכהן גם כנשיא הסניף הישראלי של אירגון השוטרים הבינלאומי.

מצפים לתינוק • שחקן הבימה **שלמה ברישבוט** ואשתו **ליטה** שהיא מזכירתה של אורה נמיר באירגון אמהות־עובדות בתל־אביב. לבני הזוג בן ובת.

מצפים לתינוק • בעוד כחודש, **נעמי** והארכיטקט **שלמה עוז ה־** מתכנן עתה את דירת הגג של המיליונר משולם ריקליס בקריית־וולפסון בירושלים שרוב הריהוט בה הוזמן במיוחד מאיטליה.

נולד • לבתו הבכורה של הרב של כפר־שמריהו שמואל הכהן אבידור, **רינה** ולבעלה **יצחק נישרי**, בן בכור.

עומדים להנשא • זוכת תחרות אירווזיון הזמרת הצרפתיה־יהודיה **אן־מארי דיור** וידידה מזה שלוש שנים המהנדס **ז'אן פייר קימו**.

מנהלים רומן • שחקן הקולנוע **ז'אן־פול בלמונדו** שסיים את הרומן שלו עם אורסולה אנדרס, והשחקנית מוצא רומני **לאורה אנטונלי** שנפרדה לפני שבועיים מבעלה.

נפצעה • בתאונת־דרכים, השחקנית ההוליבודית **שלי ווינטרס**, שהתנגשה עם מכוניתה באוטובוס, שברה מספר עצמות.

נפטר • בבית־החולים ביילינסון בפתח־תיקווה, בגיל 85, יו"ר המרכז החקלאי ומי שכונה „אבי ההתיישבות החדשה בארץ־ישראל" **אברהם הרצפלד** שהיה מיספר פעמים חבר־כנסת מטעם מפא"י. יליד אוקראינה, למד בחדרים ובישיבות, הצטרף בגיל 18 למיפלגת הציונים הסוציאליסטיים, נידון למאסר־עולם בסיביר, היה ממארגני שביתת העובדים במיכרות הזהב ב־1913, ברח בתחילת מילחמת העולם הראשונה מסיביר והגיע לארץ. עבד בזיבול פרדסים בפתח־תיקווה, החל בפעילות ציבורית ומונה למבקר לישכת הע־

אברהם הרצפלד
אבי ההתיישבות

בודה, אירגן את קופת המילווה הראשונה של הפועלים בארץ־ישראל, נבחר לחבר המרכז של הסדרות פועלי יהודה, היה חבר פועלי ציון וחבר מרכז אחדות העבודה, ציר בכל הקונגרסים הציוניים מהקונגרס ה־12, חבר הוועד הפועל הציוני, חבר הוועד המנהל של הסוכנות היהודית, שליח הסתדרות העובדים והקרן־הקיימת באירופה וארצות־הברית, הקדיש את עיקר מירצו וזמנו לתפקיד מנהל המרכז החקלאי, אליו מונה ב־1919.

TIME – תוצרת דובק, הסיגריה המובחרת הצועדת בראש, הרחק לפני כל סיגריה אחרת

האם אתה מכיר פרצופים אלה ?

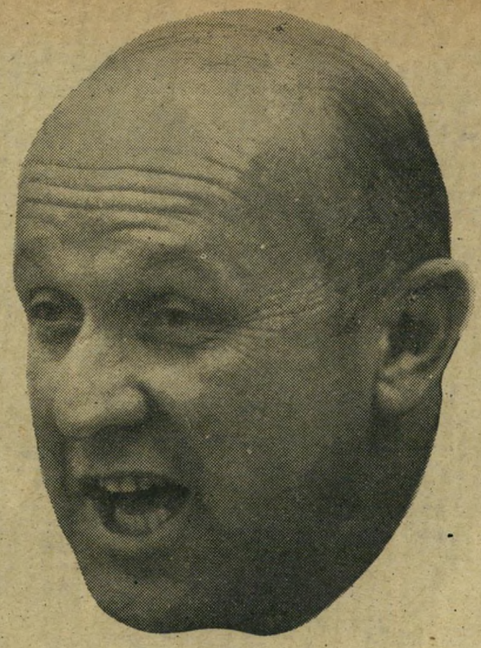

המיקצוע: מילחמה בשחיתות

זוהי המומחיות שלנו. התמחינו בה במשך הרבה־הרבה שנים.

עשינו זאת בעיתונות. עשינן זאת בכנסת. עשינו זאת בהסתדרות.

אין בארץ בעלי־מיקצוע טובים מאיתנו בשטח זה.

הסתכל בפרצוף הימני: מוטי פרידמן, מנהל „נתיבי נפט".

השבוע הוא הועמד סוף־סוף לדין. 17 סעיפי־אישום. בין השאר: עבירות־מס שבוצעו „במירמה ובנסיבות מחמירות", בסכום העולה על שני מיליון לירות. הברחת מטבע־חוץ. קבלת טובות־הנאה מן הממשלה במירמה. החזקת חשבונות סודיים בבנקים שווייציים.

זהו מוטי פרידמן, נער־השעשועים של הממשלה. הפרוטקציונר של פינחס ספיר. דוגמה נאה של יזם המשגשג במישטר הקיים בארץ.

אבל לפני שנתיים לא ידעת את שמו. היום אתה מכיר אותו.

בגללנו!

השבועון „העולם הזה" מילא תפקיד מכריע בחשיפת עולמו של מוטי פרידמן. ביום 10.8.71 הוא פירסם את כתבת־הענק, שבה תוארו לראשונה הגניבות, השחיתות והרמאויות של „נתיבי נפט".

אורי אבנרי בכנסת ואמנון זיכרוני בבית־המישפט לא נתנו מנוח, עד שבוררה הפרשה עד תום — ועד להעמדתו לדין של מוטי פרידמן.

הסתכל בפרצוף השמאלי: יצחק שובינסקי, מנהל „אוטוקארס".

השבוע הועמד שובינסקי לדין. 12 סעיפי־אישום. מתן שוחד לקציני צה"ל, פקידי־מכס, בוחנים ופקידי מישרד־הרישוי.

זהו יצחק שובינסקי. פאר „היוזמה החופשית". נער־השעשועים של הממשלה. הפרוטקציונר של פינחס ספיר.

האיש שנתן „תרומות" למיפלגות ורשם אותן בצורה כוזבת. האיש שידע ליצור „קשרים" ולהפכם לכסף.

לא אנחנו חשפנו פרשה זו. היא התפוצצה בעיקבות פשיטת־הרגל של המיפעל עצמו.

אבל מזה שנים אנחנו מתריעים נגד המישטר החברתי והכלכלי המבוסס על צבירת רווחים אגדתיים, פרוטקציה מיפלגתית וקשרים אישיים, הנותן פרס לנוכלים ולספסרים, הנותן לקומץ אנשים שילטון עצום על המיליארדים המתגלגלים במיס־דרונות השילטון.

אנחנו עמדנו בראש המילחמה בשחיתות — לא רק בכנסת, אלא גם בהסתדרות.

חשפנו את השערוריה המחפירה של „קרן ספיר". אורי אבנרי היה חבר־הכנסת היחידי שהעלה את קרן־ספיר לדיון בכנסת. קראנו לה „ווטרגייט הישראלי", והכרחנו את ספיר לגלות לכנסת ולציבור לפחות חלק מפרשה זו — שהתנהלה עד כה בחשאי, בהסכמת גח"ל.

גם בהסתדרות מתגלגלים המיליארדים ללא ביקורת וללא פיקוח אמיתי.

נציגינו בוועד־הפועל לא נתנו מנוח. תבענו דו"חות על המיליונים של קרנות ההסתדרות, שנוכו משכר העובדים — מבלי שנאמר לעובדים מעולם לאן הלך הכסף. הכרחנו אותם לכנס בפעם הראשונה את מוסדות הניהול והפיקוח. איימנו בפנייה לבית־המישפט.

זוהי רק ההתחלה.

המילחמה בשחיתות תתפוס גם להבא מקום מרכזי בפעולתנו בהסתדרות. נשלח גם להבא למוסדות ההסתדרות מומחים למילחמה בשחיתות.

תן יד להגברת האופוזיציה הלוחמת

תן לנו כוח - כדי שנוכל להגביר את המלחמה בשחיתות!

היד למיליונרים!

הסתכל היטב בתמונה זו.
היא צולמה לפני כמה ימים, במופע שנקרא „הצדעה לישראל".

הצדעה –

לאיזו ישראל?

לא לישראל שלך. לא לישראל העובדת.

לא לישראל שבה נאלצים העובדים — כימעט כל העובדים בחרושת, במישרד, במעבדה — לעבוד עבודה שנייה כדי לפרנס את משפחותיהם.

לא לישראל שבה מתגוררים מאות אלפים בתנאים בלתי־אנושיים, שבה גדלים ילדים ללא שימחה ונערים ללא חינוך.

לא לישראל שבה אדם צעיר, שנתן שלוש שנים לצה"ל, אינו יכול להשיג דירה ולהקים משפחה.

לא לישראל שעובדיה מבלים שעות בכל יום באוטובוסים דחוסים, מלוכלכים וללא מיזוג־אוויר, בדרך לעבודה ובחזרה, ושבה אין גם עובד מיקצועי מעולה יכול לחלום על מכונית פרטית קטנה.

לא לישראל שעובדיה שואלים את עצמם באמצע כל חודש: „איך לגמור את החודש?"

לא לישראל שבה יש פער עצום בין ברוטו לנטו — פער המפרנס ביורוקרטיה מנופחת ומנגנונים מושחתים.

לא. מי שחי בישראל זו — אין לו הכסף כדי לבלות ערב בחברת החברה הגבוהה הבינלאומית.

גולדה מאיר מצדיעה לישראל אחרת.

לישראל שלה.

ישראל של המיליונרים. ישראל של המתעשרים. ישראל אשר גולדה מאיר, פינחס ספיר וחבריהם, אנשי ממשלת המערך והאופוזיציה הימנית, הפכו אותה גן־עדן לבעלי־הון.

ישראל שבה משלם העובד חלק גדול משכרו למס־ההכנסה — בעוד שהחוק משחרר מן המס את המיליונרים המקימים בה „מיפעלים מאושרים".

ישראל שבה צמח וגדל מעמד חדש של פקידים בכירים, ספסרים ומנכ"לים, המתעשרים במהרה, המטיילים כל שני וחמישי לחו"ל על חשבון הציבור, הנוסעים במכוניות־שרד, והגרים בבניני־פאר — בעוד שסתם־אדם כמוך חייב לשלם מס־ענק עבור נסיעת־נופש, מכונית קטנה וכל דבר שעמיתך במדינה אחרת יכול להשיגו בשכר־עמלו.

ישראל שבה מוקפא השכר בעזרת קנונייה בין הממשלה, צמרת ההסתדרות והמעבידים הפרטיים — בעוד שאין הקפאה לרווחים, לדיבידנדות, להכנסות מרכוש.

ישראל המזמינה אליה את ספסרי כל העולם, והממטירה עליהם הענקות, הלוואות, קרקעות, שיחרור־ממסים — כל זה מן הכסף המנוכה משכר־עבודתך.

ישראל של „נתיבי נפט", של „אוטוקארס", של „ורד", של „קרן ספיר".

ישראל של מיסעדות־פאר, בה מוציאים גדולי המדינה ועשיריה, בארוחת־ערב אחת, סכום השווה לרבע השכר החודשי הממוצע של בעל־משפחה.

ישראל שבה יש אינפלציה דוהרת, המעשירה עוד יותר את העשירים והמדלדלת עוד יותר את הדלים.

ישראל שבה זוחל השכר בקושי, ובאיחור עצום, אחרי האינדכס המזויף.

ישראל שבה מוגדרים עובדי נמל ודוורים, רופאים וטכנאים, השובתים למען שכר הוגן, כ„חבלנים", „סוכני הפתח" ו„אויבי המדינה", בעוד שספסרים ומפקיעי־מחירים מתקבלים כאורחים רצויים במישרד ראש־הממשלה.

לישראל זו מצדיעה גולדה.
ובצדק. היא וחבריה בשילטון
יצרו ישראל זו.

ישראל של אנשים מאושרים. מכוניות „מאושרות", וילות „מאושרות", הוצאות „מאושרות".

זוהי האמת של „אמת". וגם הטעם של חל־טעם, גח"ל ושות'.

אם אתה רוצה בישראל זאת – הצבע בעדם.

אבל אם רצונך בישראל אחרת — אם רצונך בשינוי רדיקלי —

עזור לנו להקים אופוזיציה

לוחמת בהסתדרות!

מדוע זה חשוב לכם?

מירוץ הגדיה נכנס לסיבובו האחרון, המכריע. נותרו שניות אחדות לסיום.

האצנים נושמים ונושפים, כאילו עומדות ריאותיהם להתפוצץ. הם מגייסים את שארית כוחותיהם. מבטיהם נעוצים בסרט הלבן שבקו הסיום. עוד מעט, עוד מעט

— — —

נדמה להם שהצופים ביציע מרותקים לכסאותיהם ועוקבים אחרי רגליהם בנשימה עצורה. עוד מעט — — —

אבל הצופים הסתלקו מזמן. רק פה ושם נשארו כמה אנשים ביציע. אלה הם קרוביהם של האצנים, שיש להם עניין אישי בתוצאה. וגם אלה מפחדים ומקשקשים.

המירוץ הגדול, מירוץ האלופים, מ ש ע מ.

■ ■ ■

זה המצב בשעה זו, בשבוע האחרון של מערכת־הבחירות בהסתדרות.

סרטי התעמולה נשפכים מן הטלוויזיה. נאומי התעמולה רוכבים על גלי האתר. חוגי הבית חוגגים. הסלאקאטים זועקים מן הלוחות. המיליונים של המיפלגות זורמים ברחובות.

וזה משעמם.

פה ושם יש קצת עניין. יש השמצות.

כשבגין אומר על תמיר שהוא — — —. כשתמיר אומר על בגין שהוא — — —. כשהמערך אומר על גח"ל ש— — —. כשמק"י אומרת על מרי ש— — —.

כשהפנתרים מרביצים לפנתרים והופכים זה לזה את המכוניות. כשמתפוצצים איחודים.

זה מעניין. אבל חוץ מזה — שיעמום אחד גדול.

מ ד ו ע ?

■ ■ ■

סיבה הפשוטה ביותר היא, כמובן, שקשה מאד להבדיל בין המיפלגות.

גם הקהל הספורטאי ביותר אינו יכול להתלהב מ־מירוץ־סוסים, כאשר כל הסוסים לבנים, וכל הרוכבים לבושים בחולצות אדומות זהות. אם כי־אפשר להבדיל ביניהם אף במישקפת, איך אפשר לצעוק הידד ובוז?

כבחירות אלה בהסתדרות אומרים כולם את אותו הדבר. את אותו הדבר כ ד ו ק.

כולם נאבקים למען שינוי — אפילו המערך האחראי למצב הקיים. דרוש שינוי. תן סיכוי לשינוי.

כולם נגד העוני. באמת. אף מיפלגה אחת לא הכריזה שהיא בעד העוני.

כולם בעד הנהגה חדשה, רעננה, טרייה, ישר מן העץ. גולדה, בגין, רימלט, ספיר. ושההנהגה תהיה מנוסה, ואחראית גם.

וכולם נגד הפער. את הפער צריכים לחסל. מאה אחוז.

וכולם בעד שבוע עבודה של חמישה ימים. כן כן, זה פתאום בא להם, חודש לפני הבחירות, ועכשיו הם בטוחים. זה טוב.

ואת מישכנות־העוני צריכים לחסל. מה יש לדבר.

ואת המיסים צריכים להוריד. ואת תקציב־הביטחון צריכים להגדיל, ואת השרותים הסוציאליים צריכים ל־הרחיב, ואת ההתנחלות צריכים להגביר. איך עושים את כל זה ביחד? אין בעייה. יהודי אחד מנצרת האכיל פעם 200 איש בכיכר־לחם אחת.

וכן הלאה. ימין וישמאל. מרכז וקצוות. כולם רוצים בדיוק־בדיוק את אותו הדבר. רק במיקרוסקופ אפשר לגלות את ההבדל הדק ביותר.

או אם כולם אומרים את אותו הדבר, איך להבדיל ביניהם?

■ ■ ■

ואי שאלה של עצלנים.

אפשר להבחיר, ואפשר לבחור.

ארבעה אנשים אומרים: „אני קיסר סין." אחד יצחק לוי. אחד ג'ון סמית. אחד צ'ין לין־ין. אחד מאו טסה־טונג.

יצחק לוי הוא חולה־רוח, והוא מאושפז בבאר־יעקוב. ג'ון סמית מופיע בקירקס נודד באירופה, והוא רמאי. צ'ין לין־ין הוא צאצא הקיסרית האחרונה, והוא מי־שהיה. מאו טסה־טונג הוא הקיסר בפועל, אם כי הוא קורא לעצמו יושב־ראש.

הארבעה אומרים בדיוק את אותו הדבר. אבל רק אחד מהם אומר, פחות או יותר, את האמת. השלושה האחרים מתחזים, מרמים או סתם משוגעים.

לפי אותה שיטה, ניתן להבחין בין אומרי־אותו־הדבר בבחירות אלה.

מה הם אמרו לפני שנתיים, כשלא חשבו עדיין על הבחירות? מה הם ע ש ו בהסתדרות בארבע השנים האחרונות? מי מהם מתכוון להגשים את אשר הוא מבטיח עכשיו? למי אפשר להאמין, ולמי לא?

זהו עניין של הגיון. עליך פשוט להתייחס אל דוברי־המיפלגות כמו אל מוכרי מכונית משומשת. אם הוא מכר לך בפעם האחרונה מכונית מקולקלת, הוא יעשה זאת שוב. אם הוא נראה כשקרן, היזהר.

מי שנהנה מן המצב הקיים, אינו אמין כשהוא מדבר על שינוי. מי שליקק עד כה את פינכת השליטים (שלא לדבר על מקומות אחרים), לא יהיה מחר מורד. מי שלא עסק אף פעם במאבק פוליטי, לא יהיה בן לילה מומחה. מי שלא דיבר מעולם על שבוע־עבודה של חמישה ימים, אין להאמין שהוא מתכוון ברצינות להיאבק על כך עכשיו. מי שמציג דרישות הסותרות זו את זו בעליל, הוא רמאי. מי שצועק בכנסת שהשובתים למען שכר הוגן הם „סוכני פתח", לא יילחם מחר על שכר הוגן. וכן הלאה.

אם תסמוך על השכל הישר שלך, תגיע לסי־

מזכ"לים בקר ובן־אהרון

עה הקרובה ביותר לדיעותיך ולשאיפותיך. ואז תגלה שזה גם לא כל־כך משעמם.

■ ■ ■

א בר, אומרים רבים בין פיהוק לפיהוק, מה זה משנה, בעצם?

הנשיא רוזבלט אמר פעם: „אין לכם מפני מה לפחד, אלא מפני הפחד עצמו." על אותו מישקל אפשר לומר: „אין אוייב גדול יותר לשינוי מאשר האמונה שאי־אפשר לשנות."

נכון, בהסתדרות שולטת ביורוקרטיה היושבת על ישבנה מאז שנת תרפ"ו. היא מבוצרת מאחורי חפיר וחומות כמו אביר־שודד בימי־הביניים. היא חולשת על מיליארדים.

לא קל לחזיז אותה, וזה לא יקרה ביום אחד.

בבחירות האחרונות בהסתדרות קיבל המערך, יחד עם הגוב הדתי שלו, 65% של הקולות. אין סיכוי לשינוי שיוריד אותו, במכה אחת, אל מתחת ל־50%.

אולם ירידה של כמה אחוזים תשבור לפחות את השילטון המוחלט של מפא"י־רבתי, ותזקוף קצת־קצת את הגב של מפ"ם המיסכנה והשפופה. בכך תימנע, לפחות, ההמרת הרודנות של הביורוקרטיה השלטת.

ובעיקר: כל ירידה משמעותית של המערך, וכל חיזוק של גרעיני האופוזיציה הלוהמת, יבהילו את השליטים.

זה יעודד את גילויי־העצמאות של העובדים. זה יפיח רוח חדשה במורדים נגד הביורוקרטים. זה יחזק את ידי הלוחמים בשחיתות, וימסור בידיהם נשק יעיל יותר.

בקיצור: אפשר לשנות. זהו תחליך. וכל חבר בהסתדרות יכול לתרום לו את תרומתו — תרומה קטנה אך משמעותית — בקלפי.

■ ■ ■

אם זה חשוב? מה בעצם יכולה ההסתדרות לעשות, בסך הכל?

גם שאלה זו מחווה ניצחון גדול לביורוק־רטיה.

בגללה ייעדרו מאות אלפים ביום הבחירות — אותם מאות־אלפים שיכלו לשנות את הכל.

אולם השאלה עצמה מופרכת מיסודה.

נכון, מאז שסולק המזכ"ל הרציני האחרון, פינחס לבון, ובא במקומו אהרון בקר, היתה ההסתדרות לסרח־עודף של השילטון במדינה. יצחק בן־אהרון, שבא אחריו, אמנם הרעיד את אמות הסיפים, אבל שינה מעט מאד.

אך גם כיום גנוז בהסתדרות כוח עצום, לטובה או לרעה. כוח שיש לו השפעה ישירה על חייך היומיומיים.

במיקרה הרע ביותר, ההסתדרות היא מכשיר לשיטור העובדים — מישטרת־עזר לענייני עבודה. באמצעותה יכול שר־האוצר להחניק באיבה דרישה להגנה על השכר הריאלי, כאשר האינפלציה דוהרת. בעזרת ההסתדרות יכולה הממשלה לאסור שביתות, על פי החוק שנתקבל בכנסת הנוכחית בקולות המערך והימין. בעזרת כוחה של ההסתדרות היא יכולה לערוף את הראשים לציבורי־עובדים, העלולים לגלות עצמאות רבה מדי. אפשר לאיים, לשחד, להפחיד, לקנות, לבלבל.

זוהי ההסתדרות שאותה אנחנו מכירים.

— אם אינך יכול לנוח יומיים בשבוע, אם אינך יכול להתקיים מעבודה אחת, אם אינך יכול לפרנס משפחה מכבי ירמות את מס־ההכנסה, אם אתה עומד חסר־אונים מול טירוף המחירים, אם אינך יכול להרשות לעצמך נר־פיש בחג"ל — אתה יכול להאשים בכך את מחדלי ההסתדרות.

אילו היתה קיימת בארץ הסתדרות של עובדים — להבדיל מהסתדרות של ביורוקרטים — כל זה לא יכול היה להיות.

■ ■ ■

א ולם ההסתדרות יכולה להיות גם אחרת. מרוכזים בה כוחות עצומים, שיכלו לשנות את המצב מיסודו.

האגף הכלכלי של ההסתדרות („חברת העובדים") הוא גדול התעשיינים בארץ. איזו השתמש כבוחו כדי להוריד את המחירים, תחת לעזות בתאוות־הבצע שלו על כל תעשיין פרטי, ניתן היה להאט את האינפליציה.

הוא הדין לגבי מיפעלי־השיווק הגדולים של ההסתדרות. מירוץ־המחירים היה נראה אחרת, לולא היו מיפעלים אלה אלופי־הריצה.

אילו נתנה ההסתדרות גיבוי לקואופרטיבים לתחבורה, הקשורים בה, היו האוטובוסים מופעלים שבעה ימים בשבוע, ושום כוח במדינה לא היה מסוגל למנוע זאת.

קופת־החולים של ההסתדרות יכלה לשמש בסיס ל־שרות־בריאות מלכתי מפואר — אידיאל שהוגשם כבר לפני דור על־ידי המיפלגה הסוציאליסטית הבריטית, ו־המשיך להתפתח תחת שילטון השמרנים.

ובעיקר: אילו היתה ההסתדרות ממלאה את תפקידה כראוי, ומשתמשת בכוחה בצורה נבונה ואחראית, היו נמנעים העיוותים המחי־ריים במערכת השכר והמיסים.

שיטת־שכר הגיונית יותר, מתקדמת יותר, המתחשבת בהתייקרות ובעלייה התוצר הלאומי, היתה מונעת את הפערים המסוכנים ושומרת על חלוקה צודקת, ככל האפשר, של ההכנסה הלאומית.

לכן יש חשיבות למה שיקרה בקלפיות ביום השלישי הקרוב.

לרעה — או לטובה.

■ ■ ■

ה ביורוקרטים עשים, כמובן, את הכל כדי לטשטש את חשיבותה של ההכרעה.

עצם קביעת מועד הבחירות, ערב הבחירות לכנסת, נועדה לבלבל את מוחו של חברי ההסתדרות.

הבחירות להסתדרות נראות כחזרה כללית לכנסת, כדבר שאין לו בעצם חשיבות בפני עצמו. תחרות של קבוצות־נוער, לפני התחרות של אלופי הליגה הלאומית.

המערך מפרסם מודעות בנוסח: „מי ייפגש עם קיסינג'ר?" מודעות אחרות מפארות את הנהגתה של גולדה במדינה. רשימת הליכוד הימני (ז"ל) מפרסמת מודעות על שלמות הארץ.

אולם ההנהגה הבאה בהסתדרות לא תיפגש עם קי־סינג'ר, וגם לא עם קדאפי. היא לא צריכה להיות שייכת לגולדה, אלא להתמודד עם ממשלתה. השפעתה על ענייני סיפוח תהיה קטנה מאד.

אבל יכולה להיות לה השפעה רבה מאוד על חיי משפחתך, על השכר שתקבל ועל המחי־רים שתשלם בחנות.

על כך כדאי לחשוב.

איך מאחים קרעים של בלון שהתפוצץ ברעש?

מיכוד '73

נפש חצוייה

שמואל תמיר, האיש שבגלל שינאתם האישית של מנהיגי גח"ל אליו, פוצץ המשא־ומתן על ליכוד הימין. כאשר פוצץ רעיון הליכוד, נראה היה שדווקא תמיר שמח על כך יותר מכל האחרים.

מקום ה־38, תבע המרכז החופשי בצורה אולטימטיבית את המקומות 6—16—29—35 ו־40 ברשימה. כלומר: שלושה מקומות בטוחים אם תקבל רשימת הליכוד את אותו מיספר המנדטים שיש למרכיביה בכנסת הנוכחית, וחמישה מקומות אם תקבל עד 40 מנדטים — שהוא גבול החלומות הווורודים ביותר גם של האופטי־מיסטים המושבעים ביותר בגח"ל. במילים אחרות: תמיר תבע להשוות את מעמד סיעתו למישקלה של סיעת הרשימה הממ־לכתית עד המקום ה־31, ולעבור אותה במיספר המנדטים עד המקום ה־40.

שני חלקי גח"ל התנגדו לדרישה זו בצורה תקיפה ביותר, דבר שהביא לפיצוץ המשא־ומתן, ולאיומי פרישה של האלו־פים עזר וייצמן ואריק שרון.

תחושות של סלידה

אולם, **ההתמקחות** על הכיסאות היתה רק ביטוי לתהום עמוקה הרבה יותר הפעורה בין המיועדים להתלכד. גם אנשי חרות בגח"ל וגם אנשי המרכז החופשי נקרעו בין שתי מגמות סותרות. בעוד שמצד אחד היו להם אינטרסים ברו־רים להתלכד, פעלו בתוכם מעצורים שמנ־עו מהם להתפשר ולהגיע לליכוד.

ראשון מפוצלי האישיות היה מנהיג חרות מנחם בגין. לבגין היה נוח מאוד להופיע בבחירות הקרובות בראש מחנה גדול. כשמאחוריו אלופי צה"ל מפורסמים, וכשהוא מואר באור של המנהיג הסולח, המאחד וחסר הפניות. אולם, מצד שני קיננה בבגין הרדה נוראה מפני האפשרות שמאחורי גבו מתגבשת בתוך מחנהו שלו קואליציה של רודפי כיסאות ורודפי כסף, העלולים להשאירו תוך זמן קצר במיעוט

מי יצחק האחרון

אריק שרון (שני מימין) מנסה לתווך בין שמואל הליברלית שמחה אבליך תמיר לבין יו"ר הנהלת המיפלגה (ראשון מימין), באחד המגעים הרבים שערך אריק השבוע כדי לאחות מחדש את קרעי הליכוד. הצעיר המזוקן ליד שמואל תמיר, הוא איש אמונו, הפרקליט־המלחין עקיבא נוף.

„פיצץ!" **נוהגים** לצעוק בקולי־קולות, חבלני צה"ל אחרי שהם מפעילים חומרי־נפץ או מטעני חבלה, כדי שהעומדים בתחום הסכנה יתפסו מחסה וימנעו מפגיעות.

„פוצץ!" צעקו השבוע גם השותפים למגעים על הקמת הליכוד הימני, אחרי שההתמקחות ביניהם על חלוקת הכיסאות בכנסת השמינית, הגיעה למבוי סתום. אלא שצעקתם של המיועדים להתלכד, לא היתה צעקת אזהרה או זעקת שבר. היה בה הרבה יותר משמץ של צהלה. גם ראשי גח"ל וגם מנהיג המרכז החופשי, נשמו לרווחה כאשר יכלו להשתחרר מ־הליכוד אליו הלכו כמי שקפאם השד, ומה עוד שכל אחד מהם יכול היה להצביע על שותפו להתמקחות כעל האחראי לפיצוץ.

כאשר שכב הליכוד המיועד בתחילת השבוע גוסס על שולחן הניתוחים, נעשה מאמץ אחרון להחיותו. שעה שכל מקימי הליכוד כבר פרשו לפינותיהם והתאבלו בשימחה רבה על מותו, עדיין ניסה יוזם הרעיון, האלוף (מיל.) אריק שרון, להח־יות את הבר־מינן בעזרת הנשמה מלא־כותית, עיסויי לב ואיומי נטישה.

„מעולם לא החמיצה חבורת אנשים הזדמנות כה גדולה!" טען אריק שרון ב־להט. לא רק לו, אלא למרביתו של הצי־בור, אפילו זה המסתייג ממיפלגות המע־רך הימני ומתנגד להן, נראה מוזר כי רעיון הליכוד פוצץ בגלל מאבק על מנדט אחד בכנסת הבאה.

על מה היה נטוש הוויכוח שהביא לפי־צוץ הגדול?

לכאורה הוא נסב כולו על סדר הצבת המועמדים ברשימה המלוכדת לכנסת. ב־עוד שגח"ל היתה מוכנה להציע למרכז החופשי שני מנדטים בלבד עד המקום ה־31, את המקום ה־32 ברשימה ואת ה־

בתוך מיפלגתו שלו, והמייחלים רק לאפשרות הראשונה להדיחו. בגין היה מוכן לקחת על עצמו את הסיכון שגח"ל לא רק שלא תגביר את כוחה, אלא שאפילו תפסיד מייצוגה, ובלבד שהוא ישאר ה־שליט הבילבדי של מחנה הימין.

מלבד זאת פעלו בבגין, כמו בשאר אנ־שי גח"ל, תחושות סלידה עמוקות מאוד ובלתי ניתנות לשליטה, כלפי אישיותו של שמואל תמיר. לאדם מהצד קשה להבין זאת. אבל כל אנשי גח"ל, כולל הליברלים המתונים שבהם, שונאים את תמיר שינ־אה פיזית ממש, ההופכת את יחסם אליו למשהו שמעבר לירי־בות רגילה בין עס־קנים פוליטיים. להוציא את ח"כ בנימין הלוי, הקשור לתמיר עוד מהימים בהם שימש שופט במישפט שזכה לתואר מישפט קסטנר, בו היה תמיר פרקליטו של מל־כיאל גרינוואלד, הנאשם האמיתי במישפט, הרי לגבי שאר עסקני גח"ל כרוכה ה־שלמה עם הכנסת תמיר למחנם בהת־גברות על מעצורים פסיכולוגיים, נפשיים ופיזיים חזקים ביותר.

לתמיר עצמו היה צריך להיות עניין ב־ליכוד לא פחות מאשר לבגין. אומנם הוא היה הופך בכך למיספר 4 במנהיגות סיעה גדולה במקום מנהיג בלעדי של סיעה קטנה, אולם ההשתלבות בליכוד היתה נותנת לו סיכוי להגשים את שאי־פת חייו, ולהיות שר בממשלה, בקונ־סטלציה מסויימת כאשר תקום קואליציה בין המערך לבין הליכוד. רק כך ניתן להבין שאחד הנושאים למיקוח האידיאו־לוגי בין מרכיבי הליכוד, שכל אחד בהם מנסה להתחרות בשותפו במידת האופו־

חפילה יורם ארידור, מראשי המתנגדים לצירוף תמיר לליכוד, נושא את ידיו כאילו בתפילה למני־עת הליכוד בין מיפלגתו למרכז החופשי.

זיציונליות שבו, היה חלוקת תיקי השרים, במיקרה שתוקם קואליציה והליכוד יצ־טרף לממשלה.

אלא שמול סיכוי זה פעל בתמיר כוח נגדי. הוא היה שיכור בתחושת ניצחון־ של־לפני־הניצחון. בעיקר העניקה לו תחו־שה זו העיתונות היומית הימנית, שתמיר הפך בן־התפנוקים שלה. מאחר שתמיר רגיש לפירסומה ולמה שנכתב עליו בעי־תונים יותר מאשר כל פוליטיקאי אחר בישראל, הוא השתכנע והלהיב את עצמו ממה שנכתב בהשראתו בעיתונים אודותיו.

מבחינה אריתמטית פשוטה לא היה לתחושת הניצחון של תמיר על מה להסתמך.

מרד בעלי ההון

כ**דאי פעם** לנתח את מאזנו של תמיר, כדי לבחון באיזו מידה יש רציונא־ליות בתביעותיו ובאולטימאטום שהגיש לגח"ל.

בבחירות לכנסת השביעית הסתכם כו־חו של המרכז החופשי במנדט אחד למע־שה, כאשר זכה בקצת יותר מ־16 אלף קולות. במשך שעות ארוכות במהלך מנין הקולות, היה ספק אם בכלל עבר תמיר את אחוז החסימה. הוא קיבל לבסוף את המנדט השני אחרי שבעודפי הקולות היה לו יתרון של 114 קולות על רק"ח, ש־200 מפעיליה נאספו ערב הבחירות.

אם אומנם מאמין תמיר במה שמנבאים לו הסקרים, לפיהם יזכה בכנסת הבאה ב־4 מנדטים אם יתמודד בצורה עצמאית, פירוש הדבר שהוא מאמין כי יקבל למע־לה מ־50 אלף קולות, מכיוון שהמודד יהיה כפי הנראה כ־13 אלף קול למנדט. במי־לים אחרות: כדי להעביר ארבעה מנדטים, צריך המרכז החופשי להכפיל את כוחו פי שלוש ויותר לעומת כוחו בבחירות הקוד־מות. תופעה מעין זו היא בלתי סבירה במציאות הישראלית. גם כדי לקבל שני מנדטים בכנסת הבאה, ולשמור על ייצוגו בכנסת הנוכחית, ייאלץ תמיר, בתנאים של חוק באדר—עופר, להכפיל את כוחו, דבר שהוא הישג נכבד ואתגר רציני.

על רקע זה הרי בדרג המסחרי הפשוט של היצע וביקוש, נראה היה סירובם של מנהיגי גח"ל להעניק לתמיר את הייצוג שביקש, מוצדק והגיוני. השאלה היתה, מדוע מוכנים היו להעניק לרשימה הממ־לכתית מה שלא היו מוכנים לתת לתמיר?

אין איש חולק על כך שהרשימה ה־ממלכתית זקוקה לנס גדול כדי להצליח להעביר שני מנדטים בכנסת הבאה. למ־רות זאת, היה כדאי לגח"ל, להעניק לה ייצוג של שלושה מקומות בטוחים, רק כדי להתגבר על המחסום הפסיכולוגי ה־ניצב בחלקים רבים ביישוב, והמונע מאנ־שים הרואים את עצמם כמשתייכים לתנו־עת העבודה, להצביע בעד גח"ל.

כדאי היה לבגין ולגח"ל לשלם את המחיר לרשימה הממלכתית ובלבד שיוכ־לו ליצור לעצמם תדמית כמי שחסידי בן־גוריון ותומכי משה דיין מוכנים לשתף עימם פעולה.

אבל האינטרס הגדול ביותר להקמת הליכוד, לא היה של העסקנים הפוליטיים משלוש מיפלגות הימין. כאשר פוצץ הלי־כוד, החל להתעורר המרד הגדול בקרב תומכי גח"ל, שהאשימו את מנהיגיהם ב־אחריות לפיצוץ. רק אז ניתן היה לראות מי הם האינטרסנטים האמיתיים המעוניי־נים בליכוד, ומי הם בעלי ההשפעה ב־גח"ל.

הסתבר שוב כי המיפלגה המתיימרת להיות מיפלגה עממית, המגינה על האינ־טרסים של שיכבות המצוקה הנחשלות, נמצאת תחת השפעתם הבלעדית של בעלי ההון הגדול בישראל, אילי התעשייה וספ־סרי הקרקעות. הם שהרימו את נס המרד נגד מנהיגות גח"ל. היו אלה ראשי הת־אחדות התעשייה, היבואנים, נציגי הענפים הכלכליים, או סוחר הקרקעות עובד בן־עמי, ראש עיריית נתניה, שהפעילו את כל כוח השפעתם כדי לשכנע את צמרת גח"ל לחזור בה מהחלטותיה הקודמות וללכת לקראת תמיר.

האינטרס שלהם היה ברור: הם היו מעוניינים בליכוד שיצטרף לממשלה, יאפ־שר להם להינות מחלקים גדולים יותר מהעוגה הממלכתית המתחלקת על־ידי שלי־טון המערך.

סקר שפורסם בשבוע שעבר הו־כיח בצורה בלתי מעורערת, שרבים מ־חסידי מיפלגות הימין לא יצביעו בעד הליכוד, אם יוקם. מבחינה זו ספק אם מרכיבי הליכוד יוכו בתוספת כוח אם יתייצבו לבחירות לכנסת ברשימה אחת.

מבחינה אובייקטיבית נראתה הברירה שניצבה בפני מיפלגות הליכוד אחת: ללכת לבחירות מפורדים ומסוכסכים, או להתלכד לצורך הבחירות כדי להתפלג ולהסתכסך לאחריהן.

שינאה פיזית

כך מוגדר יחסו של מנחם בגין כלפי שמואל תמיר. אנשים שעקבו אחרי התנהגות בגין במגעים להקמת הליכוד טו־ענים, כי למרות רצונו באיחוד, הוא מגלה סלידה פיזית, כשהוא נאלץ להזכיר את תמיר.

זה היה צפוי מראש:

כמשך חמשת השבועות בהם התנהלו המגעים והדיונים על הקמת הליכוד של מיפלגות הימין, יצאה העיתונות הישראלית מכליה, עד־ימת לעודד את הקמת הליכוד ולתאר את סיכויי הקמתו בצבעים ורודים. העיתון היחיד שקבע מראש, כיצד יתנהלו העניינים, מה יהיו המהלכים של הצדדים השונים כמו־מ, וכיצד יתחוק הפיצוץ, היה „העולם הזה". פירסומו „העולם הזה" בנושא זה לא היו תוצאה של נבואה או ניחוש, אלא ניתוח של המידע שהצטבר בנושא זה במערכת.

עם פרישתו של האלוף אריק שרון מצה"ל, ביום בו כינס אריק את מסיבת העיתונאים הראשונה שלו, כתב העולם הזה (1872):

...אריק חותר ליצירת מערך ימני גדול, שיכלול את גח"ל, המרכז החופשי, ע"מ, אנשי ארץ־ישראל השלמה, ובו ישתלב כבל־תי תלוי.

אופציה זו אינה באה בחש־בון נוכח יחסי האיבה האישיים בין מנהיגי הקבוצות הימניות. במצב כזה נותרה אופציה למערך מצומצם יותר, של הקבוצות ה־ימניות הקטנות. מבחינת השפה המשותפת והמנטאליות, קרוב אריק שרון יותר מכל לשמואל תמיר, מנהיג המרכז החופשי. אולם הוא מודע כנראה לעובדה שהליכה עם תמיר, כמוה כהתאבדות פוליטית. לעומת זאת, אם יווצר מערך של המרכז החופשי, הרשימה הממלכ־תית וארץ־ישראל השלמה, עשוי אריק להצטרף לגוף כזה תוך תיק־ווה שגם עוזר וייצמן יפרוש עם אנשיו מחרות ויצטרף אליהם.

אם גם מערך כזה לא יקום — נראה שדרכו של אריק תוביל אותו בסופו של דבר אל המיפלגה הלי־ברלית. וזאת, לא משום שהוא רו־אה את עצמו ליבראל יותר מ־חרות־ניק. בעת שניהל את המשא־ומתן להצטרפות לגח"ל לפני אר־בע שנים, הוא היה צריך להצטרף כבלתי תלוי, ולא כמועמד אחת החטיבות. מה שאירע לעזר וייצמן בשנה האחרונה לימד אותו לקח. ככל הנראה יעדיף אריק את המיפלגה הליברלית כמעוז, ממנו יוכל להתנגש גם עם מנחם בגין, מבלי שבגין יוכל להפ־עיל עליו סנקציות, כשם שעשה לוייצמן.

דוח את חלקות תמיר וחבריו הגנרלים, ולחשוף את צביעותם כלפי קהל הבוח־רים. התסריט הנגדי היה כדלהלן:

- **גח"ל על כל אגפיו יתמוך בהת־להבות בהצעות האיחוד במסגרת המערך.**
- **גח"ל יחייב את אריק להצטרף ל־מיפלגה הליברלית ולפעול מטעמה.**
- **גח"ל יקבל את כל התנאים האידי־אולוגיים שיציבו לו, הכל בשם סיסמת המערך הנגדי.**
- **הפיצוץ יהיה בשלב מאוחר, כאשר יגיעו לדיון בהרכב רשימת מועמדי ה־מערך הימני לכנסת. גח"ל יכתיב אז תנ־אים כאלה שתמיר וחבריו לא יוכלו לעמוד בהם. הם ייאלצו להיכנע אז כניעה מש־פילה או לפרוש מהמערך.**
- **גח"ל תציג אז את תמיר וחבריו כאינטרסנטים צבועים, שרק הכיסאות מעניינים אותם, תהדוף את התקפתם ואו־**

התסריט: „העולם הזה" מיום 1.8.73

בסופו של דבר, למרות שטרם החליט וטרם החל אפילו בדיונים עם אנשי גח"ל, נראה כי האופציה האחרונה היא האס־טרות הסבירה ביותר.

כעבור שבועיים, כאשר החלו המגעים בין מיפלגות הימין על הקמת הליכוד, חזה העולם הזה את תוצאותיהם בדייקנות (העולם הזה 1874, מיום 1.8.73):

...ההתוכנית המקורית היתה להטמין מלכודת לבגין בעזרתם של שני הגנרלים, עזר וייצמן ואריק שרון. שני האלופים נמנים על ידידיו האישיים של שמואל תמיר מזה שנים. לא רק שהם קרובים לו בהשקפותיהם הקיצוניות בנושאי חוץ וביטחון, אלא שהם מדברים באותה שפה שהוא מדבר, חושבים באותם תדרים. שלושתם, כפי שהם מתבטאים בינם לבין עצמם, „משדרים על גל אחד."

...בגין הבחין במלכודת שעה קלה לפני שעמד ליפול לתוכה. הוא החליט להפיל את תמיר לאותו פח שטמן לו.

בגין שיכנע את מקורביו, כי ני־תן להדוף את התקפת תמיר וחב־ריו הגנרלים, ולחשוף את צביעו־תם כלפי קהל הבוחרים. התסריט הנגדי היה כדלהלן:

- גח"ל על כל אגפיו יתמוך בהתלהבות בהצעות האיחוד במיס־גרת המערך.
- גח"ל יחייב את אריק להצ־טרף למיפלגה הליברלית.
- גח"ל יקבל את כל התנאים האידיאולוגיים שיציבו לו, הכל ב־שם סיסמת המערך הנגדי.
- הפיצוץ יהיה בשלב מאוחר, כאשר יגיעו לדיון בהרכב רשי־מת מועמדי המערך הימני לכנסת. גח"ל יכתיב אז תנאים כאלה ש־תמיר וחבריו לא יוכלו לעמוד בהם. הם ייאלצו להיכנע אז כני־עה משפילה או לפרוש מהמערך.
- גח"ל תציג אז את תמיר וחבריו כאינטרסנטים צבועים, ש־רק הכיסאות מעניינים אותם, תהי־דוף את התקפתם ואולי אף תגזול מהם מנדט או שניים, כשערוותם תיחשף ברבים.

...כל חלקי המערך הימני דחפו את עצמם למצב בו תומכיהם מצפים מהם להפגין קפיצה לוליי־נית מסעירה. אף אחד מהם אינו שש לקפוץ. כולם מחפשים את הדרך לרדת. אם בסוף, בצורה כלשהיא, הם אמנם יקפצו, תהיה זו קרוב לוודאי נפילה הרבה יותר מאשר קפיצה.

מפעל "הטלוויזיה בארץ - בבני סכנת חיסול?

בעוד בישראל נפתחים מדי שנה מפעלים חדשים להרכבת טלוויזיות, מתחוללת במולדת הטלוויזיה מהפכה, העלולה לגרום תוך כמה שנים לחיסול כל המפעלים בישראל.

יצרני הטלוויזיה הגדולים בעולם חיפשו בשנים האחרונות דרכים להוזלת הייצור, הכרוך בעבודת־ידיים מסובכת של הרכבת החלקים הפנימיים. זאת הסיבה שכל החברות הגדולות הקימו מפעלי־הרכבה בישראל, סינגאפור, פורמוזה ועוד, בהן עבודת־הידיים זולה יחסית.

למדיניות הקמת המפעלים בישראל תרמו גם שיעורי המכס, המעניקים הנחה של

נשיא „זניט" נאבין ויד פרט־חייצור האוטומטי
מכונה במקום אדם

600 לירות למכשיר המורכב בישראל. כל אלה גרמו להקמת כעשרה מפעלים ישראלים להרכבת טלוויזיות. מפעלים אלה מעסיקים אלפי פועלי אלקטרוניקה — שמחסורם מורגש בייצור מתוחכם אחר.

אלא שבינתיים מצאו היצרנים פיתרון אחר: דגמי הטלוויזיות החדשים הם כבר ללא השפופרת המפורסמת, אלא מורכבים מחלקים אחרים, זולים יותר.

אך חשוב יותר: המצאת המעגלים המודפסים איפשרה להפיך את ייצור הטלוויזיות לאוטומאטי, לשחרר את הייצור מעבודת־ידיים.

בחודש שעבר חנכה חברת זניט, המובילה בתחום מכירות הטלוויזיות בארה"ב, מיפעל־ענק חדש בשיקאגו, המייצר 7000 מכשירים ליום.

המיפעל חוסך את מחצית כוח־האדם הדרוש לייצור טלוויזיה, לדברי נשיא זניט, ג'ון נאבין. הצלחת המיפעל היא סנסציונית, וחברות מתחרות, כסילבניה, הצהירו כי התהליך של זניט הוא מהפכני.

ברי כיום כי תוך כמה שנים יהיה מחיר הטלוויזיה, המיוצרת בשיטה החדשה בארה"ב, זול לאין־ערוך ממחיר ייצורה בישראל. כבר כיום מהווה הרכבות מכשירי טלוויזיה בארץ ביזבוז כוח־אדם ואמצעים חיוניים — הכדאי למרכיבים רק בגלל העדפות המכס.

בעוד כשנה צפוי השוק הישראלי להיות מוצף במכשירים זולים, ולמישרד המיסחר והתעשייה לא תהיה ברירה אלא לאסור את היבוא ולהמשיך להגן על תעשיית החממה הזו. זניט, מצידה, כבר צופה חיסול כל מפעליה מחוץ לארה"ב — מלבד אלה שימשיכו לחיות באופן מלאכותי.

תמרוקי „איבון" יובאו לישראל

חברת התמרוקים האמריקאית המפורסמת איבון תתחיל לשווק את מוצריה בישראל — בעזרתו האדיבה של רפי ללקין — בעל מוסך, מזכיר מחוז תל־אביב של רשימת ע"מ, והמועמד לחיות הח"כ השלישי של הרשימה במערך ה־ימני, אם זה ייוולד.

איבון היא חברת־התמרוקים מס' 1 בארצות־הברית בשיטת המכירות מדלת לדלת. מחזור המכירות שלה מסתכם ב־רבע מיליארד דולר לשנה, והמנייה שלה נחשבת לחביבה ביותר על המשקיעים, בגלל אחוז הרווחיות הגבוה של החברה.

החברה מרוויחה בממוצע 70 אחוז ממחיר מוצריה. לדוגמה: שפתון הנמכר ב־1.35 דולר, מכיל את חומר ה־שפתון עצמו, שמחירו חמישה סנט, ארי־זה והוצאות — 60 סנט, ורווח 70 סנט. תמחיר זה משתקף יפה במאזנים.

ואכן, תמרוקי איבון נחשבים ליקרים ביותר. בישראל תעלה שפופרת שמן־אם־בט, לדוגמה, 82 ל"י. נר ריחני, עם פמוט מהודר, 77 + ל"י. הנר עצמו 11 ל"י.

מלבד שמנים וניחות ריחניים, מייצרת איבון גם סבונים, מישחות־שיניים, וכמו־כן את כל סידרת התמרוקים המקובלת לאשה.

כל מוצר בא בסידרה שלמה של רי־חות, כשלכל ריח ציבעו האופייני. אם יחליט ללקין על קו־הפירסומת של איבון באמריקה, ניתן יהיה בקרוב לשמוע חתיכה בדיזנגוף מספרת לחברתה, על כוס־קפה, כי החבר שלה הריח ירוק אתמול בערב, וכי היא עצמה החליטה להריח ורוד הבוקר.

בישראל ישווקו מוצרי איבון באמצעות התמרוקיות, לא בשיטה האמריקאית. ללקין הביא משלוח ראשון של מוצרים בשווי מיליון ל"י, מקווה לשווקם עוד לקראת החגים.

כספי קרנות־הגמל, בריבית של 6% בלבד, ומכיוון שהפסדיהם תכסה החסתדרות.

חשבונה של קופת־חולים — לאכסן תיירים — היה לנסות למלא את החד־רים בבתי־ההבראה בעונות בהן אין חב־רי־ההסתדרות באים להבריא. אולם, כאשר מציעים לתיירים חדרים, יש לאפ־שר להם מקום במשך כל השנה — גם אם זה בא, בעונה, על חשבון חברי החס־דרות.

בעלי בתי־המלונות בטבריה יצאו ב־זעם נגד ההתחרות הלא־חוגנת וקיפוח פרנסתם, מאחר שהם אינם יכולים להתחרות במחירי החפסד של החסתד־רות. גם ראש עיריית טבריה, משה צחר — בעצמו חבר הסתדרות — יצא לחגנת ענף המלונאות, עליו מתפרנסת עירו.

למעשה, עוברים בתי־ההבראה של קו־פת־חולים על החוק, מאחר שבהציעם חדרים לתיירים, הם פועלים כבתי־מלון — בעוד שאין להם רשיון לכך.

אולם מישרד התיירות לא מצא לנכון, עד עתה, לעשות מאומה בנידון.

תיירים תופסים חדרי חברי הסתדרות

חבר ההסתדרות הכללית שניסה הקיץ לקבל מקום בבית־ההבראה של קופת־חולים, או של אחת מקרנות־הגמל החס־תדרותיות — נענה קרוב לוודאי בשלי־לה. כאשר ניסה לברר את הסיבה, הוס־בר לו כי כל החדרים תפוסים, על־ידי חברי הסתדרות כמותו.

חיה זה שקר: ראשי בתי־ההבראה של קופ"ח וקרנות־הגמל החליטו להיכנס לענף חדש — מלונאות. מזה כמה חו־דשים שסוכנני־הנסיעות בארץ מקבלים הצעות מפתות ביותר מבתי־ההבראה של ההסתדרות, המציעים חדר ליום בטבריה, לדוגמה, ב־40—50 לירות ליום — לעו־מת המחיר הרגיל של מלון בעיר, שהוא סביב 70 לירות.

בתי־ההבראה של קופ"ח יכולים להר־שות לעצמם זאת, כיוון שהם ניבנו ב־

בית־ההבראה החדש של קופ"ח בטבריה
תייר במקום חבר

מפעל כלור חדש בבאר־שבע

מיפעלי תרכובות־ברום־ים־המלח, ה־מצויים בבאר־שבע, יקימו, בשותפות עם מיפעל הכימיקלים של כור, מכתשים — מיפעל־ענק לייצור כלור בבאר־שבע.

כיום צורכים שני מיפעלים אלה כלור המיוצר במיפעל פרוטארום בחיפה, וקיים ביזבוז רב בהובלת חומר־הגלם מדרום לחיפה — והובלתו בחזרה של הכלור לבאר־שבע.

שני המיפעלים יצרכו, בעוד שלוש שנים, 25 אלף טון כלור לשנה. המיפ־על החדש שלהם ייצר 30 אלף טון לשנה.

שני המיפעלים הציעו לפרוטארום שותפות במיפעל החדש, אולם פרוטארום אינה מודאגת מאובדן שני הלקוחות האלה, כי קיים ביקוש רב בחו"ל לכלור.

במדינה

העם

שתי גדות לירדן?

רעידת האדמה שהתחוללה השבוע בישראל שיקפה גם זעזוע פוליטי

בבוקר יום הראשון השבוע רעדה הארץ. זעזוע סיסמולוגי, שמוקדו בנקודה מדרום לכינרת, בביקעת הירדן, הרעיד את אמות הסיפים בנקודות שונות בארץ. בעוד ש־במרכז הארץ הוא הורגש כרעידת־אדמה קלה, מהירה וחולפת, הרי בכמה מיישובי הביקעה עצמה, הוא נמשך כעשרים שניות, הגיע לדרגה בינונית בדירוג הזעזועים התת־קרקעיים, השמיע רעשים, גרם נזקים קלים ועורר בהלה.

מקור הזעזוע, כמקור הזעזועים האח־רים הפוקדים תכופות את האיזור, הס־בירו הגיאולוגים, הוא בשוני שבמיבנה התת־קרקעי של שתי גדות הירדן. לפי אחת התיאוריות המקובלות, נגרם השבר הסורי־אפריקאי, שביקעת הירדן היא חלק ממנו, כתוצאה מהדינמיקה השונה של ה־איזורים משני עברי הירדן. השבר נחשב כקו גבול, החוצץ בין שני חלקי ארץ, בע־לי מיבנה תת־קרקעי שונה. בעוד שביבשת שממזרח לירדן מורגשות תנודות לפיהן זזה היבשת צפונה, נשארת היבשת ממע־רב לירדן, בה נמצאת ישראל, יציבה.

אילו רצה סופר מדע בדיוני לתאר ב־לשון הפרוזה את התהליך, יכול היה לצייר מצב, שמבחינה מעשית יכול להתחולל אולי רק בעוד מיספר שנות אור, לפיו תנוע למשל רבת־עמון ומיקומה יהיה אל מול הכינרת.

ניפוץ הסיסמה. על רקע הסברים אלה של הגיאולוגים, התחולל זעזוע נוסף בארץ, אלא שהוא לא היה תת־קרקעי. היה זה הזעזוע שנגרם במחנה האזרחי־ימני, כאשר התברר כי תיקוות הליכוד של מחנה זה התנפצה אל מול חומת ה־אינטרסים האישיים של מרכיביו.

נדמה היה כי אלוהים בעצמו נלחם ב־גח"ל. לא די שהם, במו ידיהם, ניפצו את תדמיתם כאנשים הנלחמים על עקרונות, הנה בא הזעזוע הסיסמולוגי וניפץ גם את הסיסמה של „שתי גדות לירדן — זו שלנו זו גם כן!"

הסכנה הפיזית שאיימה על שלמות הארץ משני עברי הירדן, והסכנה של אוב־דן האמינות שאיימה על מרכיבי הליכוד הימני, הצטרפו יחד לזעזוע של ממש.

הממשלה

אות קין

החלטות צבועות מחפות על מעשי צביעות

גולדה מאיר הזדעזעה שוב. היה זה כאשר ביקרה לפני כחודש בפיתחת רפיח, על מנת לראות במו עיניה למה מתכוון משה דיין כאשר הוא מדבר על חזון העיר ימית בפיתחה. כאשר ביקרה במו־שבי הפיתחה המשגשגים, נדהמה לגלות כי תוך שנתיים התעשרו תושבי מושבים אלה, לא מעט בזכות העבודה הזולה של הבדואים שהם מעסיקים במשקיהם.

גולדה הבינה מייד כי משהו לא בסדר בעניין, לפחות מבחינת ההיגיון הפשוט. אם היה צריך בשעתו לנשל את הבדו־אים המסוכנים מפיתחת רפיח, להקים גדר במקום ולאסור עליהם את הכניסה אל השטחים עליהם ישבו בשעתו — איך אפ־שר עכשיו להחזירם לאותו מקום עצ־מו — אבל כאריסים של האפנדים היהו־דים שהתיישבו על אדמותיהם?

הזעזוע של גולדה הבשיל השבוע פרי. הממשלה קיבלה את הצעת שר הבי־טחון, לפיה יפקחו המושלים הצבאיים ב־שטחים המוחזקים על כניסת ערבים ל־ישובים יהודיים שהוקמו שם „מטעמי ביטחון". במילים אחרות: המימשל הצבאי יוכל לאסור להבא על מושבי פיתחת רפיח, כמו על התנחלויות אחרות בשט־חים, להעסיק ערבים ביישוביהם. כמו ב־נושא נישול הבדואים מהפיתחה, כך גם הפעם, נוצל הנימוק הביטחוני כדי להצ־דיק מעשה עוול נוסף.

בכיסוי של סיסמת ה„עבודה עברית", החליטה הממשלה על כריתת מטה לחמם

(המשך בעמוד 18)

קורבנות הגדר

אחמאד חוסיין

אחמד — בן 70 מהכפר טובאס, לשעבר בעליו של 2000 דונם אשר נשאר ללא כלום. „היו שני מנועים למשאבת המים, והם נהרסו. נשארתי בלי אדמה ונהפכתי לפליט בפעם השנייה בחיי."

לאחר ארבעים ושמונה שעות של שביתת רעב, שכבו כבר רובם על הריצפה, חלשים מכדי לשבת. היו אלה אנשים מבוגרים, חלקם זקנים, וגם 48 שעות היו הרבה בשבילם.

למרות זאת, החליטו השובתים פה אחד: „אם הוא לא יבוא אלינו לשכם לשמוע אותנו — נשבות 48 שעות נוספות."

שכן קורט ולדהיים, מזכיר האו"ם ש־הגיע לביקור בארץ, היה תקוותם האח־רונה של ניגזלי נבלוס. הם ערכו את שביתת־הרעב שלהם, בשבוע שעבר, ב־תקווה להזעיק את תשומת־ליבו של מז־כיר האו"ם, לשטוח בפניו את טענו־תיהם — לאחר שבישראל גופא נחסמו בפניהם כל הדרכים.

וכאשר הוברר להם שוולדהיים לא ייפ־גש עימם, לא נותר להם אלא הייאוש. הייאוש, והפנייה לאלימות.

האחד שלא ניכנע

„א ם היהודים רוצים, שייהרגו או־תנו. אבל אנחנו על האדמות שלנו לא נוותר. יום אחד, נאסוף מאה אלף איש איתנו. את כל המשפחות ניקח, את היל־דים והנשים והסוסים והחמורים. נעלה מחדש על האדמות שגזלו מאיתנו. נעלה ולא נרד. אפילו שיהרגו אותנו עליהן."

סולימאן סאלח אבו־האשם היה היחיד מבין השובתים שלא ניכנע לחולשה, סי־רב להשתרע על הבלטות. למרות שבעים שנותיו, נשאר יושב זקוף, עיניו בורקות מעל שפמו הכסוף. „כשלקחו לנו את ה־אדמות, הבטיחו שיחזירו אחרי זמן קצר. אמרו שלקחו בגלל סיבות ביטחוניות. זה היה זמן קצר אחרי המלחמה, והאמנו. „אבל היום אנחנו יודעים שזה היה שקר. לא היתה שום סיבה ביטחונית. לקחו לנו את האדמות רק בשביל לתת אותן להתנחלויות של היהודים."

החרמת השטח העצום של כמאה אלף דונם מידי בעליו הערביים עברה בשקט במשך שש שנים.

שביתת־הרעב של 45 החקלאים משכם והסביבה בשבוע שעבר, היתה הזעקה ה־ציבורית הראשונה שנשמעה מפיהם של החמוסים. הראשונה — אולם לא האחרונה.

חקלאי שכם השתכנעו סופית כי אדמו־תיהם נגזלו כדי לתיתם לחקלאים יהו־דים, כאשר החלו סונים אליהם יהודים מסויימים בהצעות מסויימות. דהיינו: אם יחתמו על הסכמה להעביר את מחצית אדמותיהם לרשות המדינה — תוחזר להם המחצית השנייה. הם דחו את ההצעה השפלה בבוז, יצאו למאבק. בשלב ראשון — תוך ניצול ההליכים שהעמידו לרשו־תם אלה שגזלו מהם את רכושם.

היה זה בחודשים נובמבר ודצמבר 1967 כאשר כוח צה"ל פשט על שיט־חי הגדה המערבית של הירדן, מזרחית לשכם, כדי להקים את גדר הביטחון ה־אלקטרונית המפורסמת, ששמה קץ לחדי־רות המחבלים.

היתה שם ארץ פוריה, לפני הגדר. ב־עקבות הפשיטה, היא הפכה לארץ שממה: גני־הירק והמטעים הושמדו, למעלה מ־אלף מיבנים נהרסו על־ידי הבולדוזרים.

קורבנות הגדר לא התקוממו נגד המע־שה הצבאי. הם ביקשו רק פיצויים.

אולם מישרד־הביטחון והמימשל הצבאי דחו את בקשת הפיצויים, בטענה כי המ־דובר בשטח־אש. החקלאים עברו דרך כל הוועדות שהוקמו לצורך זה, חזרו מכולן בידיים ריקות.

השבוע הירשתה לעצמה ראש־הממשלה גולדה מאיר לדבר בגילוי־לב על הנושא: „לא באנו לנשל ערבים." הכריזה בפני נציגי הקיבוץ הארצי. „אבל אם מאה תושבים ערבים פרושים על עמק גדול, איני רואה כל חטא אם נצופף אותם ויהיה מקום להם וגם לנו. גם כאשר אנו עושים זאת, אין אנו מנשלים."

גולדה מאיר לא ידעה מעולם לדבר עברית כהלכה, משום כך אולי אפשר להאמין שהיא פלטה בכנות את דברי־ההבל האלה: בעברית, כאשר מזיזים אדם מעל אדמתו בניגוד לרצונו — פירוש הדבר נישול. לא ציפוף, ולא מונח אחר.

אפשר היה גם לשאול את ראש־הממ־שלה מה זכותו של אדם אחד להזיז את שכנו מעל אדמתו? או האם זכות זו, לצופף מישהו אחר — שמורה גם כאשר בעמק רחב־ידיים יושבים מאה יהודים?

„נותרנו בלא־כלום"

אולם אלה הן שאלות תיאורטיות. כדאי יותר לשמוע מה קורה בפועל, כאשר „מצופפים מאה תושבים ערבים ה־פרושים על עמק גדול." ליתר דיוק: מה קרה לערביי שכם.

בעלי הקרקעות בעמק הירדן, שעליהן מוקמת ההתנחלות – שבתו רעב וקראו: לעולם לא נוותר!

„למשפחה שלי היו 5.000 דונם," סיפר אבו־האשם, שהוא אביו של מוכתר הכפר טובאס הסמוך לשכם. „מאות אנשים הת־פרנסו מהאדמה שלנו. הצבא לקח לי את הכל, השאיר לי רק 700 דונם באיזור ההרים. איננו יכולים להתפרנס מזה."

ואחיד עומאר מאסרי (54) לבוש חליי־סה אירופית, נראה כאיש־עסקים מערבי. הוא בוגר בית־ספר חקלאי בהולנד. „היתה לי חוות־החלב הכי גדולה בירדן," סיפר. ביושבו בין השובתים. „גזלו ממני 300 דונם, השאירו לי רק 200 דונם אדמה לא טובה. עכשיו אני נאלץ לקנות תערובת לפרות שלי בישראל — ולשלם על־ידי כך סובסידיה לחקלאים היהודים, למה?"

„פוצצו 70 חדרים"

לחאמד עבדאדה אבו־סאלח (60) היו 370 דונם. „הישראלים פוצצו לי את מערכת ההשקייה, את המנוע והצי־נורות. היו לנו 18 בתים על השטח, של העובדים. כולם פוצצו."

לעדאל פאטאל מאסרי (57) היו 3000 דונם, עליהם התפרנסו 37 בני־המשפחה. כל אדמתם נלקחה מהם.

לאסמאן אחמד עראפה (60) משכם היו 600 דונם. „לקחו לי את הכל. פוצצו 40 בתים. היהודים עשו ממני פליט שנית."

לזה בדיוק התכוונה גולדה מאיר ב־אומרה: „איני רואה כל חטא אם נצו־סף אותם קצת."

אסמאן אחמד

עראפה בן 60,

אחד מחמשת בעליו של 600 דונם אדמה שעליה היו גם למעלה מ־40 חדרים שפוצצו.

חאמד עבדאללה

אבו סלח בן 60. „הישראלים לקחו לי את האדמה!"

מחמוד אטעה

בן 65 מהכפר טובאס. „היו לי ולשני האחים שלי 300 דונם. היינו חיים מהאדמה הזו, עד שהיא נלקחה. 35 בני המשפחה שלנו. הישראלים פיצצו גם 8 בתים שלנו. נשארנו ללא כלום."

(המשך מעמוד 16)

של הבדואים שנושלו מאדמותיהם, רק כדי להרגיע את מצפונם הסלקטיבי של כמה משרי הממשלה. היה זה מעשה צביעות שנועד לחפות על פרשה שמתחילתה הי־תה צבועה, ושנשאה את שם הביטחון לשווא, כדי לגזול אדמות למטרות סיפוח ברורות.

הממשלה לא החליטה כמובן על מציאת מקורות פרנסה אחרים לבדואים שנושלו מאדמתם, ועתה גם מפרנסתם ותעסוקתם. היא גם לא מצאה פיתרון איך יקיימו ישובי האיזור את עצמם ללא כוח העבו־דה הזול שניצלו עד כה.

החטא הקדמון של הנישול הוסיף לתת־נוסס השבוע כאות קין על יישובי פיתחת רפיח ועל החלטות הממשלה.

חינוך

בית־ספר למרוקאים

הורים השביתו את הילמודים במחאה נגד הפרדה

גזענית שהונהגה בבתי־הספר

„לא נסכים שילדינו יהיו אזרחים מדרגה שנייה. לבית־ספר ממלכתי א׳ נשלחים ילדי המיוחסים, אלה שהוריהם עשירים ובעלי עמדות בעיר. אשכנזים רובם. לבית־הספר שלנו, ממלכתי ג׳, נשלחים אלה שאין להם ייחוס או פרוטקציה.״

כאשר נפתחה ביום הראשון השבוע שנת הלימודים החדשה, היא היתה מלוה, כמדי שנה, באחוז התקלות הרגיל.

אולם תקלה אחת היתה שלא כרגיל: היתה זו השבתת הלימודים בבית־הספר ממלכתי ג׳ דרום בצפת.

הכל שקר. את הלימודים השביתו הוריהם של 450 הילדים, ובניגוד למקובל בהשבתות מעין אלה — זכו הפעם המש־ביתים במלוא־תמיכתם של מורי בית־הספר.

סיפר דויד מלול, חבר ועד־ההורים, על הסיבות להשבתה:

„אל בית־ספרנו חייבים להישלח, ב־תיאוריה, כל הילדים שגרים בסביבתו. אך המציאות שונה: ילדי הרופאים, ה־עשירים, והפקידים הבכירים — נשלחים לבית־הספר המרוחק מהשכונה, ממלכתי א׳. „מדברים הרבה על חיסול פערים ב־חינוך, על שילוב. הכל שקר. במציאות — המצב שונה.״

כואב לי. מאשר אליעזר בר, סגן מנהל ממלכתי ג׳ דרום: „ההורים צודקים. זו גם הרגשת כל המורים.

„אנו מתערבים כי כואב לנו. אנחנו לא רק מורים. אנחנו צריכים גם להיות מחנ־כים.

„לא ייתכן שבני מיוחסים מרחוב הרצל הגובל ממש בחצר בית־הספר — יישלחו לבית־ספר מרוחק, רק כדי לא להיות בחברת ׳המרוקאים׳.

„לא ייתכן שברחוב שפרינצק, בלב ה־שכונה הסמוכה לבית־הספר — יהיו בתים, כמו 302,304,301, שבהם ישנם בניהם של אשכנזים הנשלחים לבית־הספר המרוחק — ואילו הבנים האחרים, באותם בתים, נשל־חים אלינו. דווקא משום שאני יוצא רו־מניה, ומחנך, כואב לי הדבר.

„המצב הזה פוגע בילדים שלומדים אצלנו. זה יוצר אצלם הרגשת תיסכול. הם מתביישים לומר כי הם לומדים כאן. הם מרגישים כי הדבר כרוך בפחיתות כבוד. זהו בהחלט מצב בלתי־נסבל.״

הרס ועזובה. בבית־הספר ג׳ דרום כיסאות ישנים, שבורים בחלקם, לא נוחים. שמשות שבורות. לוחות קטנים. אין מגרש משחקים. עשרי־פרא צומחים לצידי המיב־נים.

בממלכתי א׳, לעומת זאת, חצר מטופחת, שבאמצעה מיגרש כדורסל. ציוד עזר חדיש. הרבה ירק.

טוען עמרם לוי, מנהל בית־הספר, גבר צעיר ונמרץ: „אם אומנם יש בעיות בקשר לקבלת תלמידים — הרי אני איני הכתובת לפיתרון הבעיות. מחלקת־החינוך של ה־עיריה היא הקובעת איזה תלמידים לשלוח לאן.״

אני גאה. מדוע בני המיוחסות המיו־חסת והעשירות בעיר לומדים בבית־ספרו — גם כאשר לפי אזורי המגורים היו צריכים ללמוד בבית־הספר האחר?

„אם רוצים ללמוד אצלי, סימן שהרמה גבוהה, ועל כך אני גאה,״ השיב המנהל. „איני בטוח שכל בני המיוחסים לומדים כאן. ייתכן שיש חריגים.״

אם ישנם — הם מעטים מאוד. ההפרדה הגזענית בין שני בתי־הספר ברורה לעין. בראש ועד־ההורים של ממלכתי א׳ עמד עיריית צפת, יוסף שיטרית. הוא גם סגן ראש־העיר ונציג המפלגה הדתית־לאומית בעיריה. הוא האחראי ישירות ליצירת ה־פערים בין שני בתי־הספר. העוקץ: הגורם למה שהורי תלמידי ממלכתי ג׳ מכנים „קיפוח בני עדות המזרח ויצירת נחשלות חברתית״ — הוא בעצמו בן עדות המזרח.

שיטרית עצמו סירב השבוע לדבר. תחילה הורה למזכירתו להודיע כי אינו בבניין. לאחר מכן, כאשר נציגי ההורים השובתים הצביעו עליו, נמלט מחדרו ב־חופזה: „אין תגובה,״ הגיב. „לא אשוחח בענין זה.״

נציג ההורים מזוז (משמאל) ופקיד־המנהל בר
אזרחים מדרגה שנייה —

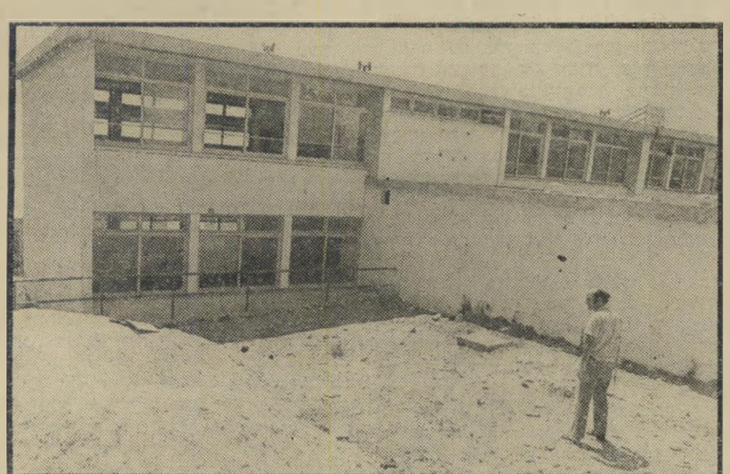

בית־הספר „ממלכתי ג׳ דרום״
— בבית־ספר מדרגה שלישית

עולים

השיטה הגרוזינית

ההתפרעות הבאה של עולי גרוזיה באשדוד — היא רק שאלה של זמן

יוסף טטרואשוילי, ממנהיגי העדה ה־גרוזינית המתגוררת באשדוד, הניף ידו והצביע על בנייני השיכונים החדשים ה־ניבנים עבור אנשי עדתו: „בונים כאן הרבה,״ אמר. „לאן שתסתכל, תראה בניי־נים גדולים. אבל באחד הלילות נקום ונשרוף את כל הבניינים האלה.״

כיבוי שריפה. המרד הגרוזיני באש־דוד הפתיע והפחיד את המימסד, שגילה לפתע מפגינים מסוג חדש. מפגינים המסוג־לים לשתק עיר שלמה, לגרום למהומות דמים, להפעיל, גם תוך ייאוש, אלימות מאורגנת ומחוכננת.

משום כך, כאשר ביטל שר־התחבורה שמעון פרס את פיטוריהם של פועלי־הנמל הגרוזינים ששבתו רעב, גרם בכך להפסקת המהומות בעיר — נשם המימסד לרווחה, בהאמינו שפתר את הבעייה.

אלא שהבעייה לא נפתרה. היה זה כיבוי־שריפה לרגע. הבעייה היסודית של הגרו־זינים באשדוד נותרה לא פתורה — והיא מאיימת לחזור ולהתפוצץ כל רגע.

וכשהגרוזינים יתפוצצו שוב, הם יהיו מסוכנים שוב.

כית־משוגעים. רובעים ד׳, ה׳, ו׳ של אשדוד מאוכלסים עולים מגרוזיה שהגיעו ארצה ב־18 החודשים האחרונים. בשלושה רובעים אלה — שזכו בעיר בשם מיתחמי גרוזלאנד — גרות 900 משפחות גרוזיניות, המונות כ־5000 איש.

סיפר ישראל טוראשוילי, כבן 30, בעל טנדר פולקסוואגן ירקרק: „לפעמים נדמה לנו שאנו חיים בבית־משוגעים. עושים הכל כדי להקשות עלינו את החיים. ב־רוסיה, מי שהיה בונה בניינים בלי לבנות לידם בתי־ספר, מרפאות, חנויות־מכולת, גנונים ומגרשי־משחקים — היה נשפט כ־סבוטאז׳. היו יורים בו. פה בישראל — עושים את הכל להיפך, ואין עם מי לדבר.״

המשוטטים. בסביבה אין גנונים וגני־ילדים. רוב האמהות עובדות במפעלים סמוכים. בחודשי החופש הגדול בילו מאות ילדים, עשר שעות מדי יום, בשוטטות חסרת־תכלית על המדרכות שלפני בתיהם. המתינו להוריהם שיחזרו מעבודתם. עם עד לפני זמן קצר רופא בכיר, מנהל בית־החולים המקומי. לאחרונה, עקב עומס עבודתו, התפטר. רופא אחר, חירורג בא במקומו. ראש ועד־ההורים בממלכתי ג׳ וסגנו — הם פועלים.

בבית־הספר למיוחסים משלמים ההורים עד 75 ל״י לקודקוד לקרן השיפורים של בית־הספר. בבית־הספר למארוקאים משל־מים ההורים חמש לירות לילד — ורבים אינם מסוגלים לשלם אפילו סכום זה. וכאשר אין משלמים — אין עזרי־לימוד. אין שיפוצים, אין כלום.

לא אשוחח. מנהל מחלקת־החינוך של

בטלוויזיה

מוצאי־שבת, 8.9, שעה 20.00

ברדיו

יום ה׳, 6.9, שעה 13.45
ידבר **אהכם מסים**

יום א׳, 9.9, שעה 7.30
ידבר **אורי אבנרי**

אסיפות וחוגי־בית

● **רביעי 5.9** **גני יהודה, סביון** פלטינוביץ, הורדים 10, 21.00, **פרץ קידרון.**

ירושלים, אולם הכינו־סים, מועצת פועלי ירו־שלים, רחוב שטראוס, 20.30, **ח״כ אורי אבנרי, אברהם הס, ד״ר גד יצהק, ד״ר ישראל קיי.**

אשדוד, אולם מועצת הפועלים, 20.00, **דני פתר, אהכם מסים.**

● **חמישי 6.9** **רחובות** (לפרטים: 954344), 20.00, **דני פתר, אהכם מסים, ראובן מוספקוביץ.**

קריית שלום, בריטשטיין, דיק 6, 20.00, **עו״ד שמואל פגר, אסתר וילנסקה.**

ירושלים, שליין 6 א׳, 20.00, **דב גופר.**

קיבוץ עברון, חטיבה צעירה, 20.30, **ד״ר ראובן קריין.**

פרדס כ״ץ (לפרטים: טלפון 283288/9), 19.00, **אברהם הס.**

● **שישי 7.9** **אירת,** ביקור בתמנע, בנמל, במיפעלים, **ח״כ אורי אבנרי, מטי גיעדי.**

יד אליהו, מיפגש צעירים בדירת דרזנין, יפתח 14, (פינת לה גרדיה 60), 21.00, **דני פתר, יעקב טימברג.**

● **שבת 8.9** **לוד,** יצחק נידלקוף, שיכון נווה זית 65, **אסתר וילנסקה.**

אירת, מלון „מדיין״, 18.00, **ח״כ אורי אבנרי, מטי גיעדי, רם פער.**

● **ראשון 9.9** **חיפה,** אולם „ביתנו״, שעה 20.30, **ד״ר ראובן קריין, אהכם מסים, אליעזר** („שומרניק״) **פיירה.**

התחדש הלימודים, עתידים אותם ילדים להמתין שוב להוריהם ארבע־חמש שעות, מרגע נעילת שערי בית־הספר ועד לבוא הוריהם הביתה בתום עבודתם.

אין מרכזי קניות. התושבים העובדים חייבים לכתת רגליהם קילומטרים כדי לקנות מזון. את המצב ניצלו מספר סוחרים זריזים, אשר הקימו בין עמודי התים חנויות מאולתרות. בתנאים תברואתיים מחרידים הם מוכרים מיצרכי יסוד במחירים מופקעים.

תפילה בזיפט. רבים מהגרוזינים דתיים. אפילו ברוסיה הכירו השלטונות בחובה להעמיד לרשותם מקומות־תפילה. לא כן בישראל, והם הקימו לעצמם בתי־תפילה משרידי הליפטים, שבהם הביאו חפציהם ארצה.

אוטובוס עובר ברובעיהם פעם בשעה — ולא תמיד בזמן. מועדוני־תרבות חסרים. לצעיריהם אין מגרשי־ספורט.

והגרוע מכל — לתושבים אין כל קשר עם סניף מישרד־הקליטה השוכן במרכז אשדוד.

מצב דברים שערורייתי זה אינו מיוחד לגרוזינאנד: אלפי שכונות אחרות בארץ, שהוקמו באותה השיטה, מיבני הציבור מוקמים בין שנתיים לחמש שנים לאחר השלמת בנייני המגורים.

עולי ארצות־המזרח ניכנעו לשיטה. עולי המערב המפונקים עקרו עד מהרה לשכונות מבוססות — מה גם שלגביהם היתה הבעייה פחות חריפה: לרבים מהם מכוניות פרטיות, ורק אחוז נמוך מנשותיהם עובדות.

שינאה פומבית. ברובעי הגרוזינים ובמעונותיהם הגיעו גילויי התיסכול וההתמרמרות לשיא. רבים מהם פיתחו שינאה לוהטת למדינה ולמוסדותיה. לפני חצי שנה עוד חשש להביע בגלוי את הרגשתם. עדיין היו אופטימיים.

כיום המצב שונה: חלק הארי מבין היורדים המתגוררים כיום בווינה — הם גרוזינים. רבים מישראל עומדים ללכת בקשות להוצאת אישורי־בנייה, היינו בודקים את הבקשות מבחינת גיוון הבנייה וגודל היחידות. אך לאחר ההפגנה הגרוזינית נפקחו עינינו.

„כאשר מישרד־השיכון ביקש אישורי בנייה ל־700 יחידות דיור ברובע 8 — לא הוצאנו אישורים. דרשנו כי יחד עם התחלת בניית יחידות הדיור — יתחילו גם בבניית השרותים.

„עד היום לא התחילו שם בבנייה, אבל אני כלל לא מצטער. אם לא חושבים לספק לתושבים תנאי־חיים אנושיים — מוטב שלא יבנו כלל.

„בעוד חודשים מספר עומד מישרד־השיכון לסיים את הבנייה בחלק הדרומי של רובע ה', רובע הגרוזינים.

„אני יודע בדיוק מה יקרה שם: בלב החולות הקימו גושי־בניינים ללא כל שרותים. מאין תיקנה אשה עובדת, שתגור שם, את מזונה? מה יקרה אם תיזקק לטיפול רפואי?

„הממשלה מזמינה שם, במו ידיה, התפרעות חדשה."

הווי

מיספר צמוד למדד

האינפלציה הדוהרת פוגעת קשה בזיקוחותיהן של הפרוצות

„לפני שנתיים, אם היה בא אלי איזה חייל מיסכן ומבקש הנחה, הייתי הולכת איתו בשביל עשר ל"י, למה עשר ל"י עוד היה כסף אז.

„היום, יבוא אפילו מלאך מהשמיים — סחורת מחמישים אני לא זזה."

שרה היא פרוצה שחרחורת ונאה עדיין, המוכרת יפה בשטח הנמל בחיפה. כשאר חברותיה, ובדומה ליצרנים אחרים במשק, מיהרה שרה להעביר את האינפלציה המשתוללת מכתפיה לשכם הלקוחות, ומחירייה האמירו לשחקים, בייחוד בשנה האחרונה. בעד שירות מעולה, שעלה בזמנו חמישים ל"י, מקבלת כיום שרה פי ארבע.

גברת טיפון. לשרה יש מדד פשוט לקביעת מחיריה: מחירי הדירות. כיום היא בת 26, היא יודעת שלא תוכל להמשיך לעמוד על הכביש שנים רבות, וחולמת לרכוש לעצמה דירה משלה. „אני רוצה להיות גברת טלפון," היא מגלה.

אולם, מאחר שמחירי הדירות מרקיעים שחקים — היא הצמידה את מחירה למדד יוקר־הבנייה. חד וחלק.

התמונה דומה פחות או יותר בשאר המקומות בארץ — בין אם מעניקת השירות צריכה דירה או לפרנס סרסור.

יפה, קטינה בת 16, העובדת בסמוך לשרה, ונמצאת במיקצוע מזה שנתיים, איננה מבינה הרבה בכלכלה, לא יודעת אפילו מה פירוש המילה אינפלציה.

היא יודעת רק שהוראת הקבע הנוכחית שלה, מטעם הסרסור, היא שלא לשכב עם גבר תמורת פחות מחמישים ל"י. „הוא אמר לי שלא משתלם לו בפחות," היא מספרת.

דירה חיש. רותי וציונה הן אחיות. אימן היתה זונה, אביהן היה הסרסור שלה. רותי, הבכורה, יצאה לכביש בגיל 15. ציונה בגיל 13 וחצי. לגביהן, היתה זו דרך חיים רגילה ונורמלית.

כיום, הן עובדות בסימטות יפו. על אינפלציה ויוקר־מחייה לא שמעו, אולם את עובדות־החיים הן מכירות יפה. „פעם הייתי עושה בלילה טוב 400—500 ל"י," מספרת ציונה. „היום אני מגיעה לאלף ל"י. 400 ל"י זה בשבילי לילה חלש, היום."

למה עלו מחיריהן? „המחיר של הסמים

(המשך בעמוד 22)

העמודים הסתומים בגרוזינאנד
בית־כנסת בתוך ליפט

חנות בין עמודי השיכונים
תנאים חברואתיים מחרידים

בעקבותיהם. באשדוד מקללים את המדינה בראש חוצות. האווירה מורעלת.

שיסכלו. האומנם כה קשה לתכנן את הבנייה בצורה הגיונית, כך שבד־בבד עם בניית הדירות יבנו גם מיבני־ציבור חיוניים?

„זה כלל לא קשה," השיב צבי צילקר, ראש עיריית אשדוד, „אלא שהכל זה תוהו־ובוהו אחד גדול ואין עם מי לדבר. אין חוק ואין תיאום בין בניית הבתים והשרותים. במישרדי הממשלה רווחת הרגשה כי זה כלל לא נורא אם האזרחים יסבלו, עד אשר ייבנו השרותים."

באופן תיאורטי, מישרד־השיכון חייב לבנות דירות ומרכזי קניות. מישרד־הדתות חייב לדאוג לבתי־כנסת. מישרד־הבריאות לטיפת־חלב, קופת־חולים למרפאות. והעיריה, בעזרה כספית ממישרד־החינוך, חייבת לדאוג למיבני־חינוך.

באופן מעשי, המצב הוא שמישרדי הממשלה הנוגעים בעניין מתחילים לנסות להשיג תקציבים למיבני הציבור — רק זמן רב אחר שמיבני המגורים כבר קיימים.

„האמת היא שעד לזמן האחרון לא היינו טובים יותר ממישרדי הממשלה," מודה צילקר. „כאשר מישרד־השיכון היה מגיש

שיכון גרוזינאנד בלב החולות — מראה מן הכביש
„לילה אחד, נשרוף את הכל"

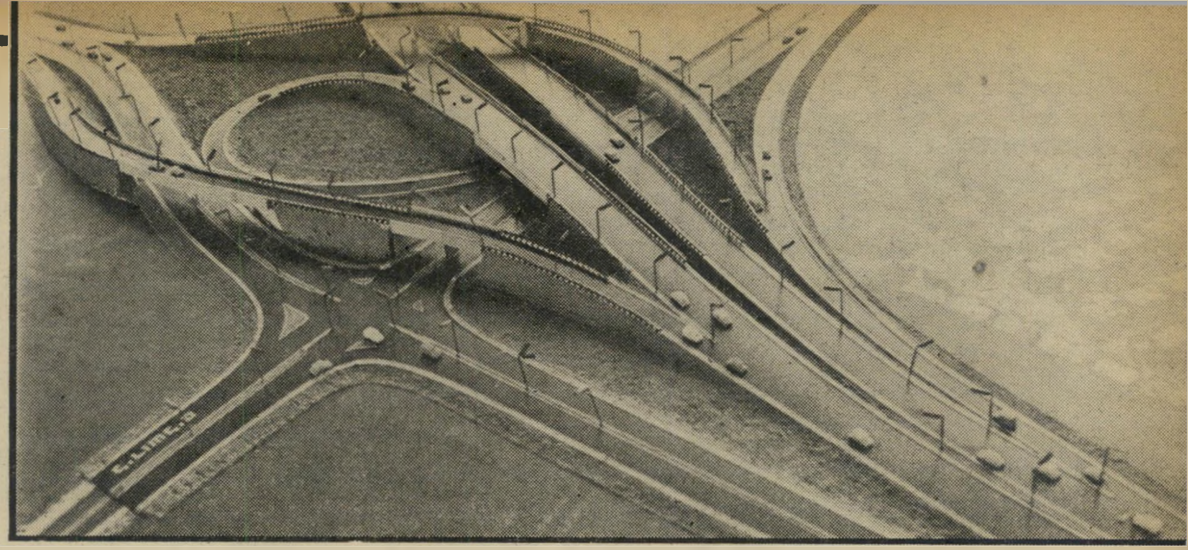

צומת חולון-ירושלים

כך יראה צומת חו־ לון—ירושלים בכניסה הדרומית לתל־אביב, ליד שכונת קריית־

תל-אביב של

מחר

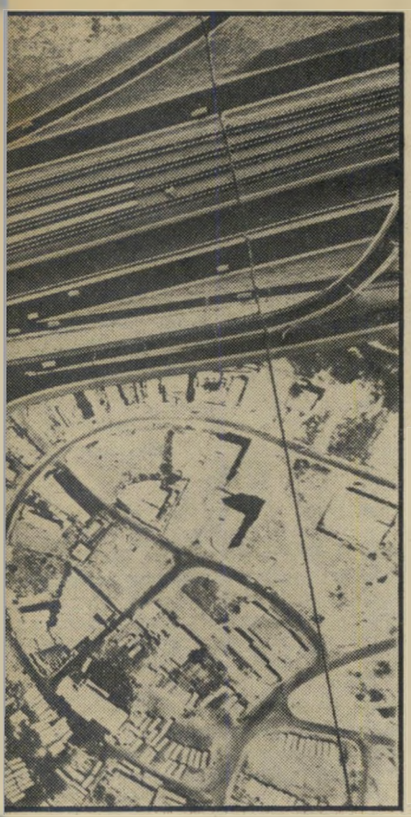

אין מקום לדאגה -

שלום, כאשר תושלם תוכנית **נתיבי איילון**. הצומת יהיה תלת מיפלסי. המיפלס התחתון הוא הצומת הקיים. ההסתעפויות האח־ רות ישמשו לחיבור תל־אביב עם חולון והכביש המהיר לחולון.

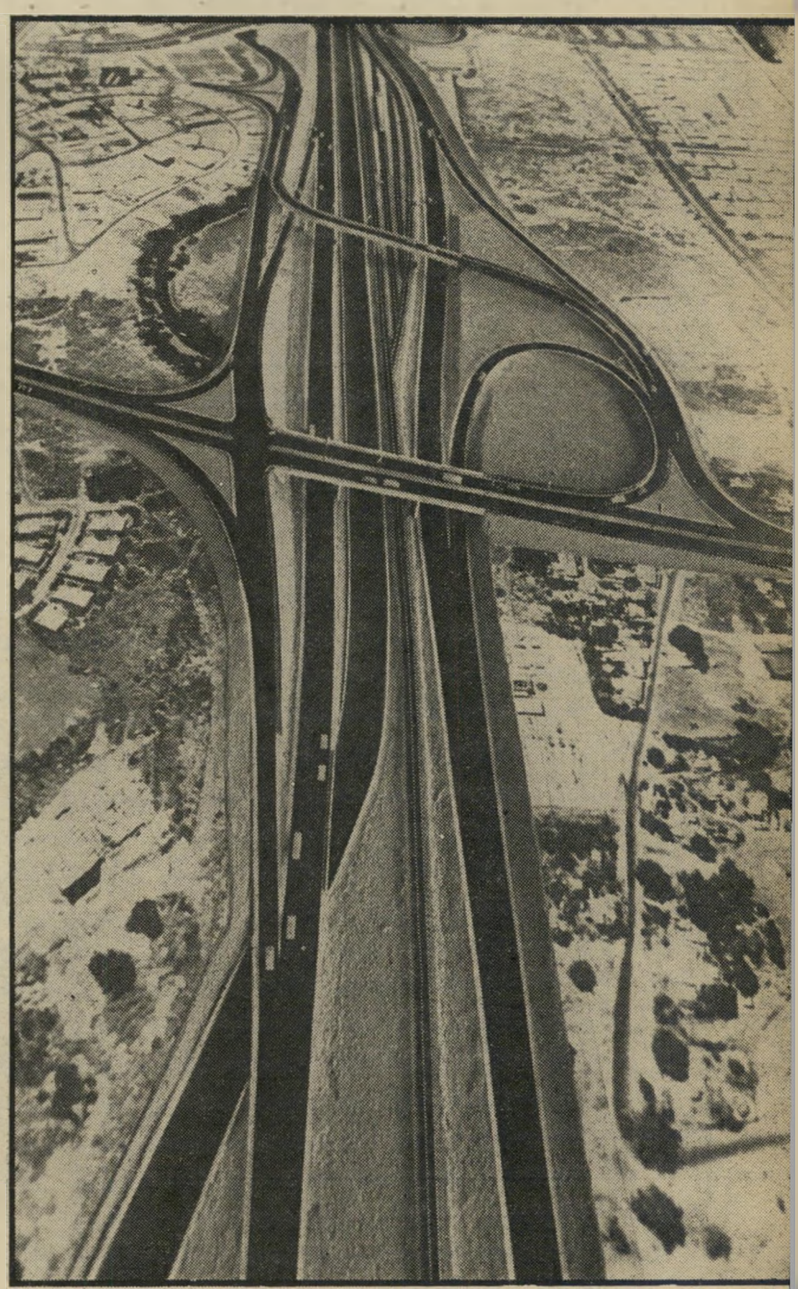

ע **רימות העפר** הגדולות ההולכות ונערמות בעזרת דחפורי ענק בפינות שונות של תל־אביב, התעלות הנחפרות ב־ צפונה ובדרומה ועמודי הבטון הענקיים הנוצקים והולכים בשולי הדרכים, הפסיקו מזמן להטריד את תושבי העיר הגדולה. אלה, שהתייאשו כבר מזמן מפתרון אפשרי של מצוקת התחבורה של העיר, אינם מעלים כלל בדעתם, שמתחת לאפם ממש הולך ומוקם עורק החיים החדש של תל־ אביב, המיועד להחליף בבוא היום את העורקים המסויידים והסתומים שלה.

אין אזרח בתל־אביב שלא שמע על תוכנית נתיבי איילון, שבהגשמתה הוחל עוד לפני ארבע שנים. אבל רק אזרחים מעטים גלים להתמצא בסבך התוכניות והמפות, לתאר ב יונם כיצד תיראה התוכנית לכשתוגשם, מה עוד קרוב לוודאי שהרבה מהם לא יזכו לראותה. לפי התיכנון הנוכחי תושלם התוכנית במלואה בשנת 1987, בעוד 14 שנים, וגם זה רק אם יתנהל לפי התוכנית ולא יהיה מחסור במלט או ב מסוג אחר.

לאלה מאזרחי העיר שלא יכולים להתאפק עד הכינו מהנדסי תוכנית נתיבי איילון, אמצעי המו פנטסטי, על גבי צילומי אוויר של כל שטח ה תל־אביב, הם בנו דגם מדוייק של הנתיבים, שיראו כאשר תושלם בנייתם, על כל הגשרים, הכ לפים והנתיבים שייבנו ויסללו בהם.

גשר ההלכה

המחבר את המשך רחוב פינקס בתל־אביב עם רמת־גן, הוא כ גשר בייליי ממתכת (בתמונה למעלה) שהכביש העובר עליו חי מחצת גשר אבן המשמש למעבר הרכבת. בעתיד ייבנה הגשר לרכב מעל פסי הרכבת (ראה תמ מימין). התמונה ממחישה את נתיבי הכניסה המהירים לתל־אביב, הנבנים באפיק נחל אייל

בעוד 15 שנה "יפתרו בעיות התחבורה

מיחלף הבורסה

אחד הצמתים הסואנים ביותר במבואות תל־אביב כיום, הוא צומת בורסת־היהלומים, בגבול תל־אביב רמת־גן. בתמונה משמאל נראית הצומת כפי שהיא כיום, מצילום אווירי, מעל לבורסה. התמונה למעלה מציגה איך תיראה הצומת בעתיד. המיספרים בתמונה משמשים להתמצאות: 1) מיגדש הכדורגל של הכוח ר"ג. 2) תחנת הרכבת ת"א צפון. 3) בורסת היהלומים.

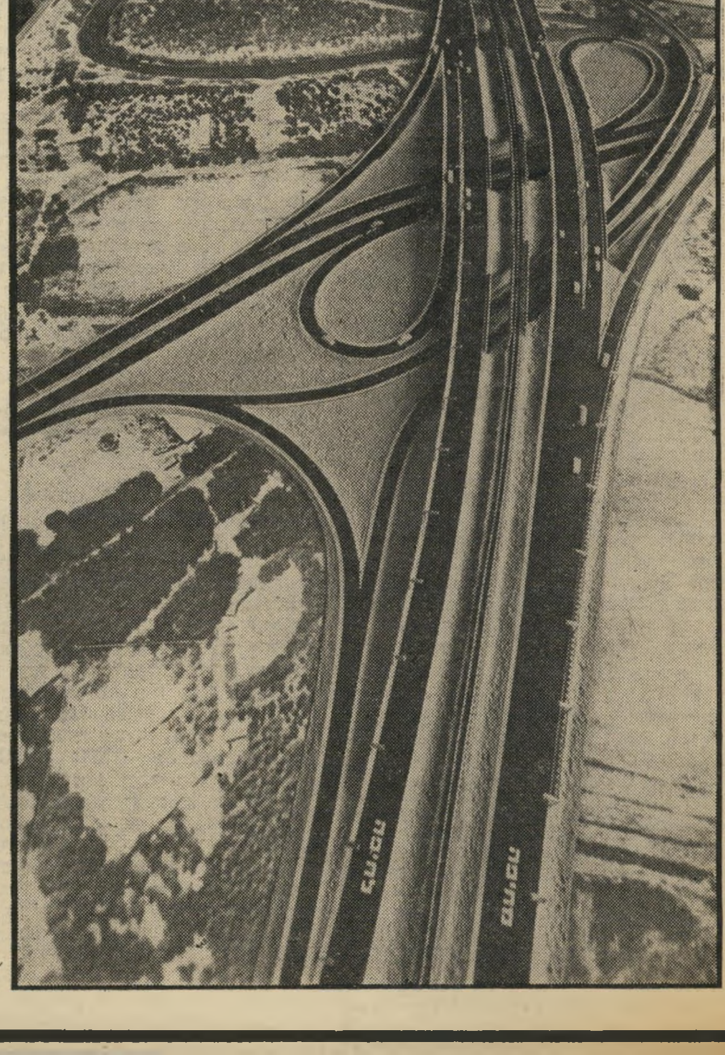

הדגם, המוצג עתה לראווה בקומת הקרקע של בניין עיריית תל־אביב, עשוי להוות לצופים בו נחמה פורתא. הוא ממחיש כיצד בעזרת טיפול קוסמטי יקר וממושך עשויה תל־אביב לשנות את דמותה, ו־להפוך מעיר זקנה וסתומה לעיר מודרנית שניתן לנוע דרכה, אם לא בתוכה, ב־במהירות וללא הסתבכויות מיותרות.

לאורך 14 הקילומטרים של הדרך ייבנו לא פחות מאשר 38 גשרים ומיחלפים שונים, אשר יאפשרו כניסה אל הדרך, יציאה ממנה, או מעבר מעליה. מיחלפים אלה עשויים לגנוב את ההצגה. הם מתוכ־ננים כסבך של לולאות, קשרים דמויי ה־סיפרה שמונה, שייבנו בכמה מיפלסים, ושמראיהם עלול כבר היום להבהיל כל נהג. אלה החוששים שלא יצליחו לפענח את הלבירינט המתוכנן עבורם, יכולים להתחיל להתאמן על הדגם, שצילומיו מופיעים בעמודים אלה, כבר עכשיו. זה עשוי לחסוך להם הרבה כאב ראש בעוד 15 שנה.

גשרי הירקון

כיום חוצים את הירקון באיזור ת"א שלושה גשרים (בתמונה למעלה). בעתיד, כאשר יושלמו **נתיבי איילון**, ייבנו עוד 4 גשרים על הירקון לצורך הנתיבים בלבד. בתמונה מימין נראית הכניסה לתל־אביב מצפון, כשבחלקה השמאלי העליון נראים הירקון ונחל איילון.

11.9.73
יום הבחירות
לועידת
ההסתדרות ה־12
כל קול הוא כל יכול!
השתתף בהצבעה,
קולך קובע!

ספורט טוטו
השבוע
מינימום
פרס ראשון
150 אלף ל"י
(כולל העברה)
עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו כל שבוע!

11.9.73
יום הבחירות
לועידת ההסתדרות ה־12
כל קול הוא כל יכול!
השתתף בהצבעה,
קולך קובע!

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • הוצאת העולם החדש בע"מ, רח' אחד העם 38, תל־אביב • טלפון 260134. תא"ד 136 • מען מברקי: עולמפרס • „העולם החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כסלי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

במדינה

(המשך מעמוד 19)

עלה. היום הסמים מוצעים לך את כל הכסף." בנות 16 ו־18, מכורות השתיים לסמים קשים זה למעלה משנה, מצמידות את מחיר שירותיהן, מלבד למחירים הכלליים הנהוגים בין עמיתותיהן, גם למחירי הסמים.

משפט

חכשיטי החכשיט

משפטן ואיש־עסקים מבריק נעצר כחשוד ברמאות של שני מיליון ל"י

אמנון זקונ'ט אהב תמיד כסף — כפי שחזר והצהיר בכל הזדמנות בפני חבריו. השבוע, כאשר נעצר על־ידי המישטרה, היה זה באמת בגלל הרבה כסף: שני מיליון ל"י.

חוקר המישטרה טען בפני השופט התורן שזקונ'ט השתמש במיסמכים כוזבים בקשר ליצוא כלי־כסף, קיבל במירמה תמריצי־יצוא בשיווי שני מיליון ל"י בקירוב. כן חשוד זקונ'ט בזיוף מיסמכים ושיווק סחורות ללא סימוני מס־קנייה.

השופט נעתר לבקשת המישטרה, עצר את הצעיר בן ה־25, תלמיד מבריק של הפקולטה למישפטים בירושלים, לשבעה ימים.

עסקים לפני הכל. בגיל 22 החל זקונ'ט את הקאריירה שלו ככתב היומון הכלכלי שער בירושלים. היה זה לאחר שסיים בהצטיינות את לימודי התואר הראשון במישפטים, החל את לימודיו לקראת התואר השני.

למרות הצטיינותו בלימודיו, נתג אמנון לספר שאין בדעתו לעסוק במישפטים. עולם העסקים עניין הרבה יותר את הצעיר יפה־התואר.

תוך כדי עבודתו בשער ולימודיו, החל זקונ'ט לשמש גם כסוכן־מכירות של חברת אי.או.אס. המפורסמת של ברני קורנפלד. עד מהרה הפך, למרות גילו הצעיר, לאחד הסוכנים המצטיינים של החברה.

מכירה מפתיעה. בבוא הזמן, החל ז'קונט להציע למכירה את מניות אי.או.אס. הפרטיות שלו. הכל הופתעו מהחלטתו. המניות היו בשיא ערכן, והחלטתו של אמנון נראתה טיפשית. מנחל אי.או.אס. בישראל, ג'ו מלמד, קנה אותן מידיו בשמחה.

תוך זמן קצר, חלה ההתמוטטות, וכל מי שהחזיק במניות הפסיד את כספו. אמנון יצא ברווח גדול מהעסק.

שטח חדש. השלב הבא בקאריירה של איש־העסקים המוכשר: תכשיטים. הוא אסף כספים פה ושם, רכש חלק מעסקי התכשיטים של אלי ורחל גרא ביפו. אולם הוא לא נשאר שם זמן רב, על רקע חילוקי־דעות בדבר צורת ניהול העסק.

ז'קונט עבר לנהל מיפעל לייצור תכשיטים באשדוד, הקים רשת־מכירה ארצית, ונראה היה שהוא מתבסס במסלול של איש־עסקים מוצלח וסולידי.

עד שפלישת המישטרה לעסקיו הנוצצים קטעה את התקדמותו.

הד"יג הסרסור

חדייג העסיק את אשתו הקטינה בזנות

העדות שביקשה יפה אלוני למסור בתחנת־המישטרה היתה שיגרתית, לגבי חוקרים: בעלה מעסיק אותה בזנות, הצהירה. בנוסף לכך, היא גם קטינה. הוא שלח אותה לפרנסתה זו עוד בטרם נשאה לאשה, המשיך בכך גם אחרי החופה, הפך את ביתם בכרם־התימנים לבורדק שלם.

מה קרה שבאה להתלונן דווקא עכשיו? הצעירה חשפה את גווה בפני החוקרים: מסתבר שהבעל האוהב הגזים הפעם בכוחותיו, ולאשה נשבר ממנו.

הפתעה גדולה. בבית־המישפט לא היה אדם מופתע יותר מאברהם אלוני, צעיר (25) שחרחר וצנום. מעולם לא ידע שאשתו זונה. מאיפה יכול היה לדעת? מדי יום היה יוצא לעבודתו כדייג, כדי לפרנס את אשתו בכבוד, לא חלם כלל על מעשיה הנלוזים מאחורי גבו. מאליו מובן גם שלא התפרנס אף פעם על רווחיה.

רק לפני שנתיים שמע לראשונה שאשתו זונה. שמע, אך לא האמין. חברה בשם

(המשך בעמוד 28)

רב העיר

הרב יעקב לנדא, רבה של ק"ק דבני־ברק, כפי שצולם בהסתר בחדר־עבודתו: „אינני משוחח עם כותבי־הראיונות," אמר.

כמו בכל ביזיון, גם כאן, צריך היה לחפש את האשה. או, כפי שניסח זאת הרב יעקב לנדא, רבה הראשי של קהילת־קודש בני־ברק: „הגברות באות לבושות בגדי־שחץ."

ובגדי־שחץ בבני־ברק, זו כידוע עבירה שלא תעבור בשקט. ואכן, הרעש הלך וגבר, הרוחות הלכו והתלהטו — עד שרוח העברה והזעם פשטה במקום החטא, הפכה אותו לאודים עשנים.

אמנם, מכבי־האש שהוזעקו למקום קבעו שהיה זה סתם גפרור שהצית את אולם־החתונות בבניין בית־הכנסת הגדול בעיר — מקרה פשוט ושיגרתי של הצתה זדונית.

אולם מכבי־האש הם כידוע סתם יהודים פשוטים, רחוקים מלהיות תלמידי־חכמים, וברור שאי־אפשר להם להבין שהיתה זו פשוט אצבע אלהים, שהצביעה לכיוון אולם החטאים ושרפה אותו ציק־צ'ק.

ריקודים יחד,

רחמנא ליצלן

דעה החזה לפני כשלושה חודשים, כאשר הרב לנדא אסר לקיים חתונות באולם ביהכ"נ הגדול, הורה לספקי המזון בעיר שלא לספק לשם מזון.

נימוקו היה שאין מקפידים שם על צניעות: „מתקיימים ריקודים מעורבים," כתב לשר־הדתות, „הגברות באות לבושות בבגדי שחץ והכניסה לאולם ולביהכ"נ שמעליו אחת היא."

„לא בגלל זה מתנגד לנו הרב," הסביר השבוע הגבאי אברהם פלדמן. „החתונות הנערכות במקום הן ברובן של בני־ישיבות, המקפידים על צניעות.

„כשפתחנו בשנת 67' את ביהכ"נ, נתן הרב לנדא הסכמתו וחתם על התוכנית כולל האולם לשמחות. הוא גם עזר לנו להכין את חדר האיחוד לחתן כלה, שמה הם הולכים אחרי החופה לכמה דקות.

„אבל אחרי כמה שבועות אמר לי הרב כי הוא רוצה להיות רב יחידי לבית־הכנסת. אמרתי: הדלתות פתוחים לכל רבני העיר. לא יהיה זה ביכ"נ של רב אחד.'

„מאז התחיל הרב להתנכל לנו, וסירב לרשום נישואין לזוגות שעמדו להינשא בביהכ"נ הגדול."

ביזיון לרב

כאשר החמירו הסנקציות של הרב, פנה פלדמן לרב דולגין, לאדמו"ר מגור, ולרב ווזנר, ביקש מהם שידברו אל ליבו של הרב לנדא, כדי שלא יצטרך להביא בזיון לכבוד הרב ולהגיש נגדו בג"ץ, כפי שמסביר זאת פלדמן.

„לא רוצים אנו להיכנס לענייני מחלוקת,' ענו לי. לא היתה לי ברירה, ולפני כחודש פניתי לביהמ"ש העליון, הוצאתי צו־על־תנאי נגד הרב לנדא, שינמק מדוע הוא מסרב לרשום נישואין, ומדוע הורה

טרור וטרור נגדי משתוללים בק"ק -
ואוי לעיניים שכך רואות!

ההצתה הגדולה

השריפה באולם־התחונות כילתה מאות כיסאות, כלי־הגשה ואוכל, ושני מקררים. הנזק נאמד ברבבות ל"י. „לוא איחרנו במיספר דקות, היתה האש מגיעה לקומה השנייה, שם נמצאים אלפי סיפרי־קודש," גילה מפקד מכבי־האש. האש הציתה טרור בבני־ברק.

אצבע אלוקים בבני-ברק

הגבאי הנרדף

אברהם פלדמן, הגבאי הנרדף על־ידי יריביו, אוסף בקפדנות את כל הכרוזים שפורסמו נגדו.

נהרוג ונשרוף

קנאי בני־ברק חבינו יסה את הרמז: השעה היתה חצות, כשחזר פלדמן בן ה־74 לביתו. שלושה אברכים התנפלו עליו, היכוהו מכות נמרצות. מספר פלדמן: „אח"כ קיבלתי גם קריאות בטלפון: ‚נהרוג אותך ואת ביתך נשרוף. שהדם שלך יהיה כפרה לערבים.' פעמיים הזעיקו לחינם מכבי־אש אלי הביתה."

הבטיחו וקיימו: ימים ספורים לאחר מכן, הוצת אולם־השמחות, באותה שיטה בה הוצת בזמנו בוטיק־חמין בתל־אביב בידי אברכי־ישיבה.

הראשון שמיהר לחסתייג מהחצתה היה הרב לנדא עצמו, שהצהיר ברבים: „מי האיש אשר ירים יד פושעת למעשה מחריד כזה, ויתין לשלוח אש בבית־הכנסת. חטא ועוון גדול מנשוא הוא, וכל דרכי אלימות מגונים הם וזרים לרוחנו. יש אומרים שהוצת בית־הכנסת הגדול. שמעתי ותרגז בטני."

על הפרשה עצמה לא ניאות הרב לי־שוחח: „אינני משוחח עם כותבי־הראיונות," הסביר. „דברו עם אשתי."

האשה הלא היא הרבנית מינה לנדא, אשה רחבת־כתפיים ובעלת טון נמוך, סיפרה: „איש אחד מגבאי בית־הכנסת הגדול, במקום לחישמע להוראות הרב מרן יעקב לנדא שליט"א בכל העניינים הקשורים לדיני בית־הכנסת והאולם, הגיש בקשה בשם אגודת ביהכ"נ הגדול למשפט חילוני, כדי לכפות ח"ו על הרב שיסטה מדיני התורה הקדושה המסורה לנו מדור דור. וזה קרה בעירנו, עיר מלאה ראשי־ישיבות ותלמידי־חכמים, יהודים חרדים מוקירי־תורה לאלפים, כן ירבו."

מצחרח נוספת, בעקבות השריפה, ראתה אור בכרוזים מאירי־עיניים, שכיסו בין־לילה את קירות העיר: „האולם הוצת על־ידי שליחי הגבאי אברהם פלדמן," זעקו הכרוזים, שנחתמו בידי אלמונים שכינו עצמם „ועד חוקרי ההצתה".

פירטו חוקרים כדלהלן:

התיגיון: חקול קול יעקב והידיים ידי עשיו. אלימות והשתמשות בכוח היא מ־איתנו וחלאה.

כפי שניכר בעת הדליקה וכפי שהוברר אחר כך, נעשתה ההצתה במתינות רבה ובתיכנון מעולה ללא פחת מחוולת.

מר פלדמן שהוזעק למקום הגיע שליו ורגוע בלי שום חולשה בכי או חלחלה ורעדה וצער נפשי עמוק.

מר פלדמן בראותו את התנגדות הציבור למעשהו המחפיר ותביעות מכל החוגים לבטל את הבג"ץ החליט לעורר עליו רח־מנות הציבור בדרך זו של שריפת האולם.

ביותר תיתה כוונתו... לתפוך את המאבק הישר למלחמת טירור...

יועמד האשם לדין!

עד כאן הכרוז. מי הסתתר מאחוריו? „הלוואי והיינו יודעים," נאנח אליהו לנדא, בנו של הרב. „הרי הם לא־נורמלים."

לספקים להחרימנו. גם נגד שר־הדתות, שאינו נותן לו הוראה לבטל הגזרה, הוצאתי הצו."

רק זה היה חסר בבני־ברק. „הוי בני־ברק הזדעקי! אברהם פלדמן הגיש בג"ץ לערכאות נגד רב העיר. אוי לאותה בושה!" זעקו הכרוזים שהומטרו על העיר. ובשבת פרשת עקב, בשעה שמונה בבוקר, נסגרו כל בתי־הכנסת והוצאה תיבה לרחובה של עיר, לתפילת־שחרית המונית תחת כיפת־השמיים.

משלא שוכנע הגבאי לבטל את הבג"ץ הטרף, התכנס בי"ד־שדה של שישה רבנים — ביניהם שמואל ווזנר ונתן גשטענר — והחליט:

„אברהם פלדמן הגיש תביעה בערכאות נגד המרן דאתרא הרה"ג יעקב לנדא שליט"א. והרי אסור לדון בפני דייני עכו"ם, וכל הבא לידון בפניהם הרי זה רשע וכאילו חרף וגידף והרים יד בתורת מרע"ה.

„נושא התביעה היא אפקרותא גדולה ו־פירצה נוראה ואיומה, ובכגון דא מחוייבים הבי"ד להעניש כמבואר בשו"ע חו"מ סי' כ"ו ס"א, ועונשו חמור מאד כמבואר ביור"ד ס"י רמ"ג של"ד. **ובאם חלילה לא** יציית לפס"ד זה, יחולו עליו התוצאות."

העונש לו התכוונו הרבנים: „המעיד

אבן מקיר תזעק

לא רק כרוזים פורסמו נגד פלדמן. יריביו לא חיסכו גם למרוח סיסמאות על קירות חבתים בעיר, כמו הסיסמה „בוז לא. פלדמן 'מ"ש'" שנכתבה על קיר בית־הכנסת הגדול בק"ק.

קולנוע

במאים

רקוויאם לג'ון הגדול

שמו היה שון אלויזיוס או־פרנה, הבן ה־13 במשפחת מהגרים איריים שהתיישבה במריילנד. בגיל 18 נראה היה שיעשה קאריירה בעיסקי־עור. תקופה מסויימת עבד כשולייה בבית־חרושת לנעליים, ואחר כך עלה בדרגה, הצטרף אל מחלקת הפירסום של המיפעל. אלא שבאותו זמן התארגנה על החוף השני של ארצות־הברית תעשייה

תת־אדמירל ג'ון פורד
נכסי צאן צלולויד

חדשה ומרתקת הרבה יותר, תעשייה ש־ייצרה סרטי צלולויד ארוכים, ועליהם תמונות. שטח זה משך את שון הצעיר הרבה יותר מן הנעליים.

מי יודע כמה? שון, שאהב מאד תיאטרון והוקסם מן הרעיון הזה של תמונות נעות על צלולויד, עבר לקליפורניה, אימץ לעצמו את השם האמנותי של אחיו, פורד, לא מעט בגלל הערצתו למחזאי ה־

מקנאגדן ב„המלשין"
הנשים הן קישוט

אליזבטני ג'ון פורד. כשהוא מקושט ב־אישיות חדשה, ב„פרוטקציה" של האח המבוגר, שעשה לעצמו כבר שם בעסק ה־חדש, ובהמון סקרנות, ניגש במלוא המרץ לקראת קאריירה בעולם הסרטים.

הוא היה נער שליח, עוזר לצלם, מביא־תה לבמאי, שחקן־מישנה לעת מצוא, נפל מסוסים במקום הכוכב הראשי, כשזה פחד לעשות זאת. בקיצור, הכיר את התעשייה החדשה על כל שלביה, מבפנים. ב־1917, אחרי שהשתפשף בכל התפקידים האפש־ריים, ניתנה לו ההזדמנות הראשונה — הוא ביים סירטון קצר.

כך החלה דרכו של אחד הבמאים ה־

11.9.73
קולד קובע!
השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות ה־12

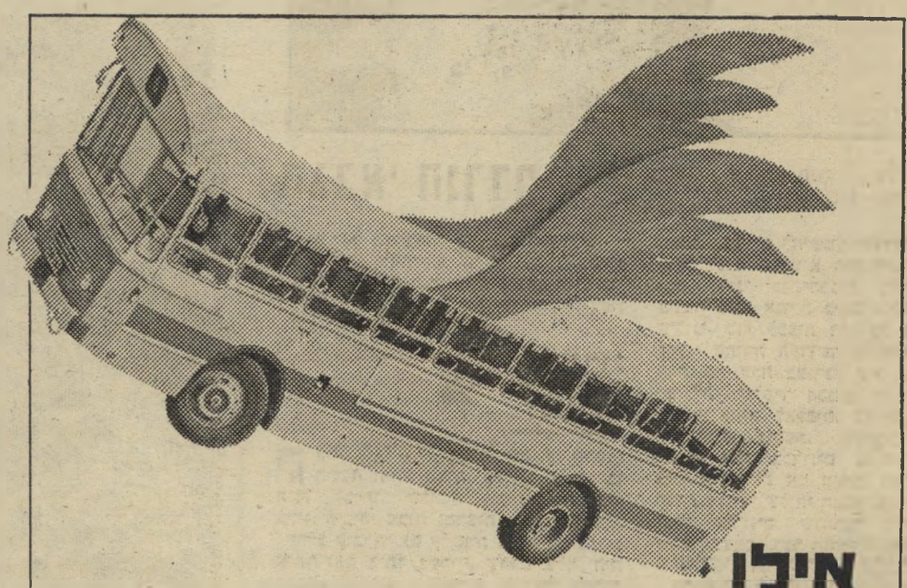

אילו היו לאוטובוס שלנו כנפיים

אילו היו לאוטובוס שלנו כנפיים, כי אז היו פני התחבורה הציבורית שונים לגמרי...
— האוטובוס היה מגיע חיש ליעדו ללא טרדות עומס התנועה האיום של כבישי תל־אביב.
— הנהגים היו אדיבים וחייכנים מאין להם סיבה להתעצבן בכבישי.
— הנוסעים היו שמחים וטובי לב, בהגיעם בנועם ובנוחיות אל מחוז חפצם. אך בינתיים, עלינו להסתפק בקיים.
אנא, זכור: אנו משקיעים מאמצים עצומים לחנך את נהגינו לאדיבות ולנימוס. ואם אתה, הנוסע תגלה סבלנות והבנה לתנאי עבודתו חקשים של הנהג — תגלה כי זוהי דרך זו סיטרית. דרך בה משתמשים, וממנה נהנים, שני הצדדים כאחד.
תודה

בעיות ולבטים בחיי המין
מ א ת
הד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים
להשיג בחנויות הספרים הגדולות

11.9.73
קולד קובע!
השתתף בבחירות לועידת ההסתדרות ה־12

חשובים, הסוריים והמצליחים ביותר שידעה תעשיית הקולנוע, ג'ון פורד, שנפטר השבוע בגיל 78. פורד, שאיש אינו יודע עדיין לקבוע בוודאות כמה סרטים עשה, מאחר והוא ביים עשרות רבות בתקופת הסרט האילם, עליהם לא טרח לחתום, ואחרים שאבדו, זכה בחייו הארוכים בפרסי אוסקר רבים יותר מכל במאי אחר: ארבעה עבור סרטים עלילתיים (המלשין, ענבי זעם, מה יפית עמק גוי, האדם השקט) ואחד על סרט תעודי (הקרב על מידוויי), וזאת מבלי לקחת בחשבון את האוסקרים האחרים בהם זכתה יחידת ההסרטה של צי ארה"ב, שהיתה בפיקודו במילחמת העולם השנייה.

בין סרטיו היו הצלחות מיסחריות מסחררות כמו האדם השקט או מר רוברטס, סרטים השייכים היום לנכסי־צאן־צלולויד של כל ארכיון המכבד את עצמו, כמו המסע הארוך הביתה או הסיור האחרון, וסרטים קלאסיים, שהם חומר לימוד בכל בית־ספר לקולנוע, כמו כירכרת הדואר, או המלשין.

כבוד של גברים. בימים טרופים אלה של מאבקים לשיחרור האשה, פורד הוא נחלת העבר. כי, בסופו של דבר, סרטיו היו סרטים על גברים, על יחסים בין גברים ועל מוסר וכבוד בחברה גברית, בה משמשות הנשים לעתים מניע, אבל בדרך כלל רק קישוט נעים לעין, וכתף עליה יכול הלוחם להישען לרגע לפני שהוא יוצא שוב לקרב.

אולי יותר מכל במאי אחר, אחראי פורד לרומנטיקה של המערב הפרוע, למוסכמות של המוסר הגברי, לדמות הקאובוי האלים שהוא בעצם רך ואנושי, המשתמש בנשק שלוף כדי להשליט את השלום.

מכות מונומנטליות. פורד היה גם אחד המעטים שיכול היה להפוך סצינה של מהלומות למעשה לא רק מבדח, אלא מחמם את הלב ואנושי, כמו הסצינה הארוכה באדם השקט, או בסרט מאוחר יותר, כמו פונדק בטהיטי, בו כל פגישה בין ג'ון ויין ללי מארוון חייבת להתחיל או להסתיים בקטטה מונומנטלית.

אולם פורד, למרות שסרטיו היו תמיד כפופים למוסכמות ההוליבודיות, ולמראית עין לא היה בהם שום דבר מהפכני, העז לנגוע בצורה חריפה בנושאים שתעשיית החלומות בדרך כלל הסתיגה מהם.

ענבי זעם היא תעודה מזעזעת, אולי המזעזעת ביותר שיש בקולנוע, על השפל הכלכלי באמריקה בשנות ה־30. המלשין מעז להציג בוגד, מתוך השתתפות מלאה בלבטיו וכאבו הפנימי. סמל רוטלדג' העמיד במרכז העלילה סמל כושי (וודי סטרוד) שהצטיין במילחמת הצפון נגד הדרום, ונאשם באונס לבנה, עוד בתקופה שבה הכושים לא היו כלל אופנה בקולנוע.

מתח, פשע וחיסטוריה. נכון שפורד אהב במיוחד את המערב. חלק גדול מסרטיו (פורט אפאש, כירכרת הדואר, סתיו השיין, הם רק כמה דוגמאות לכך) צולמו בעמק מוניומנט באריזונה, עם צוקי הסלע הענקיים ונופי הירח המוזרים שבו. אולם טעות היה לחשוב שהסתפק רק במערבונים. הוא עשה קומדיות מתח (כל העיר מדברת) וסרטי פשע (גדעון חוקר), סרטים היסטוריים (מרי, מלכת הסקוטים) ודרמות שעובדו לקולנוע (המחרשה והכוכבים), מלודרמות מצליחות (לא הרגתי את לינקולן) וביוגרפיות (מר לינקולן ה־

הנרי פונדה וג'ין דרווא ב„ענבי זעם"
הגברים הם אלימים

צעיר). אמנם, לגיבוריו, בכל תקופה בה, מוקמו על ידו, היה בהתנהגותם משהו משותף במוסר, בהשקפת־העולם, בהתנהגות. אולם זה מה שהעניק ליצירתו של פורד את ערכה. ואם, ביום מותו, היה תת־אדמירל (מיל.) בחיל־הים של ארצות־הברית, הרי שבקולנוע היה אדמירל מלא.

תדריך

תל־אביב

★★★ **פריץ החתיך** (אורדן, ארצות־הברית): פורנוגרפון פוליטי מצוייר ל־מבוגרים בילבד. מסעותיו של החתול הסיבדו־אינטלקטואלי, בתוך מיגוון הסינאות ההדדיות שבחברה האמריקאית. שונאים כאן את כולם: את החזירים־השוטרים, את הערבים־הכושים, את השפנים־מלאכי־הגיהינום, את הפילגש־הסוסה, וכמובן מעל ומעבר לכל את הרבנים היהודיים. מסקנת הבמאי היהודי, ראלף באקשי: שנא ככל שתרצה, דפוק ככל שתוכל.

ירושלים

★★★★ **הצנת הקולנוע האחרונה** (סמדר, ארצות־הברית): סיטר בוגדנוביץ', מבקר־קולנוע, מוכיח כי ידע ובקיאות בנושא אינם יכולים להכשיל אפילו איש־קולנוע צעיר כמותו (27). הסרט הוא רקוויאם נוסטלגי לעיירה הגוססת, בדרום ארה"ב, כשהאנשים בעלי הלב הטוב נעלמים יחד עם בית־הקולנוע האחרון, וכאשר הרומנטיקה של הבד הגדול מפנה את מקומה לתפקיד האינפורמטיבי המודרני של המסך הקטן.

חיפה

★★★ **המיטה המעופפת** (אורלי, ארצות־הברית): אגדה מתוצרת אולפני וולט דיסניי על מכשפה מתלמדת ומורת לקוסמים, על ילדים חמודים, מיטות מעופפות, כדורי בדולח, וצבא שלם הצועד במדים משוריינים ובכידונים מחודדים, שאין מאחוריהם נפש חיה. מי שאיננו מאמין — שיישאר בבית.

איפה בילי הולידיי?

הגברת שרה בלוז (חן, תל־אביב, ארצות־הברית) — בילי הולידיי, למי שאינו מתמצא בעולם הג'ז, היתה אחת הדמויות החשובות ביותר בסיגנון הבלוז האמריקאי. תרומתה, כאישיות בלתי־מתפשרת, כזמרת מחוננת וכמחברת של שירי־קינה כושיים אלה, היתה חשובה לאין ערוך בעיצוב הבלוז המודרני.

היא החלה חייה כבת בלתי־חוקית בפרבר כושי מזוהם. בגיל רך היתה נערה־שליחה בבית־זונות בבולטימור, ואחר־כך עלתה בדרגה והפכה לאחת ה„אטרקציות" במוסד דומה, בניו־יורק. המוסיקה היוותה עבורה, בסופו של דבר, מיפלט מן הזונות, והשירים שלה, שהיו כולם קשורים לחוויותיה האישיות ביותר, העבירו רעד במיליוני מאזינים, לבנים ושחורים גם יחד. יש אפילו המספרים שלאחר „יום ראשון העגום" שלה נשטפה אמריקה בגל של ניסיונות התאבדות.

החיים הבלתי־מסודרים של זמרת הנעה ונדה על פני כל ארצות־הברית באוטובוס, יחד עם תיזמורת מעורבת של כושים ולבנים, המתחים הגזעיים הנוצרים במיקרים כאלה, הביאו אותה אל הסמים. היא ניסתה להיגמל מיספר פעמים, אבל בסופו של דבר נפלה קורבן למנה מוגזמת, ונפטרה בשנת 1959, בת 44 בילבד.

סיפור עצוב, והבמאי סידני (תיק איפקרס) פיורי, ואתסריטאים שלו, מנצלים את כל העגמומיות שבו. מצד שני, קשה מאוד למצוא משהו מן תכוח היוצר של בילי הולידיי, מן ההווי המוסיקלי בו צמחה, ושהיה חלק בלתי־נפרד מחייה, מן האישיות שעליה מספרים שידעה למצות כל רגע בחייה, כשחיתה מפוקחת.

כל זה אבד. נשארה מלודרמה גדושה בדיאלוגים שדופים, החולמים את סרטי הוליבוד נוסח 1940, ושחקנית (דיאנה רוס) המזדהה מאוד עם הדמות שחיא מגלמת, אם כי מותר לתהות מה המשותף בין דמות זו לבילי האמיתית. כאשר תקליטיה של בילי הולידיי נמצאים עדיין בשפע, וכאשר כל חובב ג'ז יודע שיש בהם איכות שאפילו דיאנה רוס (עם כל הכבוד) אינה יכולה להגיע אליו, מוטב היה להשתמש בהם.

דיאנה רוס: מיפלט מהזנות

כוחר הדג כון האדם

חרפתקאה במצולות (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) — התאונות שקרו בזמן האחרון בכמה צוללות־מחקר בפינות שונות של העולם, מעניקות לסרט זה אקטואליות מסויימת. זהו סיפורה של מעבדה תת־ימית, המתמוטטת ברעידת אדמה, ושל כלי־חצלילה נפטון, היוצא לחפש ניצולים אפשריים מן האסון.

מבחינת הצד העלילתי של הסרט, המתח והדמויות, זו בהחלט חפקה מישנית. הדמויות שטוחות ומדברות שפה הוליבודית מזוייפת כרגיל. הקצב איטי למדי, בעיקר משום שאין במעשה זה חומר מספיק, מבחינת התקריות שבו, לסרט באורך מלא. אשר ליומרות הגבוהות שבתחילה, למרסיקה דמויית כה אמר זאראטוסטרה של ריכארד שטראוס, לשם מישנת של הסרט אודיסיאה במצולות המופיע בין הכותרות, הצריכים כביכול לרמוז שמדובר בגירסה תת־ימית של אודיסיאה בחלל — זה מוגזם ומיותר בהחלט.

בן גאזארת, הצועד בראש חרשימה, אינו מופיע אלא לקראת אמצע הסרט, כמפקד חנפטון, הממונה על מיבצע החצלה. ארנסט בורגנין מסתפק בקולות נהמה אוחדים ומלאי השתתפות, בתפקיד אחד מאנשי המעבדה שבמיקרה לא היה בה בשעת רעידת האדמה. ולטר פידג'ון, מכוכביה הזוחרים של הוליבוד בעבר, הוא פרופסור מודאג עם גבות עבותות, ואילו איבט מימיה, שהחלה דרכה כיפתפייה מיקצועית, ואחר־כך גילתה סימנים של כישרון, חוזרת כאן לשימוש ביופי בלבד.

בורגנין, מימייה וגזארה: דגים

אף על פי כן יש בסרט משהו. וזה חלקו האחרון, בו חולף הנפטון על פני קרקעית הים, ומגלה שם נוף ועולם חי, שקשה לזכור דוגמתו על בד הקולנוע. שלל הצבעים של הדגים ושל צמחי־הים, צורתם וגודלם המדחים, כל אלה יכולים להוות חווייה לאוחבי הטבע למיניהם. עבורם סרט זה הוא בבחינת חובה.

במדינה

(המשך מעמוד 22)

נינט גילתה את אוזני. „אבל יפה הכחישה את הסיפור, ואמרה לי שנינט רק רוצה לסכסך בינינו," הסביר לשופט את עובדות החיים.

זונה מס. 2. בית־המישפט לא השתכנע ביותר. קבע השופט הרפז: הנאשם מוצאו מכרם־התימנים. שם גרים הוריו וחבריו. שם היה מוכר חלק משלל־הדיג שלו. מכל העדויות — לרבות דבריהם של עדי־ההגנה — נובע כי בכרם־התימנים מכירים כולם זה את זה ויודעים הכל זה על זה. גם דירת הזוג אלוני שכנה בכרם.

המסקנה: לא ייתכן שעיסוקה של יפה בזונות לא היה ידוע לכל תושבי הכרם — לרבות מישפחתו וידידיו של הבעל.

כאילו כל זה לא הספיק, שלפה המישטרה גם זונה קודמת של אלוני, הוכיחה ש־סרסורות הינה תחביב ישן של הדייג.

השורה התחתונה: הדייג נמצא אשם בכך שמ־1970 עד 1973 חי על רווחיה של אשתו מזנות, וכן כי היכה אותה וגרם לה חבלה גופנית.

המחיר: ארבע שנות מאסר בפועל.

דת

אלוהים אוהב גל׳דה

נער בן 15 מגדה לפסיכולוגים, מדענים ואנשי־דת, כיצד לראות את אלוהים

הפסיכולוגית מרים קרקובסקי ראתה את אלוהים בעזרת ילד בן 13, שנגע באצבעו בשורש־אפה. „היום כבר ידוע, בעיקבות מחקרים רפואיים, שבמצח, בין שתי־העיניים, מצוייה בלוטה קטנה, שהיא רי־כוז פקעת עצבים," מסבירה הפסיכולוגית ילידת ירושלים. „על־ידי גירוי מיוחד, חיצוני או פנימי, ניתן להפעיל את הבלוטה הזאת, לגרום לה לקלוט ויבראציות שהן מעבר לתחום־הקליטה של החושים הרגילים של האדם."

יהלום אלוהי. הילד שפקח את העין השלישית של מרים היה הגורו מהראג׳ ג׳י, כיום בן 15.

„זה היה לפני שנתיים, נקלעתי במיקרה להרצאה של הגורו בארצות־הברית."

דבריו של הילד בן ה־13 סחפו את ה׳ פסיכולוגית המבוגרת והמנוסה. „למחרת באתי לראותו באופן פרטי. במשך ארבע שעות הוא דיבר איתי על ידע האלוהים, שהוא האושר האמיתי. בסיום דבריו הוא נגע באצבעו במרכז מיצחי. עיני היו עצומות, ולפתע ראיתי צבעים זוהרים, שלא ניתן לתארם במילים. הצבעים הלכו והתרכזו לזוהר יהלומים אלוהי. אז ידעתי שראיתי את האמת בהתגלמותה — את אלוהים."

מיקדש ברמת־גן: בדיוק כמו הגורו עצמו: „אני ראיתי את אלוהים, הרגשתי אותו," טוען הגורו, נער שמגמן, חייכני. „האמינו בעובדות ולא בתיאוריות. אם אלוהים קיים — אתם חייבים לראותו פנים־אל־פנים."

חסידיו הישראליים של הגורו מתאספים בווילה מפוארת ברמת־גן, הקרוייה מרכז האור האלוהי. הם מונים שמונה חברים מארה״ב, אנגליה, דרום־אפריקה ובלגיה, ומנהלים חיי־קומונה. המבוגר ב־חבורה הוא הנרי ווינמן, מהנדס תת־ימי בן 32 מניו־יורק. הנרי הצנום והשחרחר, בעל הגבות הסבוכות, טוען גם הוא ש־אלוהים הוא האמת, והוא ראה אותה במו עיניו.

כיצד ניתן לראות בעיני בשר־ודם דבר מופשט כמו האמת? „זאת בדיוק הנקודה," מצטחק הנרי. „האמת היא אנרגיה. קרינה. איננו רואים אותה בעיני בשר־ודם הרגילות, אלא בעין השלישית, הנקראת גם העין הפנימית."

ארבע דרכים לאל. מסבירה מרים, בת למשפחה דתית, שלמדה קבלה וזוהר אצל פרופסור בובר — ורק אצל הגורו מצאה את מה שחיפשה: „ידוע למשל שהאוזן האנושית איננה מסוגלת לקלוט גלי־קול מעבר ל־20 אלף תנודות לשנייה, משום שעצבי־השמיעה אינם מפותחים לקלוט יותר מכך.

„הגורו מהרג׳י משתמש ב־4 טכניקות שונות כדי להעביר את הידע־האלוהי. כל אחת היא אותה טכניקה של הנחת אצבעו על המצח. השנייה — הוא מביא להתגלות

(המשך בעמוד 28)

רחל מרחלת על כל העולם

שמעון עדן משיא את בתו

ילד יחודי טוב נשאר תמיד ילד יחודי טוב, אפילו כשהוא ילד יחודי רע. אפילו כשהוא לא ילד, בעצם.

אני מדברת על שמעון עדן כמובן. נער־השעשועים המפורסם של ברלין, בעל מועדוני־לילה, מפיק וכוכב סרטים, איש החברה הגבוהה, כוכב חיי־הלילה, שעל בא לעניינים שבלב — כמו למשל, כאשר צריך להשיא את חבת.

כאשר צריך להשיא את חבת, חוזר אפילו שובב כמו עדן למכורתו ולכורי־מחצבתו.

וכך, הוא נטל את חבת, את עצמו, את ידידתו התורנית — אפילו את חבעל הוא לא שכח — חסיע את כל חכבודה לישראל, וישיא את בתו, חשבוע, כדת־וכדין בארץ־חקודש.

עדן •

זרועו חחסונה נישאו מיטב בנות־חנוער של חגזע חארי.

אז חכל טוב ויפה, כנראה, עד שזה

• משמאל, בחברת ידידתו הבלונדית של אביה, השחקנית ברברה קאסל.

זה מה שעשו בני־הזוג לשעבר, הדוגמנית היסהספייה **חני פרי** העושה קאריירה ביגלאומית והצייר האוסטרי **מנחם גפן:**

גירושין ונישואין ביום אחד

התחתנו והתגרשו באותו יום.

כל אחד לחוד, כמובן. עכשיו מתגלה, שביום שמנחם התחתן עם כוכבת הגומלים הגומלת: היא נראתה לאחרונה כמה פעמים בחברת אמריקאי יפה־תואר. אלמוני ביניתיים, אך לא לזמן רב.

כוכב אחד פחות

בצהרי יום א׳ בשבוע שעבר נעלם כוכב נוסף משמי־הזוהר הנוצצים של שוק הרווקות המבוקשות בתל־אביב.

היתה זו העיתונאית וצלמת־העיתונות **אלה זוהר,** שבמשך שנים כיסתה את עולם הזוהר — והיתה חלק ממנו.

חסל, לא עוד. **עמיקם לביא,** (36) עורך־דין במעמדו ורווק במיקצועו, הצליח להעמיד מעליה חופה, עשה מהעלמה אשת־איש.

אלה (29) היתה כבר אשת־איש פעם, אולם בעשר השנים האחרונות נהנתה ממעמד של גרושה מבוקשת. היא אם לבן בן 11, ואת בעלה החדש היא הכירה דרך חברה שלה, המאפרת **אוניקו,** שהיא גרושתו של **דני שיק.**

זה היה לפני שלושה חודשים. אלה ועמיקם התחילו לצאת מייד ברצינות, תהו זה על קנקנו של זו עת ארוכה, ולפני חודש וחצי החליטו להתחתן.

החליטו, ועשו.

לביא וזוהר

יצא חופשי - חזר חופשי

שחקן־התיאטרון יוסי גרבר חזר בשבוע שעבר בדיוק כמו שידידיו ניבאו שיחזור — חופשי, עליז ומשוחרר.

האיום על שלומו — או לפחות על רווקיותו — חית מצד ידידתו חוותיקה, חשחקנית עליזה יצחקי, שהמתינה לו בארצות־הברית בטלפיים שלופות, אם להתבטא בצורה ציורית, חיכתה להזדמנות חראשונה לגוררו לחופה.

אלה, מכל מקום, היו חשמועות. אולם כשיוסי הגיע, התברר שחפחד חית מיותר, לפחות חפעם: חוא מצא את עליזה מאוהבת עד מעל חראש ביחודי מקומי עשיר, בעל בית־ספר לשפות.

בענף אחר של חמשפחה, לעומת זאת, דווקא יש כן סיכויים לחופה.

אני מתכוונת לשחקנית יהודית קורן, גרושתו חראשונה של יוסי.

יחודית התחתנה, אחרי גירושיח מ־יוסי, עם יחודי גרמני עתיר־נכסים, נכנסה למשך כמח שנים טובות לשיגרת חיי־משפחה.

אולם לפני זמן מה חיא התגרשה, ובימים אלה מספרים לי שחיא עומדת להתחתן בשלישית.

בר־חמזל חפעם חוא עורך־חדין חנודע אדם פרוסט. אדם חיה גם חוא נשוי, לבתו של שופט, התגרש ממנה, ומוכן עתה לסיבוב נוסף.

סוזי לרמר, הדוגמנית היפהפייה, שהיתה בת־לווייתו של פוקה הירש, היתה אחת היפות בין האנשים היפים במסיבה.

בתיה – הסוף (לפי שעה)

היא היתה כאן רק שלושה שבועות — אולם חטביעה חותמה כאילו היה זה שלושה חודשים: בביקורה האחרון בישראל, לא החמיצה אשת־החברה הזוהרת בתיה בנדיקט אף אירוע, מסיבת, או טקס יחידי. בכל מקום בו התאספו אנשים יפים — התאספה גם בתיה. „אני פשוט רוצה שיזכרו אותי," הסבירה בחיוך.

וכך בדיוק נראתה גם מסיבת־הפרידה שחיא ערכה לעצמה בשבוע שעבר: היו בה כל האנשים היפים, ואפילו עוד כמה.

פוקה הירש ובתיה בנדיקט במסיבת־הפרידה שערכה בתיה לעצמה, עם שובה לארצות־הברית. פוקה, שהיתה זו לו אחת מהופעותיו הפומביות הראשונות מאז מישפטו המפורסם, נראה משובב־נפש בחליפה מקסימה. בתיה הופיעה בבגד שהוכן ע"י איב סן־לורן.

אוהלה הלוי (במרכז), הדוגמניות קארין דונסקי (משמאל) ופנינה רוזנבלום (מימין) היו אחדות מהאורחות שהשתתפו במסיבת הפרידה.

במדינה

(המשך בעמוד 22)

מוסיקה קוסמית, שהיא נגינת חלילים ונבל, רחש גלי־ים, ציוץ ציפורים.

„הצורה השלישית היא תחושת מתיקות. הבאה מבלוטה הנמצאת במרכז הגרון, ה־נקראת בלוטת פיניו, והמטפטפת צוף מתוק כל אימת שהאדם חפץ בכך. האנרגיה ה־רביעית היא התנודה הקוסמית — זוהי התחושה של אושר אל־מותי — האנרגיה הראשונית והטהורה ביותר הנמצאת בכל חי.

התבזין — אהבה. כל שוכני הווילה הרמת־גנית הגיעו לאור האלוהי לאחר מסעות חיפושים מלאי־תלאות באמצעות סמים מסוכנים. „גם בעלי, שהוא אדם ריאלי — פסיכיאטר במיקצועו — נתפס לתורה הזו, והוא מעריץ נלהב של ה־גורו" — אומרת מרים.

אחד המחפשים לשעבר הוא יוחי גריס בן 22, בלונדי, בעל מראה נורדי, מבל־גיה. „תמיד חיפשתי משהו, אבל לא ידע־תי מה חסר לי," הוא מספר. „לכאורה היה לי הכל. הורי מיליונרים, ומעולם לא חסר לי דבר מבחינה חומרית. נסעתי לשוטט בעולם, חשבתי שאמצא את ה־חסר לי דרך סמים.

„אבל זה לא היה זה. לפני שלוש שנים באתי ארצה לקיבוץ נבטים. לא מתוך ציונות. חשבתי שהחברה הקיבוצית פחות חמרנית. אבל התאכזבתי — כולם אגו־איסטים.

„כאן שמעתי לראשונה אודות מהראג'י. לא היה לי מה להפסיד. נסעתי אליו ל־לונדון. עכשיו הגעתי סוף־סוף אל ה־שלווה האמיתית."

בין שומעי ההרצאות של חסידי הגורו בולטים יהודים דתיים. אחד מהם, צנום ומזוקן, בן 35, שפיאותיו מקופלות מאחור־רי אוזניו וכיפה שחורה גדולה מכסה את פדחתו, טען שהוא מתעניין בכל הדתות: „אני נוסע בשבוע הבא ללונדון לפגוש את הגורו," סיפר. „ההרצאות שלהם כאן

„גורו" מהראג'י
דרשות בליווי מוסיקת־פופ

עוררו את סקרנותי. אני רוצה לראות ולבדוק את הפטנט הזה במו עיני. בכלל כל תורות המזרח הרחוק קרובות ליהדות, ואין ביניהן כל סתירה, כי הן אינן טיק־סיות במהותן, כולן מדברות על אנרגיות גבוהות — מה שנקרא בקבלה ספירות עליונות."

המשיח אוהב גלידה. הגורו מהרא־ג'י נולד במדינת בהרדבר בצפון הודו. אביו, פראם סנט גורודב שרי הנס הסט־גורו — שפירושו בהודית „המורה המוש־לם של האמת האלוהית" — בילה את כל חייו בהקניית ידע האלוהים למאמיניו בהו־דו. הוא מת בהיות בנו בן שמונה, והבן החל ממלא את מקומו. היה זה הבן שהביא לראשונה את תורת אביו לעולם המערבי — וזכה להצלחה פנטסטית ובלתי־מוסברת: חסידיו מונים כיום 10 מיליון איש, רובם בארה"ב ובאנגליה.

הדרשות של גורו מהראג'י מלוות מוסיקת פופ וריקודים, כשמאות־אלפי פרחים מומ־טרים אליו ע"י קהל האלפים הבא לשמוע אותו. הופעותיו מזכירות מאוד את החסי־דים הבאים לקבל את פני הרבי שלהם.

„אנחנו מאמינים שהוא התגלמות האלו־הים," טוענת מרים קרקובסקי. „הוא כל־כך יפה וקורן," היא מצביעה בגאווה על תמונתו של הצעיר הנראה יותר כג'נטלמן אנגלי צעיר מאשר כאלוהים.

לאלוהים המסויים הזה יש גם חולשות־אנוש: „הוא מאוד אוהב גלידה עם קצפת. זולל ממנה בכמויות," מעידים מאמיניו.

תשבץ העולם הזה 1879

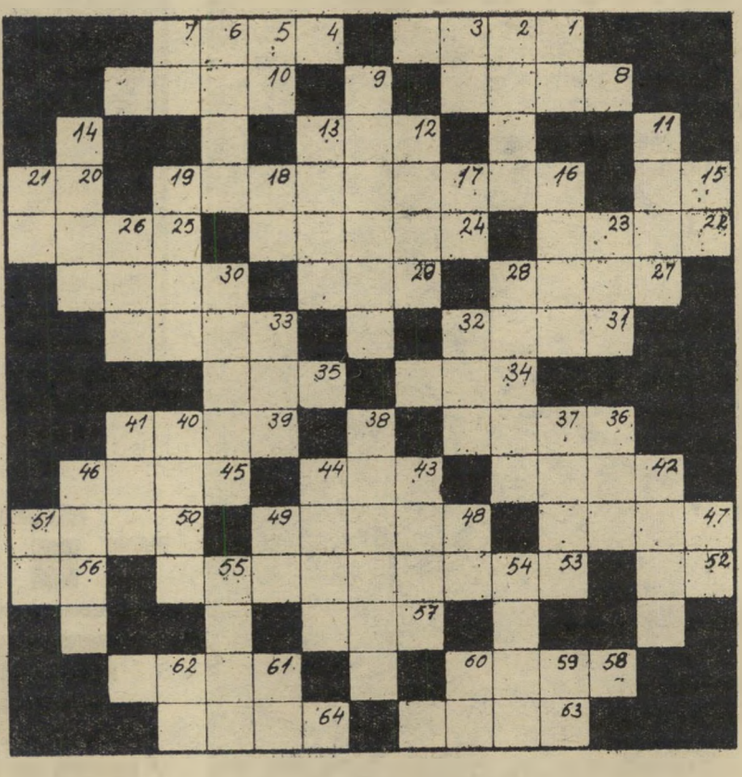

מאוזן:

1) פחד רב. 4) האל החדש. 8) תופעה סתווית. 10) הגידי לנו כן". 12) יורד בחורף. 15) שיורד ממנו ריר. 16) המצביא המוכשר ביותר של האנגלים במלחמת העצמאות האמריקאית, אח"כ מושל הודו. 20) איבר הטעם. 22) לא הופך עורו. 24) לא מתוח, שלו. 25) ים הגליל. 27) מעממי כנען. 29) סטנדרט. 30) מקצועה ה„אמיתי" של גולדה. 31) נורא. 33) מסתכל מבלי לראות אל תוך החלל. 34) מפרש התנ"ך. 35) לבוש ערב גברי. 36) שור אבוס. 39) לא בשל. 42) לשם הולכות הכלות ביום נישואיהן. 43) היה לנבות היזרעאלי. 45) לשון אש. 47) הוא ישראל. 48) אביזר משרדי גמיש. 50) ענק. 52) משמש למאור. 53) תורת הדם. 56) מביא בבריתו של אברהם אבינו. 57) בית החרב. 58) עירום. 61) כותל גבוה. 63) ההיסך ממעשה. 64) מקלט.

מאונך:

1) מילת שלילה. 2) כעת. 3) סגן, משנה. 5) שנון. 6) משני בחשיבותו. 7) ענף. 9) מין מיטה להעביר בה חולים. 11) מעין. 12) מחלת ילדות. 13) שינוי צבע. 14) היום הבא. 15) צלול. 16) אלוף סקי צרפתי. 17) שר. 18) רטוב. 19) סימנה — גולגולת ועצמות צלובות. 21) קבוצת אנשים. 23) פן. 26) גיבורת רומן של זולא. הנושא את שמה. 28) מועצת האפיפיור. 30) מחזאי רוסי (האדרת). 32) נאום. 33) בור שפכין. 36) קוף החי ביפאן. 37) כלי נשק. 38) ממרח מתוק. 40) מצבר. 41) כתם. 42) ביתו של האדם הקדמון. 43) אותו צריך למצוא הנווט. 44) סיווג. 46) אל הנישיאים במיתולוגיה היוונית והרומית. 47) מטבע יפני. 48) כריתות. 49) בירה אירופית. 51) עני. 54) יבוא רכוב על חמור לבן. 55) הלוא היא ירושלים. 59) גבוה. 60) בת קול. 61) שמים אותו באף בהמות. 62) מילת שאלה.

חשבץ 1879

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

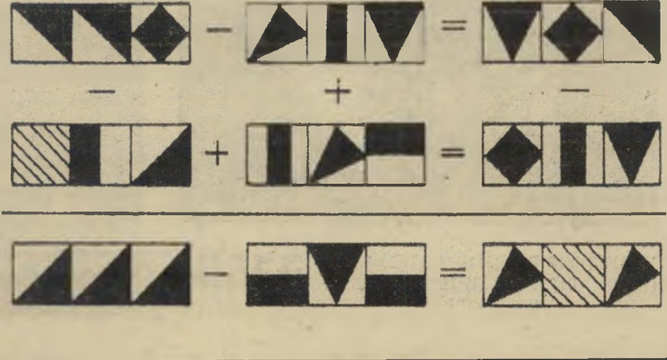

זה הוא דורך

בימים עברו כל מה ששמעת מפיהן של הנערות היותר בוגרות היה מקודש. הן ידעו היכן מנוגנת המוסיקה המסעירה ביותר, הן לבשו את הבגדים האופנתיים ביותר והיו להן התסרוקות החדישות ביותר. זמן רב לפני שתסרוקות אלו הפכו לנחלת הכלל. זה היה בימים עברו!

אולם עכשיו תורך. את גדלת. עיצבת את דעותיך שלך. את יודעת כיצד לנהוג ביחס לדברים רבים. כמו ביחס למחזור החודשי שלך. ללא בעיות. החל מן הפעם הראשונה. את מתגברת על זה בסהירות ובקלות בעזרת טמפוני טמפקס.

טמפוני טמפקס הם הגנה סניטרית ומודרנית ופותחו ע"י רופא, כך שאת יודעת שהם סופגים, בסופים יותר ונותים יותר. טמפוני טמפקס נישאים בפנים, כך שאין כל טרחה עם חגורות תפוחות וסיכות. טמפוני טמפקס ארוזים בשפופרות החדרה חלקות כמשי, העוז־רות לך להחזיר את הטמפון בצורה נכונה. טמפוני טמפקס ניתנים לרכישה ב־2 דרגות ספיגה: רגילה ומיוחדת, באריזה סטנדרטית של 10 יחידות ובאריזה חס' כונית של 40 יחידות.

עלון קטן הנמצא בכל קופסה, מסביר לך בפירוט כיצד להשתמש בהם.

החל מן הפעם הראשונה...

פותחו על ידי רופא

בשפוש כעת על ידי מיליוני נשים טמפוני טמפקס מיוצרים רק על־ידי חברת טמפקס בע"מ, הוונס, אנגליה.

להשיג בבתי מרקחת, בתמרוקיות ובסופרמרקטים. הסעיפים בקבלת דוגמאות וחומר הסברה ישלחו 70 אג' בכולי ראר אל היבואנים: אינווסט אימפקס בע"מ, רח' ירסיהו 38, ת"א

כאלה הם המועמדים שלנו לוועידת ההסתדרות

העיתונאי

פרץ קידרון, בן 40, יליד ווינה, חניך תנועת „הכינים", בארץ מאז 1951. היה חבר קיבוץ זיקים קרוב ל־20 שנה. עבד בחקלאות ובהוראה, שימש כשליח השומר הצעיר בי אנגליה. בוגר אוניברסיטת תל־אביב, עיתונאי ומתרגם.

המכונאי

מתי גיעדי, יליד הארץ, בן 25. מכונאי במיקצועו, יו"ר ועד העובדים החודשיים במיפעל תימנע, מראשי ציבור העובדים באיזור איזת.

פועל הבניין

מוחמד נבולסי, ערבי תושב כפר מאקר, פועל בניין במיקצועו, נשוי ואב לתשעה ילדים. גם אשתו, אמינה נבולסי, היא בין המועמדות לוועידת ההסתדרות ה־12. יתכן שתהיה האשה הערבייה הראשונה בוועידת ההסתדרות.

הסופר

ראובן קריץ, יליד אוסטריה בן 44, אב לחמישה ילדים. עלה לארץ ב־1938. בוגר המוסד לחינוך במישמר העמק. מורה ומרצה בכיר לספרות באוניברסיטה. כתב שורה של ספרים על חיי הנוער בקיבוץ, וכמה מחקרים ספרותיים.

הצלם

משה גזיזי, יליד הארץ, בן 25, נשוי. צלם פרטים במיקצועו. יו"ר אירגון חזוגות הצעירים שחוקם ב־ שנה האחרונה, שהקים מחנה־ אוהלים סמוי לרגעי בילוי המיו־ יונרים בכיכר המדינה בתל־אביב.

המורה

שרה אורן, יילדת הארץ, בת 24, נשואה ואם לילד. עוסקת בהוראה ולומדת באוניברסיטת תל־אביב (גיאורגפיה וארכיאולוגיה). חברת השומר הצעיר לשעבר. אחת מי קבוצת הנשים שבלטה במאבק למען התרת ההפלות המלאכו תיות, שפירסמה מינשר לשרי הכריאות עקב העלאת הצעת־ החוק של אורי אבנרי בכנסת.

מניצולי הגטו

אברהם הס, עובד בענף המתכת, בן 50. יליד רומניה, עלה לארץ ב־1948, מזכיר אירגון הזוחמים האנטי־נאצים, פעיל שנים רבות בקרב ציבור העובדים וחבר מזי עצת פועלי תל־אביב.

הקיבוצניק

יוסי אמיתי, חבר קיבוץ גבולות בי נגב, נשוי ואב לשני ילדים. מזכיר הקיבוץ. בוגר אוניברסיטת תל־ אביב במזרחנות. עוסק בהוראה וכמחקר, תוך כדי לימודיו לתואר שני. מלמד בבית־הספר הקיבוצי האיזורי מעלה־חבשור. חבר המישי לחת הישראלית בוועידת־השלום בבולוניה, שם נשא נאום ציוני נל חם. ממייסדי תנועת שי"ח.

איש „מקורות"

יצחק נדלקוף, פועל־בניין ותיק. נשוי ואב לשלושה ילדים. חבר ועד־העובדים ב„מקורות — ביצוע חדרים", חבר מועצת פועלי הבניין בלוד.

פועל היהלומים

שלמה טיגר, יליד הארץ, בן 25, נשוי ואב לילד. עובד כפועל מיק צועי בבורסת היהלומים ברמת־גן.

רואה החשבון

יחיאל בונה, עלה לארץ בשנות ה־ 30 מפולין, בן 57. התיישב בקיבוץ גבעת־כרנר והתגיים לצבא הבריי טי. היה קצין־מטה בצה"ל, עובד עתה כמנהל־חשבונות ב„פרדס".

החוקר

ד"ר ישראל לק, יליד צ'כוסלובקיה, בן 44. עלה לארץ ב־1939. היה בין יוזמיה ומקימיה של התנועה לי שלום וביטחון. עשה את הדוקטו רט שלו בביולוגיה פיסיקלית, וממי שיך במחקר בשטח זה.

שעת השין נמלחמה ביוקר!

השעה היתה 5 אחרי הצהריים ביום ד' השבוע. שעת השין הגיעה. במשך שעה אחת הזכירו חברי ההסתדרות — פעילי מרי וחזית השמאל — דבר נשכח: ש„המשביר" שייך להסתדרות ולחברי ההסתדרות! ציבור העובדים הקים את „המשביר" כדי שימכור את מצרכיו במחירים מוזלים. במקום לצבור רווחים, היה „המשביר" אמור לשרת את הקונים ולאפשר להם לקנות במחיר הממשי, ללא תוספות! הקונים אינם מעוניינים שהמאזן של „המשביר" יראה רווחים — הם רוצים לקנות בחנויות „המשביר" — במחיר הוגן! מפיכה זו פתחו עשרות מפעילי הרשימה בהפגנה שקטה בחנויות „המשביר" בתל־אביב ובירושלים, הניפו סיסמאות ותבעו ש„המשביר" ייחם באינפלציה על־ידי כך שיוריד את המחירים ויכריח את הסוחרים הפרטיים ללכת בעיקבותיו, ויוריד גם הם את המחירים. אבל „המשביר" ההסתדרותי קרא למישטרה — ותשעה מהמפגינים, רובם חברי ההסתדרות, נעצרו.

אהדת הקהל ניכרת בפני הקונים ב„משביר לצרכן", שהקשיבו בשימחה בולטת לדבריו של אחד המפגינים, הנואם בפניהם מן היציע (למעלה, משמאל), בעוד חבריו מניפים סיסמאות „המשביר לשכיר — ולא לעשיר!", „שעת השין למילחמה ביוקר!", „רווחי המשביר — להורדת המחיר!" 9 מהמפגינים נעצרו.

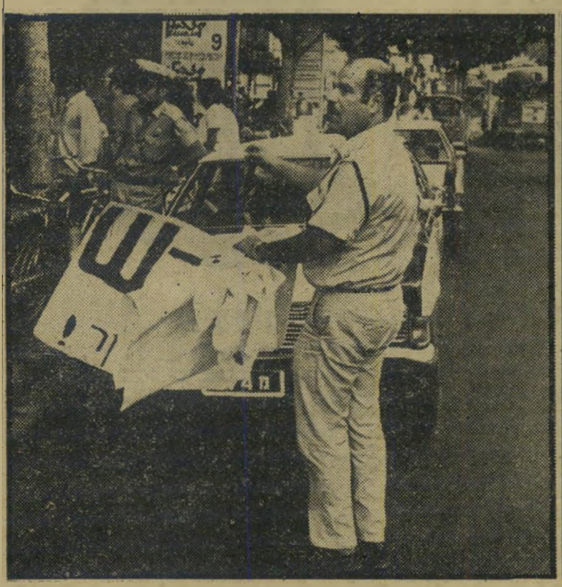

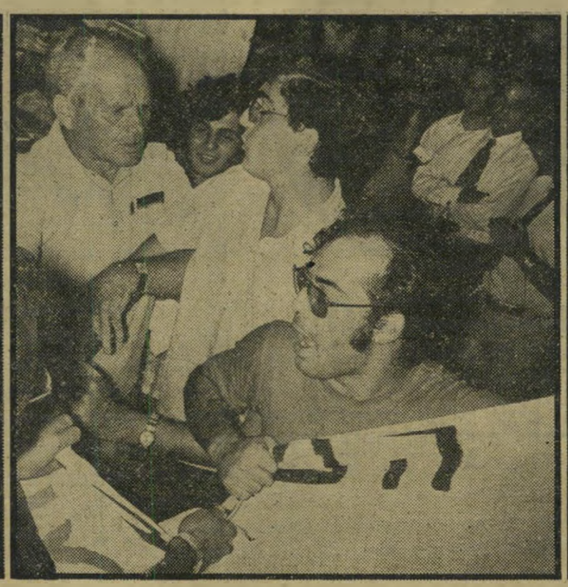

אשה נדהמת עוברת על פני השלט „רווחי המשביר להורדת המחיר!" אנשי „המשביר" מתנפלים על **המישטרה מפגינה!** לא, המפקח פרנקו מחזיק במשביר — להורדת המחיר!" המתנוסס בידי שניים המפגינים, מנסים לקרוע מידיהם את השלטים. המפגינים בידו שלטים שהחרים כמוצגים משפטיים, אחרי שתשעה מהמפגינים. אחרים התחילו לשאול ולהתווכח. השיבו: „אנחנו חברי הסתדרות, יש לנו זכות להיות כאן!" מהמפגינים נעצרו. הם שוחררו כעבור מספר שעות.

יום הבחירות

תפקידים רבים לנו ביום הבחירות: לדאוג לכך שכל החברים והאוהדים יצביעו, לשמור על חשאיות הבחירות, על סידרי ההצבעה ועל ספירת הקולות.

לכל אלה דרושים לנו מתנדבים רבים וכלי רכב (!). הודיע לנו בהקדם על נכונותך להתנדב. התקשר אל מטה הבחירות (03־283288/9) או למטות המקומיים.

רשימת המטות באזורים ובמחוזות

המטה מארצי: בר־כוכבא 71, תל־אביב 283288/9; **אילת:** מתי גלעדי 354/5, ת.ד. 602; **אום אל פחם:** אחמד סעיד מוסטפה ג'ברין; **אשדוד:** אילן גולדשטיין, 055־24483; **באר־שבע:** פולק, טלפון 057־6369; **בת־ים:** ברגמן, ת.ד. 290; **הוד השרון:** יגאל זלמנסון, שרת 11; **הרצליה:** עמי שוורץ, סוקולוב 53, 03־983027; **חדרה:** אליעזר פיילר, קיבוץ יד חנה; **חולון:** לחמן, שרת 15; ג'ורי, ז'בוטינסקי 29, 03־859503; **חיפה:** יוסף דואק, 04־531515; עמיר, 04־251787, 04־642271; שרה לוונברג, חרמון 35, 04־64181, כתובת למכתבים: ת.ד. 2273; **קריות:** יוסי בלגלי, שיכון רסקו 24, קריית מוצקין, 04־732535; **טבעון:** בנימין תמיר, אמנון ותמר 8, 04־931194; **ירוחם־דימונה:** ישעיהו שולץ 642/1, כפר ירוחם; **ירושלים:** דפוס גיא, רוזנברג 5, 02־231180; שליין 6 כניסה א', בית הכרם; **כרמיאל:** יוסף מלר, הגליל 37; **לוד:** יצחק נדלקוף, שיכון חסכון ג' 46; **מקר:** מוחמד נבולסי, מקר; **נוף־ים:** רות חוצין, הפרסה 17, 03־938176; **נצרת:** ראובן עמיאל, יזרעאל 12, שכונה דרומית, נצרת עילית; **נתניה:** דורה בן בסט, שמואל הנציב 32, 053־24163; **עפולה:** קרול איזנשטיין 16/402 ת.ד. 541; **ערד:** יעקב רוזנבלום, אלעזר בן יאיר 53/6; **פתח־תקוה:** אורן, איכילוב 4, 03־912494, רוטשילד 115, 03־907887; משה גבזה, נחלת צבי 40, 03־916183; **רחובות, נס־ציונה, גדרה:** קולי ברקוביץ, אלקלעי 4, 03־954344; **ראשון־לציון:** ציון פארידיאן, יעקב כהן 138, רמת אליהו 03־948164; **רמלה:** פריד בורשא, ביאליק 20, 961297; **תל־מונד:** צבי אברהמי, כפר הס, 922174; **תל־אביב** (גוש דן): מטה מחוזי: בר־כוכבא 71, 283288/9 (רכז המחוז: א. האס בקשות 16.00־19.00); **קריית־שלום:** בריטשטין, דיק 6, 03־822458; **רמת־גן:** אינגריד לביא, כובשי עזה 9, 03־741495; **עבר הירקון** (רמת חייל, מעוז אביב, אפקה, יד המעביר, תל־ברוך, הדר יוסף), יחיאל בונה, הגולן 132, 03־778921; **יפו:** נתן פרייזר, רחוב סהרון 28, יפו ד', 03־866358.

WELLA
NEOPON
שיער יפה
זה לא מקרה!
NEOPON
Kräuter-Shampoo
Herbal Shampoo
Shampooing aux herbes
השמפו המיוחד
המיוצר
על בסיס
תמציות צמחים
מזין
מחזק ומבריא
את השיער
ועור הראש
שמפו מרוכז
יעיל וחסכוני
להשגה בפרפומריות
ובחנויות מרקחת
"וולה" - מוניטין בינלאומי לקוסמטיקת השיער

הפרס כפליים
ב2 גוטו
מינימום פרס ראשון
150,000 ל"י
ומצטבר עד
*500,000 ל"י
*הזכיה בפרס הראשון לכל טופס אינה יכולה לעלות על מכסימום של 250,000 ל"י.
פרטים ברוכלי המכירה
לשכת הפרסום הממשלתית

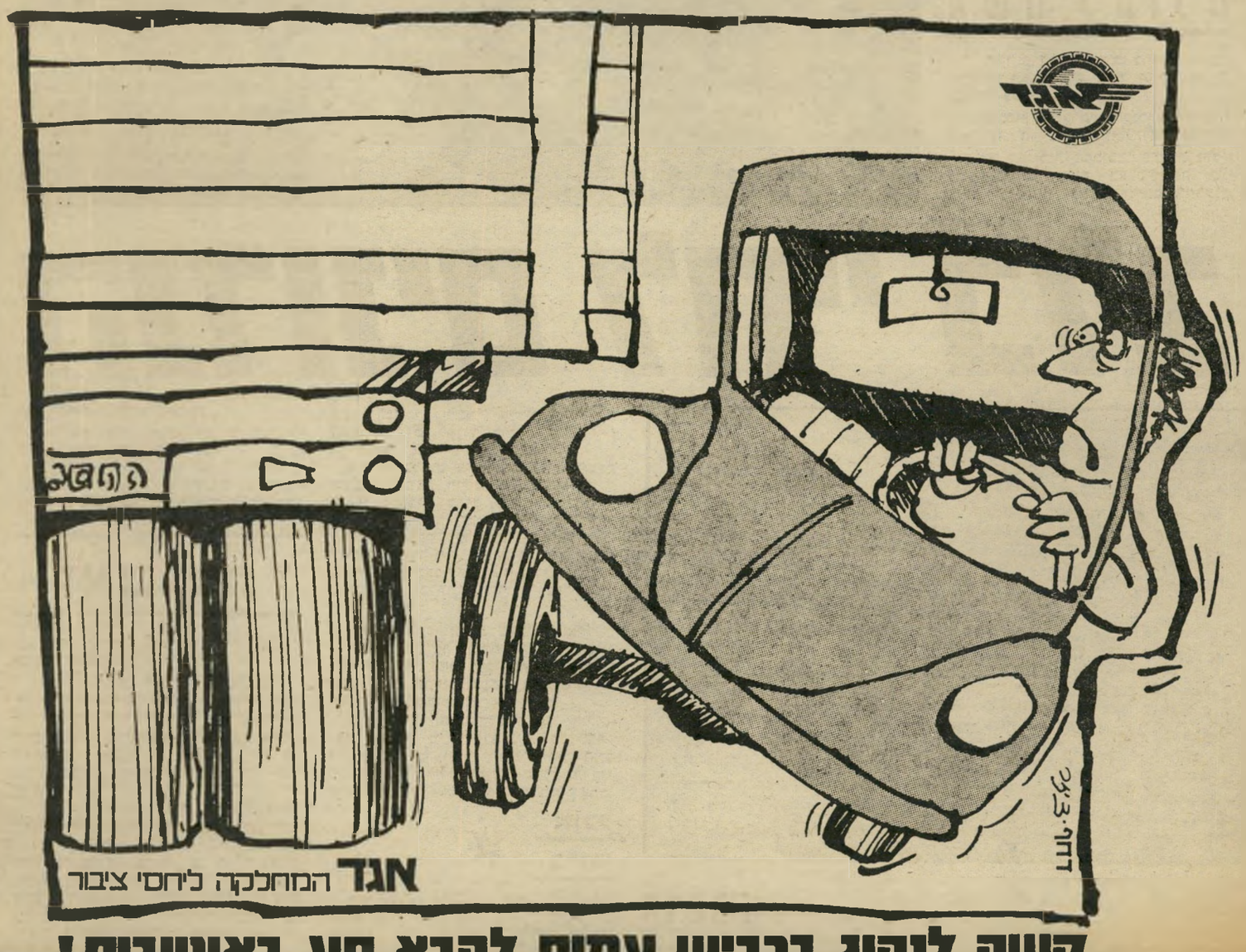
אגד המחלקה ליחסי ציבור
קשה לנהוג בכביש עמוס להבא סע באוטובוס!

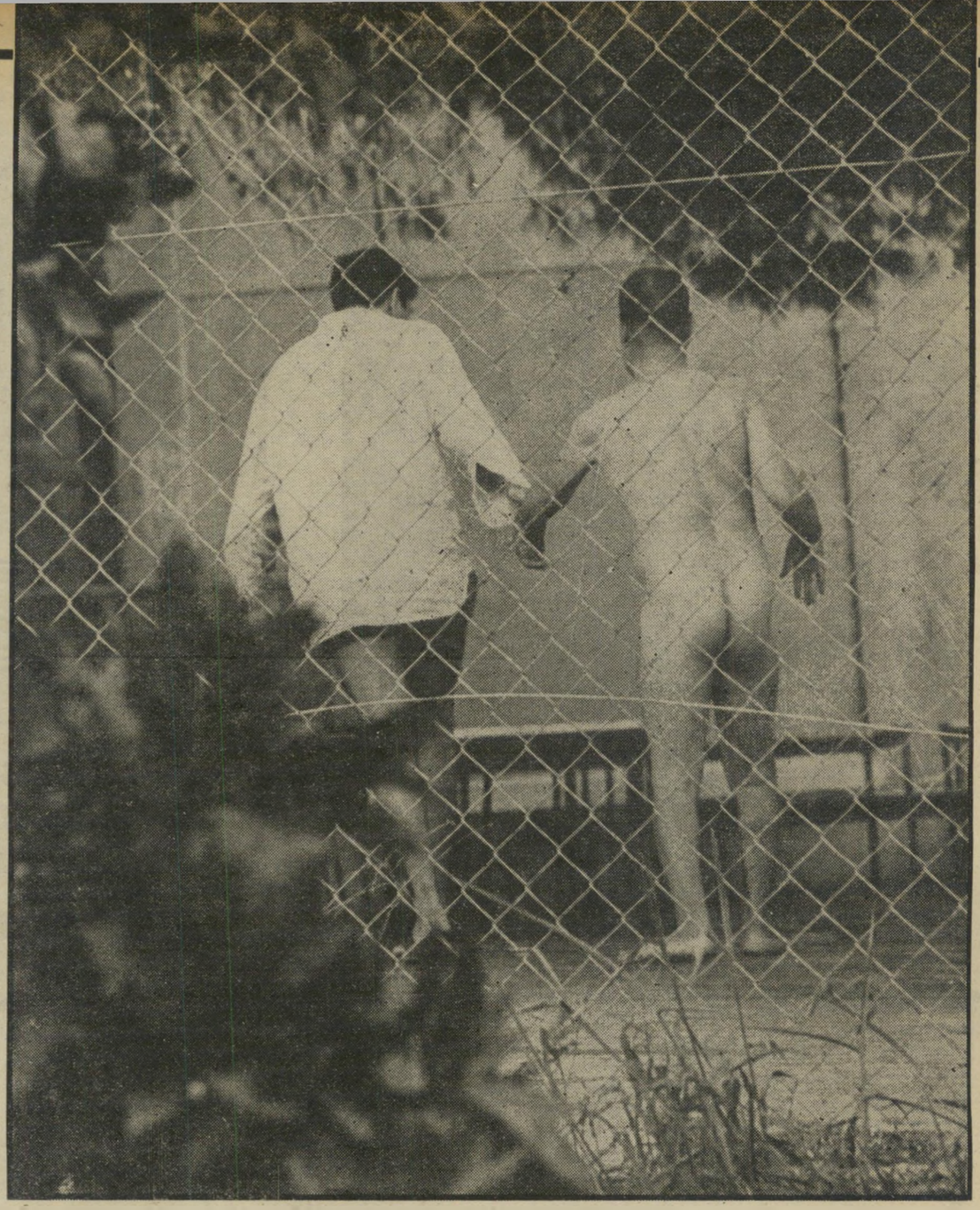

מבקר העולם הזה בא לביקור

מדינת־ישראל מקציבה את הסכומים הדרושים להענקת מחסה, מזון וטיפול רפואי לי־ מטורפים שנשלחו, בהיעדר מקום במוסדות ציבוריים, ל־ בתי־חולים פרטיים לחולי־נפש. חולים אלה אינם מסוגלים להגן על עצמם, אינם יודעים אפילו לעיתים היכן הם נמצאים, כמו החוזה הערום בתמונה מימין, המנסה לעורר את תשומת־לבו של חברו.

התוצאה: בעליהם של בתי־החולים הפרטיים האלה מנצלים זאת, משלשלים לכיסם חלק מהסכומים שנועדו למזון ותרו־ פות, מתעשרים על חשבון ה־ אומללים שהופקדו בידיהם.

מי שנכנס לאחד מבתי־החולים הפרטיים לחולי־ נפש לא ייצא משם לעולם

חנה, מוקף פרדסים ירוקים, בחזיתו חורשת עצים עבותה. מבחוץ נראה המקום כבית־ הבראה כפרי.

רק מבחוץ: ביקרתי במקום בשעה 5.30 אחר־הצהרים, שעת ארוחת־הערב במקום.

בחצר הפנימית הסתובבו עשרות חולי־ נפש, גברים ונשים, באפס־מעשה. שני אחים לבושי־לבן נשאו בידיהם סיר ענק.

הנדונים לחיי כלב

מאת
זאב יפת

לידי גבעת־מיכאל יש שעשוע מיוחד במינו, שספק אם יש דומה לו לילדים בכל מקום אחר בארץ:

מדי שבת, הם מבצעים הסתננות־יחידים דרך פרדסי הסביבה, מתגנבים לצידו ה־ אחורי של בית־החולים הפרטי לחולי־נפש נס־ציונה, בידיהם סיגריות זולות, ובליבם הרצון להשתעשע.

השעשוע נמשך לעיתים במשך כל ה־ שבת: חולי־הנפש הרעבים לסיגריה מוכ־ נים לעשות הכל למענה. הילדים מורים להם לעמוד על הראש, לזחול על ארבע, להתפשט ולתפוס זה במבושיו של זה. בתום ההצגה, נזרקת לחולה סיגריה, כמו בוטגים לקוף בכלוב.

לעומת שעשועי השבת, חייבים חולי־ הנפש לעמול קשה בימי החול.

בית־החולים נס ציונה שוכן במרחק קילומטר מגבעת מיכאל, שכונה לא גדולה הנמצאת בתחום שטח־שיפוטה של המועצה־ המקומית נס־ציונה. מוליך אליו שביל חול טובעני, שאינו ניתן למעבר כלי־רכב קלים. המוסד עצמו חבוי בין פרדסים, מבודד. בשער־הכניסה מיספר כלבים מגודלים. האם תפקידם למנוע בריחת חולים — או כניסת מבקרים בלתי־רצויים?

ביקרתי במקום ב־10.00 בבוקר, באמצע השבוע. קבוצת חולים עסקה בתיעול ו־ בניית מדרכות סמוך לבית־החולים. על הקבוצה השגיח מנהל המוסד, יוסף שטינהרץ, גבר גבה־קומה ומשופם.

לפתע נידמה היה למנהל כי אחד העוב־ דים התרשל בעבודתו, והוא דירבנו בעזרת סטירת־לחי מלווה באגרוף, שהדף את החולה לאחור.

החולים מועסקים גם בעבודות אחרות. מדי בוקר מעמיסה קבוצת חולים את האש־ פה על טנדר. לאחר מכן מתיישבים החו־ לים בתוך ערימת הסחי, מובלים לנס־ ציונה כדי לפרוק שם את חזבל.

בבית־חולים זה מאושפזים 230 חולים. לפי הוראות משרד־הבריאות, כל בית־ חולים שיש בו יותר מ־200 מיטות חייב לקיים תורנות־לילה קבועה, שבראשה רו־ פא. כאן, אין רופא החל משעות הערב.

אוכל ברפש

"בעת נאה", הוא בית־חולים אחר לחולי־נפש. הוא שוכן בתחום שיפוטה של המועצה המקומית פרדס־

הרעבות שתי חולות אלה — השמאלית ערומה בחלקה — היו חלק מקבוצת החולות שלא ניגשו לקבל את ארוחת־הערב, בבית־החולים. איש לא דאג להאכילן. תאוות־הבצע של בעלי בתי־החולים גורמת לקיצוץ גם בכוח־האדם.

חולה פסע בעקבותיהם, גרר על הקרקע שק עם כיכרות־לחם.

„יאללה, ארוחת־ערב," צעק אחד האחים.

החולים ניגשו לנקודת חלוקת־המזון, קיבלו נתח מכיכר־הלחם וצלחת פלסטיק מלאה תפוחי־אדמה. הם התיישבו בשולי החצר, החלו לאכול. בידיהם. מי שצמא, ניגש לברז.

לא כל החולים נחפזו לקבל את ארוחתם. חמישה חולים, ערומים כביום היוולדם, המשיכו להשתעשע זה בגופו של זה.

חולים אחרים ניגשו סמוך לחבריהם ה־אוכלים, הפשילו מכנסיהם ועשו צרכיהם. במקום נייר־טואלט השתמשו בידיהם. ל־אחר מכן קיבלו את ארוחתם.

שני האחים שחילקו את המזון לא התערבו.

על אחד הספסלים שרועות שתי חו־

17.19 ל"י דמי־אישפוז ליום בעד כל חולה־נפש. מתוך סכום זה, אמור בית־החולים להוציא לפחות חמש לירות להזנתו של כל מאושפז. בפועל אין בית־החולים מו־ציא אפילו כדי מחציתו של הסכום הזה. התוצאה: חולי־הנפש בגבעת־נאה מצויים בתת־תזונה כרונית.

כורעים תחת העומס

ע ד כה החוק לטיפול בחולי־נפש חייב הפסיכיאטר הממשלתי המחוזי לפקח על הנעשה בבתי־החולים הפרטיים לחולי־נפש. גבעת נאה שייך לתחום הפיקוח של איזור הצפון. אולם ד"ר זיגפריד פליגלמן, הפסיכיאטר המחוזי, מת לפני

„חן סיגריה!"

חולת־נפש, מאחורי סורג מעוטר בבית־החולים נס־ציונה, מבקשת סיגריה. החולים והחולות רעבים לעי־שון, וילדי הסביבה מאלצים אותם, תמורת סיגריה, לזחול, להתפשט ולעשות קירקס.

לות לבושות קרעים. הן מתעלמות מכל המתרחש סביבן, אינן קמות לקבל את הארוחה הדלה. הייתכן שלא שמעו את קריאת האח לבוא לאכול? הייתכן שהן חולות שיש לאלצן לאכול, אחרת ירעיבו עצמן עד מוות? איש לא טרח לגשת אליהן.

תוך חצי שעה נסתיימה הארוחה. ה־חולים הצטוו לחזור לתאיהם הדחוסים. בחצר הופיע אח ובידו צינור גומי. הוא שטף בזרם מים חזק את שיירי המזון וצואת־האדם, נטל את הסיר ושקי־הלחם הריקים, והסתלק מהמקום.

מישרד־הבריאות משלם לגבעת נאה שלושה חודשים. לפני מותו היה מרותק למיטתו במשך שנה תמימה. כל אותו זמן לא היה כל פיקוח שהוא על בתי־החולים לחולי־נפש באזור הצפון.

כיום מאושפזים 3500 חולי־נפש ב־21 בתי־חולים פרטיים בארץ. הם נשלחים למוסדות אלה לפי קביעה של ועדה פסי־כיאטרית, שבראשה עומד הפסיכיאטר ה־מחוזי.

כל החולים, בלא יוצא־מהכלל, היו ב־טיפול בבתי־החולים הממשלתיים לחולי־נפש או בבתי־החולים של קופת־חולים. בתי־חולים אלו כורעים תחת עומס של

עזרה הדדית

משוגע אחד עוזר לחברו להתנגב — בביגדו, בחצר בית־החולים. המשוגעים עלולים לעשות צרכיהם במקום בו חבריהם אוכלים — ואיש אינו מונע זאת בעדם. משמאל: משוגע מדבר אל הקיר.

משתין בקיר

חולה־נפש קשיש משתין ליד גדר בית־החולים. החולים סובלים מהיעדר פיקוח על נוהגיהם ההיגייניים, נתפסים משום כך לזיהומים ומחלות. האחראים במישרד הבריאות ערים לכל התופעה הזאת, אך טוענים שאין מה לעשות — כי אין תחליף לבתי־החולים הפרטיים לחולי־נפש.

תפוסת־יתר. לכן, כל חולה־נפש אשר ה־טיפול בו חייב להימשך שנים, (בבתי־החולים של קופת־חולים אין מחזיקים חולים יותר משנתיים) או חולה אשר סיכויי החלמתו קלושים — מועבר באי־שור הוועדה לבתי־חולים פרטיים. כך מתפנים מקומות לחולים חדשים במוסדות הציבוריים.

משרד־הבריאות הוא הנושא בכל הוצאות אישפוזם של חולי־הנפש בבתי־החולים ה־פרטיים. לשם כך ייחד השנה למשל 25 מיליון ל"י במסגרת „תקציב לאישפוז־חוץ".

והשאלה היא — מה מתקציב זה הולך לאישפוז החולים, ומה לכיסי בעלי המוס־דות?

דיווח כוזב

ב ית־החולים הפרטי מגדיאל שוכן ברחוב חנקין, במרכזה של המושבה מגדיאל. בגוש בניינים ישנים מאושפזים בצפיפות 120 חולי־נפש. חדריהם מזוהמים, מצעיהם מוחלפים לעיתים רחוקות. לבושם בלויי־סחבות.

בכניסה לבית־החולים מצוי צריף־עץ נעול. הנהלת בית־החולים דיווחה כי ב־צריף מתקיימות פעולות ריפוי־בעיסוק.

זהו דיווח כוזב. בית־חולים זה אינו מעסיק כלל אחות לריפוי־בעיסוק. בין ה־ארוחות רובצים החולים באפס־מעשה ב־חדריהם או ברחבת בית־החולים.

בית־החולים מעסיק פסיכיאטר יחיד, הנדלר — וגם זאת במישרה חלקית. הוא מבקר במקום פעמיים בשבוע.

בכל המוסד אין צוות מיקצועי. אין רופא שיבדוק אם חולה לקה בגופו, זקוק ל־משקפיים, סובל מכאב־שיניים.

כאשר חולה־נפש מתחיל להשתולל, מלעיטים אותו בכדורי־הרגעה או זריקה. מבצעים זאת אחים לא־מקצועיים, אשר אסור להם כלל לגעת בתרופות.

עבור טיפול זה, מקבל מגדיאל ממשרד־הבריאות 12.45 ל"י ליום עבור כל חולה.

יחסים מעוררים

ח תקן של בית־חולים לחולים פסיכו־פטיים הוא כדלקמן:

בכל מחלקה בת 50 חולים חייבים להיות —

- רופא פסיכיאטר הקובע את הדיאג־נוזה ואחראי לטיפול.
- פסיכולוג, בחצי מישרה, העוזר ל־לפסיכיאטר בקביעת איבחון המחלה, וחייב לפקח ולהפעיל את הטיפול הקבוצתי.
- רופא כללי החייב לקיים בדיקות כלליות שיגרתיות.
- עובדת ריפוי־בעיסוק. ריפוי זה עו־זר רבות בשיקום החולים, מאפשר להם להתבטא, לפרוק מתחים.
- עובדת פסיכיאטרית. עליה לקשר בין

(המשך בעמוד 34)

סימקה 1100. דגם 1974.
זה עתה הגיעה.
קח אותה.

קטנה במחיר - אבל גדולה בנוחות.
5 דלתות כולל דלת אחורית למטען. 5 מקומות ישיבה ומושבים נשכבים.
קטנה במידות - אבל גדולה בבטיחות
זכתה בתואר: המכונית הבטוחה ביותר של השנה.
קטנה באחזקה - אבל גדולה בביצועים.
157 קמ"ש. מגיעה למהירות של 100 קמ"ש תוך 12.2 שניות.
סימקה 1100 קטנה אבל גדולה מאד

לבחירתך: סימקה 1100 GLS מנוע 1118 סמ"ק
סימקה 1100 Special מנוע 1294 סמ"ק
סימקה 1100 Station

CHRYSLER INTERNATIONAL

בית קר־ייזלר מכשירי תגובה בע"מ תל־אביב ... פתח־תקוה 74. טלפון 36115 חיפה: דרך העצמאות 104. טלפון 04-524475

דרכי־אדם

„אגדל בני כפושעים"

תושב מקבם רוצה לגור במחנה פליטים בעזה — כדי לשפר את רמת־חייו

„לעצמי אינני מבקש כלום. לא איכפת לי להמשיך להיות רעב, להתלקח בגינות, לישון במכונית של הבוס שלי. אבל אינני מוכן שגם ילדי יחיו ככה."

משה צברי (32) אכן עושה כל זאת:

חסר־בית צברי, אשתו וכת
נחשים במיטות

מחוסר מקלחת בביתו — הוא מתקלח בגינות, בתום יום עבודתו כגנן. בהיעדר מיטה — הוא ישן במכונית מעבידו. ב־העדר כסף — ביחוד בסוף החודש — הוא פשוט לא אוכל.

נחשים בכית. משה צברי גר זה שלוש שנים בדירה זמנית, שנועדה ל־מספר שבועות בלבד. אלה הם בעצם שני מחסנים רעועים, מחוברים יחדיו. ה־קירות סדוקים, החלונות פרוצים לרוח. נחשים ועכברושים מסתובבים בשטח.

הדבר שמשה דורש — זו דירה שבה יוכלו הוא, אשתו וחמשת ילדיהם לחיות כבני־אדם.

ומאחר שהיתה זו מדינת־ישראל שגרמה לו להיוותר ללא דירה, לדבריו — מוכן כיום צברי, תלמיד־ישיבה לשעבר ונצר למישפחת רבנים — לפנות אף למיסיון בבקשת עזרה.

כאלטרנטיבה, הוא מוכן לקבל מגורים במחנה־הפליטים בעזה. לגביו, יחיה בכך משום שיפור ברמת חייו, הוא אומר.

קללה. משה, שעלה ארצה מתימן ב־1949, חי כל שנותיו במושב נוחם בפרוז־דור ירושלים, עד ששניים מילדיו מתו, בזה אחר זה. המישפחה החליטה לעזוב את המקום: „באה קללה על הבית שלנו," מספר משה, „ולא רצינו להישאר בו."

בהמלצת מישרד־הסעד עקרה המישפחה לפתח־תיקווה. הלישכה הסוציאלית הבטיחה לו עזרה ברכישת דירה תוך כמה שבו־עות. השבועות התמשכו לשלוש שנים — זהלישכה ושאר המוסדות עדיין לא קיימו את הבטחתם.

להפוך שוחנות. משה יודע בדיוק מה עליו לעשות: „להפוך כמה שולחנות במישרדים המתאימים." הוא ראה כיצד השיגו שכנים רווקים, בשיטה זו, דירות כאילו היו בעלי מישפחות.

אלא שצברי פשוט אינו מסוגל לכך. במקום זאת, בייאושו, הוא מוכן לשמוע עתה לעצת ידידים, ששלחו אותו לקבל את עזרת המיסיון.

הצלה בנם. „כשהייתי במילואים ב־פעם האחרונה," סיפר השבוע, „זרקו עלינו רימון וניצלתי בנס. אחר כך, חשבתי לעצמי שבעצם חבל שניצלתי. אם הייתי נהרג — הילדים שלי היו מקבלים דירה כמו בני־אדם."

אלא שהוא לא נהרג — ומצבו נשאר כמות שהוא: „דבר אחד בטוח," אמר השבוע במרירות, „הילדים שלי לא יילכו למילואים, וגם לא לשירות סדיר. אחרי שהמדינה ככה איכפת לה מהם — אני אתן להם להקריב את חייהם למענה? יותר טוב שאגדל אותם כפושעים, כדי שלא יגיעו לעולם לצה"ל."

ג'ונגל בפרדס

ישיש בודד נתון בסכנת־מוות — והמישטרה אינה יוצאת להגנתו

פישל מיראורו גר במרחק דקות נסיעה ספורות מהווילות המפוארות והבטוחות של רמת־השרון. אך למרות זאת הוא חי ב־ג'ונגל מפחיד, נתון לסכנת־מוות.

פישל בן ה־70 חי לבדו בצריף בודד במרכזו של פרדס, בשטח שהיה פעם מעברת רמת־השרון. עם השנים התחסלה המעברה, ורק פישל נשאר במקום, מחוסר אמצעים לעבור לדירה אחרת. שטח ה־מעברה נרכש על־ידי אנשי־עסקים, שנטעו פרדס מסביב לפישל.

ראש פתוח. בודד בפרדסו, נתון פישל זה זמן מה, להתקפות חוזרות ונישנות של פורצים אלימים, החודרים לצריפו גם בנוכחותו. לאחר שהוכה על ידם מספר פעמים, פתחו לאחרונה הפושעים את רא־שו במכשיר חד, הבטיחו לרצוח אותו בפעם הבאה.

לאחר ההתקפה הראשונה עליו פנה פישל לעזרת המישטרה, ביקש להציב מארב נגד הפושעים, נענה כי אין כוח־אדם לכך.

כלי־ריק. סיפור־איוב של מיראורו החל

קורבן מיראורו
רוצחים בלילות

כאשר נפגע בתאונת־דרכים, נזקק מאז ל־קביים. הוא זכה אמנם בתביעתו המישפ־טית, אך עורך־דין נוכל הציגו ככלי־ריק. הוא הגיש נגדו תלונה, ולישכת עורכי־הדין אכן הישעתה את הנוכל. אך מיראורו נשאר למרות זאת נכה קשה חסר פרוטה.

כיום, מהווה צריפו הבודד בפרדס מיכ־שול רציני לתוכניות־הפיתוח של בעלי הפרדס. לדברי פישל, מפעילים עליו לח־צים כבדים לפנות את צריפו — מבלי שיוצעו לו פיצויים.

„מה פתאום התחילו לבוא אלי פור־צים?" הוא שואל. „הלא הם יודעים שאין לי כלום. ולמה הם מאיימים לרצוח אותי? מה ייצא להם מזה?"

שור
21 באפריל – 20 במאי

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

מאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

טלה
21 במרס – 20 באפריל

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

מאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

טלה
21 במרס – 20 באפריל

שור
21 באפריל – 20 במאי

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

הורוסקופ

אינך טורח לחשוב מספיק על עתידך, ו־אינך מנתח באופן נכון את האינפורמציה ש־הגיעה לידך. אל תה־סס מלהתייעץ עם בן־זוגך בענייני עבודה. שמור על החישגים ה־גדולים אליהם הגעת לאחרונה, ואל תפט־פט. בת טלה: זכרי שאי־אפשר לרמות את כולם כל חזמן. הזהרי בדבריך ושקלי היטב את מעשייך. כדאי שתתחילי לחשוב ברצינות על עתידך.

משהו שחשבת אותו כל השנים לידידך הטוב, יתגלה השבוע כאוייב בנפש. המסוגל לכל על־מנת להשמיץ אותך ב־עיני הממונים על שני־כם. התאפקות מצידך תקדם את עניינך, לכן היזהר מכניעה לדחפים בלתי מרוסנים. הרבו בנסיעות מחוץ לעיר ובילוי יותר מהרגיל. בת „שור" — הי־שמרי מפני זה הנראה לך מבריק ונוצץ. זיכרי, לא אליך הוא מתכוון, אלא לכספך!

השבוע צפוייה לך פעי־לות קשה מן הרגיל, וגם בלתי שיגרתית, ממש כמו בשבוע ש־עבר. יהיה עליך לאסוף את כל כוחותיך, הפי־זיים והנפשיים, כדי לעמוד במשימות ש־יוטל עליך לבצען. אם תדע להתגבר על חול־שות קטנות שלך — תצליח. נסה לאנוס עצמך לא לבזבז כסף.

לא, הדרך הנכונה אינה להניד את הכל בפר־צוף. אף לא למקורבות אליך ביותר. עם חברות את חייבת לנהוג בדיפ־לומאטיה. על אף שזה שנוא על בני־סרטן, שינאת־מוות, גם עם זרים: בייחוד הבוסים והמספקים את העבודות, חייבים להבין לרוחך, ולעדנת־חושיך, אבל את צריכה להבינם.

גאוותך הרבה מונעת ממך לבקש טובות או להסתבך בקנוניות. זכור כי השבוע מילת־הקסם היא טיפוח־קשרים. לכן, גם אם תתקשה לחתגבר על גאוותך, למד לפחות להחזיק את פיך נעול. אם תם רוצים לחיטיב עימך — תן להם לע־שות זאת, ואל תידחה הצעות העשויות להיות מכריעות עבורך ועבור בני ביתך.

זהו שבוע הממזג את המיסתורין על חייך ה־רוחניים עם כמה וכמה הישגים מוחשיים ביו־תר. שבוע טוב, במה שנוגע להימורי־טוטו ו־פיס, לעיסקי־מניות או להימורי־אהבה. זהו ה־שבוע בו מוטב להיפגש עם זרות מאשר עם ידידות מוכרות, בו כדאי ללכת בשבילים לא ידועים, ולטייל במקומות לא כל־כך מוכרים. אלה הפגיעים בליבם: יזהרו גם במיוחד. השבוע אתה יכול לצפות בקרוב למתנה קטנה ולבבית.

שינוי לטובה במצבך הכלכלי המסובך במיקצת. אתה תמצא ידידים במקום ה־פוזות מתקבל על ה־דעת. עם זאת, דע שהם מתייחסים אליך בחוסר התחשבות. היזהר מ־הפנפכים, זעוד יותר, כמובן, מנשים הפכפ־כות. נטייתך לחזלמנות תסבך אותך במריבה. אזי, אם כבר תכנים עצמך לקלחת זאת — השתדל לצאת בכבוד.

* * *

מצבך הנפשי מוסיף להשתפר — וזאת, בזכות היכרויות חדשות, ועל־יסוד כמת התפתחויות המוכיחות לך, כי יש לך כל ה־סיכויים לפענח את ה־קשרים שקשרו אותך למצב סטאטי. כישרונך יתגלה ברבים, למבו־כתך, ולשימחתך. אל תהיו שוטים, בני עק־רב: נצלו זאת לפרנסה. שתיקה והתאפקות יביאו את שלוותך.

* * *

סוף השבוע יחייב זהירות במה שנוגע לעסקים או לבריאות. משהו הקשור באש עלול להעיב על שימחתך. מזלך מצוי ב־שבוע זה בסימן של להבה. יהיו לך גם הס־תבכויות עם ילדים ב־משפחתך, שיולידו וי־כוח חריף בין ההורים. ייתכן ויירצה לך כאילו נשקף לך מקור הכנסה מבטיח יותר מאשר עבודתך־הנוכחית. שקול היטב את מעשיך ואל תסמוך על אחרים.

אתם מחפשים אתגר שיתן לכם את ה־הזדמנות להוכיח את עליונותכם. התלהבות־כם תשרה השבוע אווי־רה של התלהבות על אלה הסובבים אותכם. כדאי להזכיר שהשנה, היא שנה טובה לבני מזל גדי החושבים ל־הינשא. לכן, מוטב אולי להזדרז, לפני ש־השנה תגיע לסיומה.

כדאי שתרבה קצת יותר לעסוק בספורט, ושתפסיק להתהולל בלילות. קרוב משפחה הגורם לך לדאגה מזה זמן רב יפסיק להד־איג אותך. אתה עלול להסתכסך עם אדם ש־תוכניותיו אינן כמו תו־כניותיך. אתה מפזר מאמציך לריק. בת „דלי", עתיד ורוד נש־קף לעתיד ביחוד אם הנך בת־זוגו של מזל „שור". התאמצי מעט יותר מהרגיל כי זה עלול להניב פירות.

* * *

אם תפקח עין ותתבונן היטב באנשים ובאירועים הסובבים אותך, צפויים סי־כויים לקידום הקריי־רה והמעמד החברתי. משא ומתן שהתחלת בו לפני זמן מה, וש־נראה לך בשלביו ה־ראשונים כהרפתקה פוזיה, עשוי להתגלות השבוע כצעד נבון מאד, מלחיב ומרתק. נסי לפתור את הבעיותיך המציקות לך עכשיו.

המנדונים לחיי נצב

(המשך מעמוד 31)

החולה למשפחתו, אשר לא פעם מתנכרת לו. לעיתים כאשר רקע המחלה קשור דווקא ביחסים מעוררים בתוך המשפחה, ולטובת החולה נאסר על בני־המשפחה ל־בקרו — על האחות לעמוד בקשר עימה. אם החולה משתחרר מבית־החולים — עליה לעזור לו להשתלב מחדש.

● צוות אחים ואחיות, לטיפולים ה־שיגרתיים.

„אין מה לעשות"

צורך השווה ביקרתי בשני בתי־חולים לחולי־נפש של קופת־חולים, גהה ושלותה.

הם מנוהלים למופת: בשלותה למשל מועסקים שלושה פסיכיאטרים בתקן מלא בכל מחלקה. לצידם פועלים פסיכולוג ב־חצי משרה, עובדת סוציאלית ושני עובדי ריפוי־בעיסוק.

צוות רפואי דומה מועסק בגהה.

שום דבר דומה לא קיים בשום בית־חולים פרטי.

ד"ר מאיר מאייר, הפסיכיאטר המחוזי של אזור המרכז ומנהל בית־החולים ה־אשכנזי, מרכז הפיקוח הארצי מטעם משרד־הבריאות, לא ניסו להכחיש או ליפות את המצב:

אומר ד"ר מאייר: „כל מה שאמרת לי עכשיו נכון. בית־החולים מגדיאל גרוע. לוא היה לי לאן להעביר את חוליו, הייתי סוגר אותו כבר היום.

„אני מקבל מצוות־הפיקוח שלי דו"חות קשים על המקום. אבל מה עלי לעשות? אנחנו חנוקים, מוצפים בקשות אישפוז שאין לנו לאן להפנותן.

„בימים אלה עומד להיסגר בית־החולים הפרטי יפה דן נחום. בני־הזוג המנהלים אותו קשישים וחולים. זהו בית־חולים רע מבחינת הצוות הרפואי — אבל לוא היה באפשרותי הייתי עושה הכל כדי שיישאר פתוח. לאן אעביר את 90 החולות ה־מאושפזות בו?"

משלשל את הכסף לכיס

„ל ש לנו מלחמה בלתי־פוסקת עם בית־חולים מגדיאל" אומר אשכנזי. „הם מקבלים 12.45 ל"י ליום דמי־אישפוז עבור כל חולה. זה פחות מדמי־האישפוז הממוצעים. הבטחנו לו העלאה אם יקח ל־פחות את מקצועי אחד כמרכז. שום דבר לא עזר.

„בתחילת כל שנה הוא מגיש לי רשימה ארוכה של צוות מיקצועי שהוא עומד לשכור, ודורש העלאה של דמי־האישפוז. כאשר אני שואל אותו כעבור זמן איפה אפילו אחד מכל הצוות שהתחייב להעסיק — הוא מושך בכתפיו וטוען שאין להשיגם בשוק.

„לוא היינו מעלים לו את דמי־האישפוז בחמש לירות ליום — פשוט היה משלשל גם סכום זה לכיסו, ושום שינוי לא היה מתרחש בבית־החולים."

אשכנזי הוא האיש שאיתו מתמקחים בעלי בתי־החולים הפרטיים בענין גובה דמי־האישפוז.

לבעלי בתי־החולים הפרטיים גירסה שונה. אומרת שרה יפה, מנהלת בית־החולים יפה דן נחום:

„זה לא נכון שאני סוגרת את בית־החולים מפני שאני חולה וזקנה. אני סוגרת אותו משום שאיני מקבלת מספיק דמי־אישפוז ממשרד־הבריאות.

„מצד אחד תוקפים אותנו שהשרותים לא על רמה גבוהה, ומצד שני אין ב־אפשרותנו לספק שרותים טובים יותר ב־כסף שאנו מקבלים. אני לא יודעת מה דעתו של ד"ר מאייר על בית־החולים. לדעתי הוא בין הטובים שבבתי־החולים הפרטיים."

הכסף לבאר ללא תחתית

א מנון אקרלינג ומאיר חסקל הם הבעלים והמנהלים של בית־החולים הפרטי נווה־יעקב בפתח־תקוה. אקרלינג אינו מאשים את משרד־הבריאות, אלא דווקא את עמיתיו בעלי בתי־החולים ה־אחרים.

„הצרה היא שאין לנו איגוד משלנו לתמיד, ולהקים במקומם בתי־חולים ממשלתיים.

„רפאל לא נקף אצבע. אדרבא, להפתעת הצוות הבכיר של המשרד הוא החליט לעודד את הקמת בתי־החולים הפרטיים, תמך בהם בצורה נדיבה.

„אותו זמן פשטו כל מיני שמועות בדבר מניעיו — אבל איני ערב להן, ולכן איני רוצה לנגוע בכך.

„כאשר שר־הבריאות הנוכחי, ויקטור שם־טוב, נכנס לתפקידו, הוגש לו דו"ח בעניין מצב בתי־החולים הפרטיים לחולי־נפש. הוא הזדעזע, הצהיר כי חיסולם ה־הדרגתי תהיה משימה ראשונה של משרדו.

„הוא התחיל לבקר אישית בבתי־החולים הפרטיים, כדי לעקוב אחר הנעשה בהם.

„אך עד מהרה החלו מציקות לו בעיות היום־יום של מישרדו: פרצה מגפת ה־חולירע, נתברר שאין מספיק מיטות בבתי־החולים הכלליים. השר נשחק. הוא זנח את הטיפול בבתי־החולים הפרטיים, הק־דיש כל זמנו לכיבוי שריפות.

„מאותו רגע, הפך גם הוא, לדעתי, להיות אחראי להזנחה."

מצב מזעזע

א ומר ד"ר מאייר בגילוי־לב: „את בית־החולים מגדיאל הייתי סוגר ראשון. את נס ציונה הייתי סוגר מיד אחריו.

„לפני ארבע שנים היה שם המצב עוד יותר מזעזע. נתנו להם התראה חמורה.

אחריה, הם השתפרו במיקצת. אך עד היום לא הצלחנו לאלץ אותם להציב רופא בתורנות־לילה. אך לפחות הצלחנו לחייבם לסידור בו הם מסוגלים להזעיק טלפונית, במקרה חירום, רופא שיגיע ל־מקום תוך עשרים דקות.

„לנס ציונה אנו שולחים חולים שעברו טיפול במיטב בתי־החולים הממשלתיים בארץ, ואין כבר כל תקווה לרפא אותם. הם זקוקים לטיפול אנושי יותר מאשר לטיפול תרופתי."

דיעה שונה השמיעו שני פסיכיאטרים אחרים — האחד עובד באותו בית־חולים אשר ד"ר מאייר הוא מנהלו:

„בשנים האחרונות, בעזרת תרופות חדי־שות, נפתחו אפשרויות חדשות, נרחבות, בריפוי חולי־נפש. הסטאטיסטיקה הרפואית בארצות־הברית מצביעה כי בעשר השנים האחרונות הוכפל מספר חולי־הנפש ש־שוחררו מבתי־החולים ושוקמו. אי־אפשר להגיד כיום כי ישנו חולה־נפש שאפסו סיכויי הצלחתו."

אולם נס־ציונה אינו מספק אף את הטיפול האנושי המבוקש: אינו מעסיק אפילו מרפא בעיסוק אחד, והחולים מת־נוונים באפס מעשה. כמובן שאין שם פסיכולוג.

מטורפים — לנצח

מ ה תהליך שיחרור החולים, באותם מקרים מועטים בהם החלימו? שלי־חתם למוסד נעשית באישור הוועדה. אך מי המחליט להוציאם?

„בשטח זה המצב מאד קשה," מודה ד"ר מאייר. „למעשה אין מי שיחליט מתי יש לשחרר חולה־נפש. לפני זמן־מה עמדו להקים ועדה לצורך זה." הוא פונה אל אשכנזי: „מה ידוע לך בעניין זה?"

אשכנזי מושך בכתפיו בחוסר־אונים: „שום דבר לא יצא מזה. אין עם מי לדבר. אומרים שחסר כוח־אדם."

והוא מוסיף: „אנו עושים כמיטב יכול־תנו לשיפור המצב. ברור שהמצב גרוע, אבל לכל חולי־הנפש במוסדות הפרטיים יש לפחות את המינימום הדרוש. המצב היה יכול להיות הרבה יותר גרוע."

מסכם ד"ר מאייר: „בכל מדינה מתוקנת היו כל בתי־החולים הפרטיים האלה נסג־רים על־ידי השלטונות. אני תמיד טוען כי רמת־התרבות של עם נמדדת לפי רמת־השרותים הניתנים לחולי־הנפש שלו.

„אצלנו, המצב הוא בכי רע."

מאורת־הנחשים

שתי חולות פוסעות הלוך ושוב, כחיות, בסוגר, באחת החצרות הפנימיים של בית־החולים מגדיאל — הנחשב לגרוע במוסדות הפרטיים. החולים אינם מקבלים ריפוי בעיסוק, מתנוונים עם הנהלה חזקה. זה לא סוד שיש הרבה בתי־חולים פרטיים שהמצב שם נורא. משרד־הבריאות יודע שאם יזרים להם כסף, זה יהיה לבאר ללא תחתית. אך בגלל מצב זה סובלים כולנו.

„אם היה לנו איגוד, היינו יכולים לזרוק מתוכינו את הלא־רצויים, אז היינו מת־ייצבים בפני אשכנזי ואומרים — עכשיו דפוק את הארטיסטים, אבל לאחרים תן אפשרות לנהל את המוסדות בצורה הולמת ומכובדת."

תגובתו של אשכנזי: „דיבורים יפים — אבל לא מציאותיים. הפיתרון לבעיה יבוא רק כאשר יוקמו מוסדות ציבוריים נוספים, והלחץ על בתי־החולים הפרטיים יופחת. אז אפשר יהיה לסגור את הגרועים שבהם, וממילא רמת השאר תשתפר."

ובינתיים?

„עד אז המצב יהיה גרוע."

השר נשחק והזניח

ג יזה פקיד בכיר במשרד־הבריאות: „ח"כ יצחק רפאל — הוא האחראי למצב זה.

„בשעתו, כאשר כיהן כסגן שר־הבריאות, היו למשרד תקציבים שבעזרתם ניתן היה לחסל את בתי־החולים הפרטיים אחת ו־

סיקורת

תיאטרון

בקי של אלף הפנים

היא היתה שחקנית מרוצה: קיבלה תפ־קידים טובים ולא היו לה תלונות.

עד שיום אחד הגיע אורח ממרחקים, במאי מצ'כוסלובקיה. הבמאי והשחקנית נפגשו ובמקום לעלות על המטוס בחזרה לפראג, עלה הבמאי על האוטובוס לתל־אביב. התוצאה: בקי סוזין, דור 24 ב־ישראל הפכה לבקי פריישטט, אשתו של במאי־הסרטים פטר פריישטט ואימם של שני ילדים. ושוב היא היתה מרוצה, ולא היו לה תלונות.

עברו שש שנים. הילדים גדלו, ובקי החליטה שצריך לחזור למקצוע.

מי שמבין לליב שחקניות יודע ששש שנות־פרידה מן הבמה דומות לקופסת־שימורים כמעט ניצחית. בקי החליטה להתנפל על הקהל במרץ, ולבשר לו שהיא קיימת.

היא החליטה להפיק, לביים ולהופיע בערב של תוכנית־יחיד בטעמה, בבחירתה ובתוך הדגמת כל סגולותיה הבימתיות.

היא תעמוד לבדה ערב שלם, תשחק, תתבדח, תחליף כובעים, תרקוד ותשיר. ואם כי בקי היא, לפי עדותה שלה, „דבר די טרי בתור זמרת" — הרי בחרה ל־עצמה רפרטואר לא מחייב, ואף אחד לא יחשוד בה שלמדה זימרה אופראית.

מי שראה את תוכניתה שירי מחאה, ש־הוקדשה בזמנו לאביב הצ'כי, זוכר שהיא ניחנה בקול אלט צרוד, שיש בו רמזים מוחלטים לנטיות נשיות. מתבקש משום כך מאליו הנושא בו בחרה: „חתך רחב ומגוון של כל הקפריזות הנשיות בכל הגילים."

ואם כי לקפריזות נשיות אין התחלה ואין סוף, הרי בעייתה של בקי תהיה בוודאי, בעיקרה, בעייה של מיון: כי כבר בשלב ההכנות יש לה קרוב לעשרים פזמונים ולמעלה מחריסר קיטעי מלל. לפי טיב המחברים, כך גם הקושי שב־

שחקנית פריישטט
מעשים חושמיים

בחירה: שיריה לקוחים מרבים וטובים, זרים וישראלים. בראשם מישה סגל, ש־יהיה גם המנהל המוסיקלי והמעבד של התוכנית כולה.

עוד בגיבורים: שלמה גרוניך, נורית הירש, תיאודורקיס, ברכט, ליאונרד כהן, קס סטיבנס, גילברט או'סאליבאן, דפנה אילת ותום לרר. את אחד השירים כבר הקליטה בקי בכרטיס־כניסה לתקליטייתי הרדיו. זהו השיר היפה מתוך הסידרה ליאונרדו דא וינצ'י, שתורגם למענה על־ידי תירצה אתר.

סיקורת

בין קיטעי המישחק יהיו קיטעי־נשמה כמו שירים של המשוררת זלדה, של ש. שפרה, ושל שקספיר. אך נקודת־הכובד תהיה על הגל הקל: פארודיה של איליין מאי ומייק ניקולס על האשה והפסיכיאטר הפרטי שלה. מונולוג של תמר מרוז המוקדש לאשה מסוממת. תיאור מאקאברי של אשה היפוכונדרית הרוכשת בית־מרקחת שלם במכירה כללית. מונולוג של שולמית לפיד על אשה המתמחה במעשים חושניים, אבל מתחננת לבעלה שלא יטרח לומר לה את כל האמת בפרצופה.

ספרים

רכב ערבי בשער־הגיא

„המיורחן." — הוצאת בנטם (Bantam) The Levanter by Eric Ambler.
„הרבי יצא ביום ב'". הוצאת פוסט

סופר אמבלר
טיפוסים פתולוגיים

(Fawcett) Monday the Rabbi took off by Harry Kemelman.

אילולא היה סופר בריטי ידוע, רב־אמן של מעשיות־מרגלים ותסריטן מומחה, אפשר היה לחשוד באריק אמבלר, אחרי המיזרחן, כי אינו אלא תועמלן של הליגה להגנה יהודית. אמנם הדמות הראשית ב־ספר והנבל העיקרי הוא בן־תערובת לאב בריטי ואם קפריסאית, נישמת לוואנט טהורה מעורבת בצביעות בריטית טיפוסית, בעל חברת ספנות ואימפריה תעשייתית קטנה, המוכר את כישרונותיו למרבה במחיר.

אולם אם טיפוס זה, מייקל האואל, הוא צאצא ישיר של נחש גן־העדן, המרמה את סביבתו עד כדי־כך שיד־ימינו אינה יודעת מה שלום שמאלו — הרי שהערבים הסובבים אותו הם פושעים, רוצחים, סרסורים, סאדיסטים ושפלי־רוח כולם. שריהם מושחתים — בעיקר בסוריה, בה מתרחש מרבית הסיפור — שעה שמנהיגי המחבלים הם ספק מקרים פאתולוגיים, ספק גנגסטרים מטורפים.

מה שמרגיז בכל העניין הוא שאמבלר הוא באמת רב־אמן בסיפורי־מתח — ולכן זה מותח גם כשזה גיזעני עד כדי טיפשות.

אגב, למי שמשלה את עצמו שאמבלר הוא פרו־ישראלי: הישראלים המעטים ב־מיזרחן הם סוחרים קטני־אמונה וחשדנים, המחטלים מחבלים בכך שהם מפוצצים אותם על חומרי־הנפץ שבאמתחתם. נחמד מאד.

בלהיט ספרותי אחר, הרבי יצא ביום ב', ניתן פרק נוסף בהרפתקאותיו של רב צעיר נוסח אמריקה, אישדת אינדיבידואליסטי, המסוגל להרגיז באותה מידה שמרנים ורפורמיים גם יחד.

הרבי, דויד סמול, זועם חפעם על צאן מרעיתו האמריקאי על שאינו מחדש את חוזהו בזמן, יוצא לחופשה ממושכת בארץ־הקודש.

בחופשתו הוא עורך טיולים ארוכים ברגל בירושלים, לוכד את האשמים ב־סידרת חבלות בהן מעורב בנו האובד של אישי־טלוויזיה אמריקאי.

על תעלומה או מתח קשה לדבר בסיפורו זה של הארי קמלמן. אשר למהימנותו — מספיק לציין את הידענות ההיסטורית, בה נקבע שהשריוניות השרופות בשער־הגיא אינם אלא רכב ערבי שנפגע במלחמת הקוממיות.

צח וענוג
יהיה עור גופך
בעזרת
דפילטור
הקרם הקוסמטי המושלם
להסרת שיער מיותר

נוח לשמוש השפעתו ארוכת טווח
אינו מכאיב

דפילטור מוצר צמרת נוסף של "וולה"

קולד
קובע!
11.9.73

השתתף בבחירות
לועידת ההסתדרות ה־12

חזית צעירים
למען תל - אביב
ת.ד. 34053

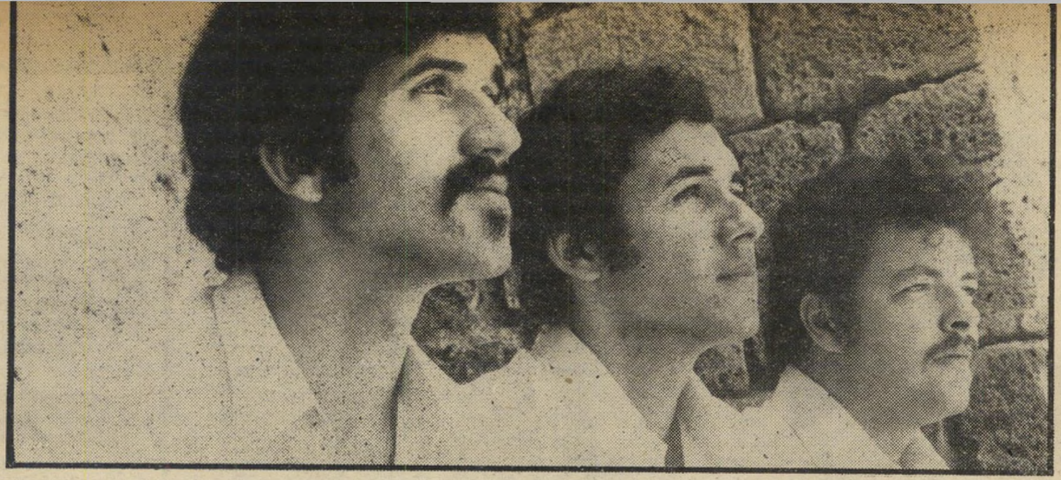

ליאו קרוק
מוריס אוחיון
פרדי שיפטן

שלישיית
שבר
ענן

נשף בחירת מלכת המים 1973

בהיכל החרבות 18.9.73

בשעה 8.30 בערב

ששי קשת

צביקה פיק

בתוכנית האמנותית:

צביקה פיק

ששי קשת

גבי שושן

אילנה רובינא

יעקב בודו

שלישיית שבר ענן

מנחה: מוטי גלעדי

גבי שושן

אילנה רובינא

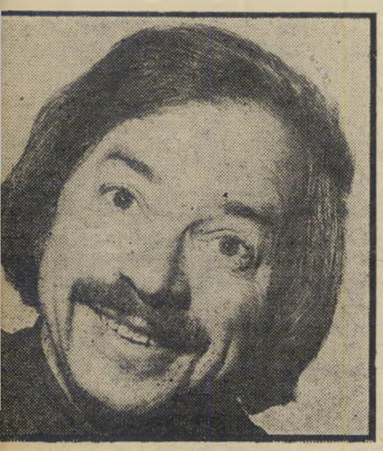

יעקב בודו

מוטי גלעדי

תצוגת אופנה בגדי חוף **מווה**, מכנסי ג'ינס **ליי**

חולצות **אומן**, איפור **הלנה רובינשטיין**

טיפול בשיער: **„וולה"**

הכנת הבמה: **פרחי כץ**

כרטיסים ב„לאן" ובמשרדים

כוכבה מוזס

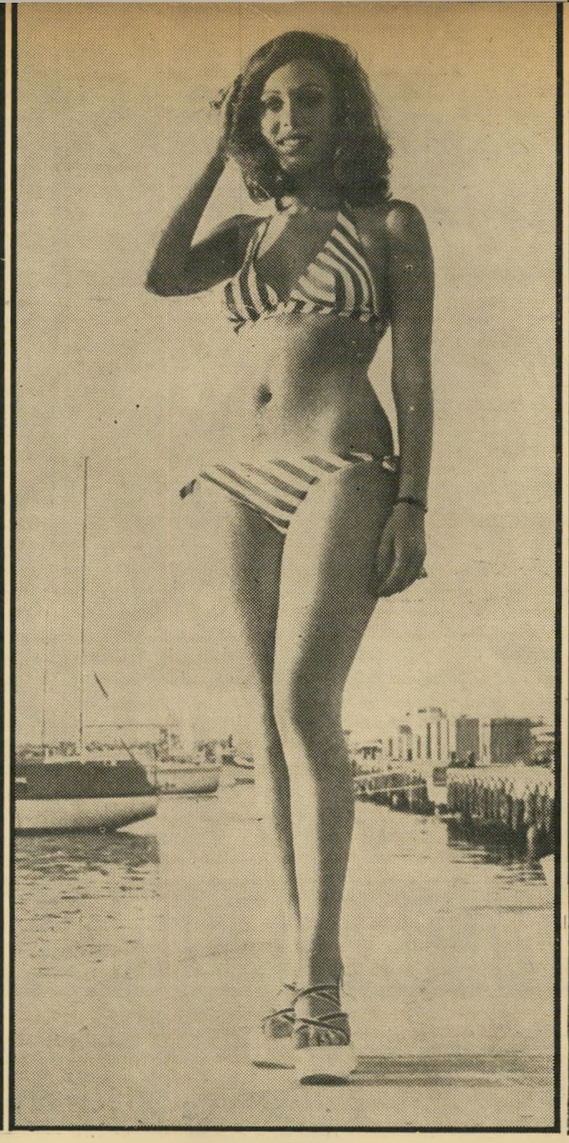

אלה כהנר

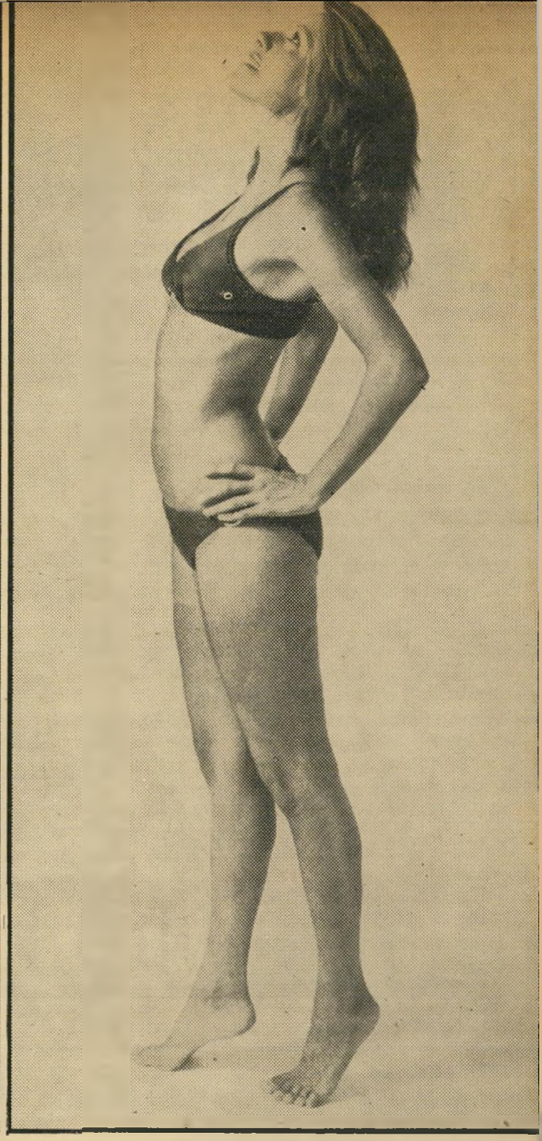

עדנה גלעד

המועמדות הסופיות לתואר מלכת המים 1973

16 נערות אלה תתחרינה בעוד שבועיים בהיכל התרבות בתל־אביב

סוזן קרן

ריבה קורצ׳ה

המועמדות הסופיות לתואר מלכת המים 1973

דליה בירנבאום

סופי נויזרחי

מי מהיפהפיות המופיעות בעמודים אלה תזכה בפרס הגדול — הפלגה ל־אירופה?

שכן השנה, תזכה מלכת־המים במסע־פאר באוניית צים, תסייר בשורה ארוכה של ערים באירופה.

אולם לשם כך, היא תצטרך קודם להתמודד עם שאר המועמדות הסופיות, בנשף המפואר שייערך בהיכל־התרבות בתל־אביב בערב ה־18 לספטמבר.

על הבמה המרהיבה, המקושטת על־ידי פירחי־כץ, יעמידו המועמדות עצמן לשיפוט הקהל. בתום הערב, הגדוש הו־פעות אמנים ידועים, ישלשלו הצופים את פיתקי־הבחירה שלהם, הצמודים לכר־טיס־הכניסה, לקלפיות מיוחדות. המוע־מדת שתזכה במיספר הגדול ביותר של קולות — תוכתר למלכת־המים 1973.

יהיה זה השלב הסופי בסידרת התח־רויות שהתחילה השנה בהיכל־הספורט בתל־אביב, בו נבחרה, במיסגרת מופע הלהקה בלט על הקרח, נסיכת הים־התיכון.

הסידרה תימשך בתחרות מלכת־שבא, שתתקיים באילת בשביעי לספטמבר, ונסיכת ים־סוף, שתתקיים למחרת היום.

תמי כהן

נועה הראל

זיוה ארזי

תרצה בן־זכאי

רונית בלנק

רינה פאר

המועמדות הסופיות לתואר מלכת המים 1973

חנה פאר

רונית נוקובר

רחל חזן

שנה 37 | ח' אלול תשל"ג, 5.9.73 | המחיר: 2.50 ל"י | מספר 1879

העולם הזה

טרור דתי משתולל בבני-ברק

התחרות הסופית לתואר

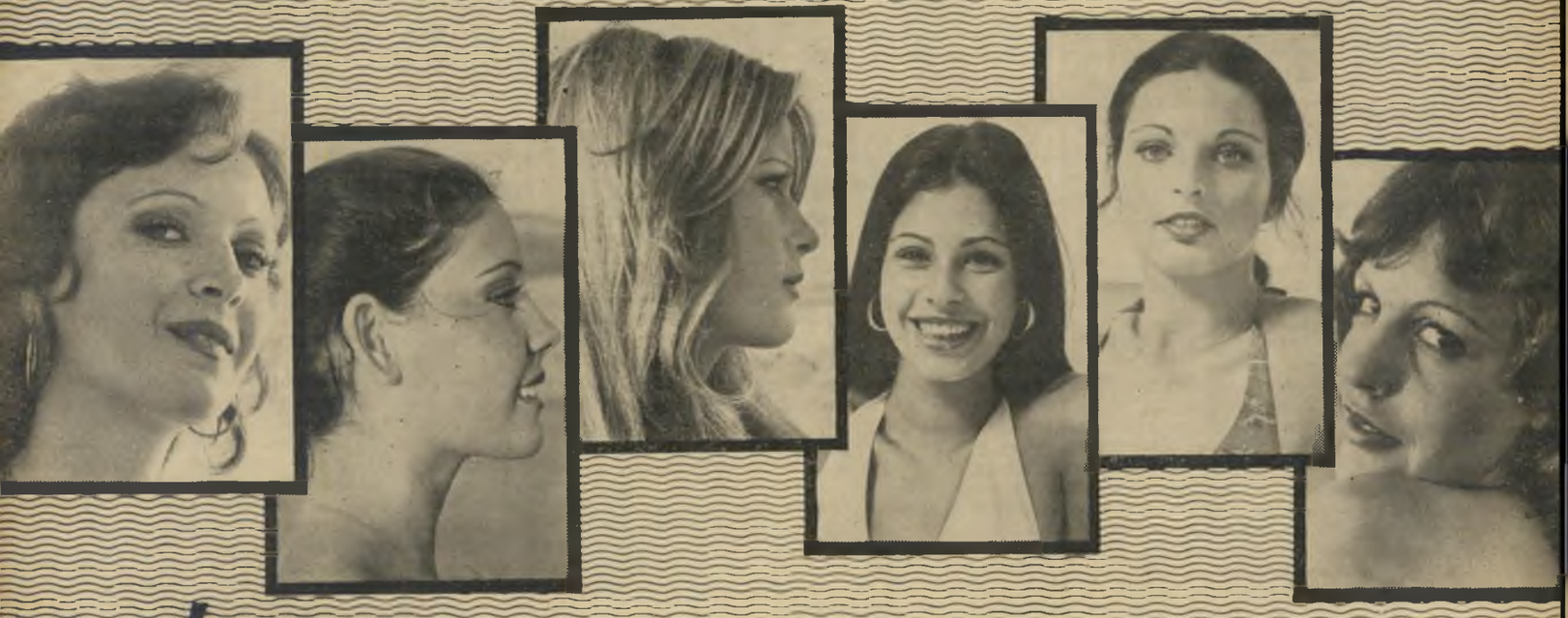

מלכת הנהים 73'